

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257

9 771451 425001

BROJ
439

Subotica, 19. kolovoza 2011. Cijena 50 dinara

»SOMBORSKI SALAŠARI«
NA NERETVI

PRED POPIS U
SRIJEMSKOJ MITROVICI

SVI PUTOVI VODE U
HRVATSKU

INTERVJU
DAVOR DULIĆ

100. OBLJETNICA DUŽIJANCE

SUBOTICAGAS

Јавно комунално предузеће “Суботицагас” - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće “Suboticaplin” - Subotica

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba: 024/641-211

Kredit za refinanciranje

bez valutne klauzule

bez naknade za
odobravanje, bez
depozita i udjela

odobravanje odmah
po otvaranju tekućeg
računa

NKS - referentna kamatna stopa
NBS + 6,00% godišnje

18,50 % godišnje
na dan 08.04.2011.

EKS = NKS

infotelefon
021488 4433
www.rbv.rs

do **84**
mjeseca

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

PUTUJTE S **JP »SUBOTICA-TRANS«** NA MEĐUNARODNOJ LINIJI:

SUBOTICA-NOVI SAD-ZAGREB I OSTVARITE ZNAČAJNE POPUSTE.

POLASCI U 8,00 h SVAKOG DANA IZ SUBOTICE I ZAGREBA.

CIJENA KARATA:

DJECA DO 6 GODINA – VOZE SE BESPLATNO.

DJECA OD 6-12 GODINA (POPUST OD 50%) – 1.425,00 DINARA

STUDENTI:

JEDAN SMJER (POPUST OD 20%) – 2.280,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 30%) – 3.990,00 DINARA.

OSTALI:

JEDAN SMJER – 2.850,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 15%) – 4.845,00 DINARA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

SVE NA JEDNOM MJESTU

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

Događaj

Vjerujem da se nitko od naših čitatelja neće začuditi što je ovaj broj našega tjednika na neki način posvećen svečanosti 100. obljetnice Dužijance koja je održana prošloga vikenda u Subotici. Već i sama činjenica da Dužijanca kao manifestacija ove godine obilježava ovako veliki jubilej značajan je povod da joj posvetimo dovoljno prostora kako bi barem dio svega onoga što se odvijalo na ulicama Subotice i unutar institucija bilo zabilježeno i dokumentirano. Naravno, nemoguće je na nešto više od desetak stranica zabilježiti riječju i fotografijom sve ono što je izgovoreno, sva ta događanja, lica, nošnje, konje i jahače, zaprege, djecu, mlade i stare u nošnjama, bandaše i bandašice, slamarke, folklorashe i tamburashe... U svakom slučaju najbolje je bilo tih dana biti u Subotici i sve to osobno vidjeti, čuti, osjetiti i doživjeti. Za mene, a i za mnoge s kojima sam razmijenila dojmove, ovogodišnja je Dužijanca ispunila očekivanja. Bila je događaj.

Ako pak netko nije mogao biti tih dana u Subotici, Radiotelevizija Vojvodina osigurala je izravan prijenos na svom prvom kanalu tri događanja – dijela koncerta *Zvonka Bogdana*, središnje proslave Dužijance i Bandašicinog kola. I to je još jedan dokaz kako je Dužijanca, koja se stoljećima proslavljala na salašima bačkih Hrvata, i koja je prije sto godina prenesena u mjesnu crkvu, prešla granice i Subotice i Vojvodine i Srbije.

U ovome broju donosimo i neke od dojмова čelnika hrvatske zajednice o protekloj Dužijanci, a o svom četverogodišnjem iskustvu u organiziranju Dužijance za HR govori i predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance.

Za sada toliko, a zasigurno će se o stotoj obljetnici Dužijance još dugo pričati, kako je najavljeno bit će objavljen i zbornik o ovoj značajnoj obljetnici. A uostalom, iduće godine slijedi i nova Dužijanca. Ako Dužijancu doživljavamo kao važnu kariku u čuvanju i manifestiranju vlastite tradicije, kulture i identiteta, i naš doprinos bogatstvu i raznolikosti vojvođanskih tradicija, onda bi razinu kakva je dostignuta ove godine trebalo i dalje održavati, koliko je to god moguće. Ako su vrijednost Dužijance prepoznali i podržali je Drugi, onda nema razloga da to ne učinimo i Mi.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Hrvatska na pragu EU: optimizam i pesimizam među građanima

STRAH I NADA NA ISTOJ STRANI VAGE.....6

TEMA

Hrvatska ruši turističke rekorde: pola milijuna turista više nego lani

SVI PUTOVİ VODE U HRVATSKU.....8-9

Pred popis stanovništva

SAMO HRABRO.....10-11

INTERVJU

Davor Dulić, predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2011.

VELIKI PONOS BUNJEVAČKIH HRVATA.....12-13

SUBOTICA

Kontrola plodnosti poljoprivrednog zemljišta

DOBRO ZEMLJIŠTE OSNOVA ZA DOBAR PRINOS.....20-21

Pokret velikih obitelji

POČETAK PROLJEĆA U SVE STARIJOJ EUROPI.....18-19

DUŽIJANCA.....22-27

DOPISNICI

Članovi HKD »Šid« na manifestaciji Šidsko kulturno ljeto

POKAZANO UMIJEĆE VRIJEDNOG RADA.....28

Koncert i izložba u organizaciji HKUPD »Matoš« u Plavni

NAPREDAK U KVALITETI OČUVANJA TRADICIJE I DUHOVNOSTI...29

KULTURA

Bodrog fest 2011.

SVE U DUHU TRADICIJE.....34

SPORT

SPARTAK - CRVENA ZVEZDA 2-0..48

HRVATSKA NA PRAGU EU: OPTIMIZAM I PESIMIZAM MEĐU GRAĐANIMA

Strah i nada na istoj strani vage

Na pragu ulaska u Europsku Uniju građani Hrvatske skeptični su prema pridruživanju europskoj obitelji, što je uzrokovano sve lošijom ekonomskom situacijom u zemlji i strahom od budućnosti. Premda su rezultati službenih istraživanja za srpanj, nakon završetka pristupnih pregovora, pokazali kako bi u prosjeku 52 posto građana glasovalo za članstvo u Uniji neodlučnih je sve više. Prema spomenutoj anketi agencije Puls provedenoj u srpnju, na referendum bi vjerojatno izašlo oko 82 posto građana, dok 15 posto ne pokazuje interes za plebiscit o pridruživanju EU. Najskloniji ulasku Hrvatske u EU su stanovnici sjeverne Hrvatske, Zagreba i okolice

te Dalmacije, Istre i Primorja, a najviše mu se protive oni koji žive u Lici, Banovini i Slavoniji.

Međutim, u razgovoru s »običnim ljudima« primjetan je pesimizam kroz pitanje što će to donijeti Hrvatskoj. Naime, većina strahuje kako će se riješiti loša gospodarska situacija, a takvom je vidi 98 posto Hrvata, 84 posto traži hitne reforme, smanjenje javnog duga i proračunskog deficita. Nedavno, u hrvatskom tisku objavljeni Eurobarometar ukazuje kako osim ministara i zastupnika, nitko više ne živi u iluziji. Najvećim problemom smatra se neuposlenost i nesigurnost na radnim mjestima a čak 80 posto građana smatra kako stvari u državi idu

u lošem smjeru. Posebno su nezadovoljni umirovljenici što ne treba čuditi s obzirom da loše živi čak 900 tisuća umirovljenika. Naime, kako navodi Glas Istre, već je 73 posto umirovljenika duboko ušlo u zonu rizika od siromaštva, a od 1985. do danas udio mirovine u prosječnoj plaći pao je s 80 na 39 posto. Iako su, naime, dažbine ostale iste, mirovine su s 4400 kuna pale na 2100. Na sve to 53 posto ispitanika smatra kako su stvari u pogledu rješavanja krize krenule u lošem smjeru. Samo 13 posto Hrvata vjeruje da će ove probleme riješiti aktualna Vlada, a njih 37 posto poklanja povjerenje EU. Velika većina, međutim, ne vjeruje ni jednima ni drugima.

Sudeći po ovim istraživanjima,

ma, piše Jutarnji list na izborima, u prosincu će pobijediti stranka koja ostavi dojam da je spremna suočiti se s nezaposlenošću i gospodarskom krizom. S druge strane, naglašava se kako se EU suočava sa snažnim protivljenjem javnog mnijenja u svezi s njenim proširenjem. Navodi se tako da je čak 71 posto Austrijanaca i 72 posto Nijemaca protiv, ali i 61 posto Francuza te 59 posto Nizozemaca ne želi nove članove u EU. U prosjeku 42 posto Europljana izjašnjava se za proširenje, a 47 posto je protiv. Ipak, hrvatski je establišment optimističan, čvrsto vjeruje kako je »najgore prošlo« i da će zemlji ulaskom u EU doći bolji dani.

B. Oprijan Ilić

GRAĐANSKA VOJVODINA UPOZORAVA

TV Pink krši zakone i ugrožava hrvatsku nacionalnu manjinu u Srbiji

»Mitrović i TV Pink su u ovom pogledu dosljedni sebi, odnosno vratili su se na svoje početne pozicije. Kao što danas zabranjuju reklamiranje proizvoda i emitiranje sadržaja iz Hrvatske, tako su ne tako davno, izravno u trajanju više sati, prenosili svadbenu 'osvajanja Slavonije', kriminalca i ratnog zločinca, pokojnog *Arkana*«, kaže se u priopćenju za javnost Građanske Vojvodine.

»Građanin ŽM je možda navikao da za njega ne važe zakoni, odnosno da se oni prilagođavaju njegovim potrebama. GV je, međutim, zaprepaštena i veoma zabrinuta propustom nadležnih tijela Republike Srbije da ovim povodom postupe po službenoj dužnosti. Osim kršenja mnogobrojnih zakonskih odredaba, ovaj čin ŽM i TV Pink izravno ugrožava i pripadnike hrvatske nacionalne manjine u Srbiji.«

GV navodi kako slučaj Pinkovog medijskog rata protiv Hrvatske na najbolji način odslikava i poniženost novinarske profesije u Srbiji danas. »Očigledno da vlasnici medija u Srbiji, bilo da su u pitanju privatni ili državni, smatraju kako imaju samo prava, a ne i obveze poštovati zakone, pravila profesije i integritet novinara. Oni upravljaju uređivačkom politikom medija isključivo u skladu sa svojim prizemnim interesima, a primjer ŽM govori kako su to prestali i kriti«, piše u priopćenju Građanske Vojvodine.

TUŽITELJSTVO ZA RATNE ZLOČINE SRBIJE PODNIJELO NOVI ZAHTEJ ZA ISTRAGU ZBOG ZLOČINA U TENJI

Osumnjičene dvije osobe

Tužiteljstvo za ratne zločine Srbije podnijelo je istražnom Tšucu Odjela za ratne zločine Višeg suda u Beogradu zahtjev za provođenje istrage protiv dvije osobe zbog sumnje da su, kao pripadnici teritorijalne obrane Tenje tijekom prve polovice srpnja 1991. godine počinili ratne zločine protiv ratnih zarobljenika i protiv civilnog stanovništva, priopćeno je iz tužiteljstva u Beogradu.

Kako javlja Hina, jedan od osumnjičenih tereti se da je ubio ratnog zarobljenika, pripadnika MUP-a Republike Hrvatske, te da je protuzakonito zatvorio i tako omogućio i dozvolio nasilje nad sedam civila hrvatske nacionalnosti. Druga osoba osumnjičena je da je, kao pripadnik štaba TO Tenja ubio 11 civila kod stočnog groblja u blizini Bobote tako što ih je, uz pomoć još trojice pripadnika TO Tenja, jednog po jednog ubijao pri njihovom izlasku iz tovarnog dijela kamiona u koji su prethodno bili ukrcani, sa lažnim objašnjenjem da će biti razmijenjeni. Tužiteljstvo je predložilo da se prema osumnjičenima odredi pritvor.

Predmet Tenja ustupljen je Srbiji na temelju Sporazuma o suradnji u progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, zločina protiv čovečnosti i genocida, između Tužiteljstva za ratne zločine Republike Srbije i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske. Zbog počinjenog ratnog zločina u Tenji kod Osijeka već je u Beogradu pravomoćno osuđen *Darko Radivoj* na kaznu zatvora od 12 godina zbog ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika.

DARKO SARIĆ LUKENDIĆ, PREDSEDNIK IZVRŠNOG ODBORA HNV-A, O AKTIVNOSTIMA U SVEZI S POPISOM STANOVNIŠTVA

Posljednji dan za prijavljivanje popisivača

Važno je da se što veći broj Hrvatica i Hrvata izravno uključi u popis, a to će biti u mogućnosti samo ako se prijave *

Predstavnici nacionalnih manjina konačno dobili pravo da imaju svoje predstavnike u proširenom sastavu popisnih povjerenstava

»Danas je posljednji dan za prijavljivanje popisivača, a iznimno je važno da se što veći broj Hrvata i Hrvatica prijavi za popisivača«, poručio je predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća Darko Sarić Lukendić. On ističe kako kod apliciranja za popisivače postoji razlika u odnosu na apliciranje za instruktore, a to je da osobno moraju popuniti prijavu iz razloga što je eliminacijski kriterij u izboru popisivača i čitkost rukopisa. »Ono što je također važno istaknuti je da se prilikom popunjavanja prijave vodi računa kako o rukopisu tako i točnosti podataka, jer tko pogriješi neće moći dobiti drugi prijavni listić. Veoma je važno reći i kako se svatko prijavljuje na punktu koji je određen spram mjesta stanovanja odnosno mjesta prebivališta«, kaže Sarić Lukendić.

Darko Sarić Lukendić ističe i kako su predstavnici nacionalnih manjina konačno dobili pravo imati svoje predstavnike u proširenom sastavu popisnih povjerenstava.

»To je izravan efekt naših nastojanja u proteklih gotovo godinu dana. Inicijativa da se omogućiti mjesto za predstavnike nacionalno-manjinskih zajednica u popisnim povjerenstvima krenula je od HNV-a, a zatim su je prihvatila i sva ostala nacionalno-manjinska vijeća. Od strane države je prvobitno predloženo rješenje da se sve nacionalne manjine suglase oko jedinstvenog kandidata na razini lokalne samouprave, što je izazvalo negodovanje na koordinaciji nacionalno-manjinskih vijeća. Tom je prigodom zajednički

zaključak predstavnika nacionalnih vijeća koji su nazočili sastanku bio da sve nacionalne zajednice dostave svoj prijedlog i da se traži da svaki prijedlog svake nacionalne manjine bude prihvaćen, što znači da u nekim općinama niti jedna nacionalna zajednica neće dati prijedlog, a u nekim općinama, kao što je Subotica, bit će tri prijedloga. Nerazumno je bilo očekivati da sad jedni drugima ustupamo mjesto, pogotovu što zakon ne ograničava maksimalan broj članova popisnih povjerenstava, a također članovi koji se imenuju ispred nacionalnih vijeća za svoj rad u popisnim povjerenstvima neće dobiti nadoknadu. Rade to jer su svjesni važnosti ovoga posla i to neće opteretiti proračun niti jedne lokalne samouprave. Dakle ne postoji niti jedan razlog da se ne prihvate dva ili tri člana koliko je predloženo i mi smo tako i formulirali prijedlog«, kaže Sarić Lukendić.

»U ponedjeljak smo podnijeli zahtjev i dali imena za nekih 15 općina gdje žive Hrvati u znatnijem broju i na taj način ćemo obuhvatiti oko 80 posto Hrvata koji su se tako izjasnili na prethodnom popisu. Za Hrvate je pitanje zemljopisne disperziranosti jedno od velikih pitanja i mi smo na ovaj način pokušali napraviti kompromis između razine raspoloživih sredstava i potreba. Naime, tamo gdje budemo dali prijedloge za članove proširenog popisnog povjerenstva radit ćemo i lokalnu kampanju s idejom da se što veći broj Hrvatica i Hrvata hrabro izjasni na predstojećem popisu o svojoj nacionalnoj pripadnosti, vjeoisповijesti i mate-

rinjem jeziku. Na taj smo način pokušali odrediti koji su nama realni dometi u ovoj kampanji i u sljedećem razdoblju možemo očekivati vidljive efekte naših aktivnosti u protekla dva mjeseca. Stanovnici Subotice već su mogli vidjeti proteklih dana dva bilborda koja su postavljena kod OMV benzinske crpke i kod Rotografike pri ulazu u Suboticu iz smjera Palića. Planiramo postaviti još nekoliko bilborda, u Srijemskoj Mitrovici i Novom Sadu, a osim toga radijski spotovi idu na Radio

Subotici i Radio Bački u Baču, a u planu su još neke radijske postaje kao i izrada TV spotova, kaže Sarić Lukendić i dodaje kako je obujam prisutnosti kampanje u medijima u izravnoj ovisnosti o razini raspoloživih sredstava. Naime, za sada se raspolaze samo sredstvima iz proračuna HNV-a dok sredstva koja su se očekivala s drugih strana za sad još nisu doznana. Iz tih razloga, kaže Sarić Lukendić, u ovoj početnoj fazi ide se skromnije nego što bi se moglo jer se još uvijek ne zna točno kojim iznosom sredstava će se raspolagati.

»Također, oni koji su bili na Dužijanci imali su prigodu dobiti letak koji su aktivisti Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini dijelili i na taj način se ova stranka uključila u kampanju. DSHV ima razgranatu stranačku infrastrukturu, jedan broj mlađih i starijih članova imaju iskustva u provođenju kampanja i oni su iskazali spremnost na taj se način angažirati«, objašnjava Sarić Lukendić.

Ugledati se na pozitivne primjere

»Ono što mi želimo je aktivno sudjelovati u procesu provođenja popisa jer osnova za ostvarivanje svih prava počiva na broju pripadnika po posljednjem popisu. U ovom smo procesu izravno zainteresirana strana kao krovna institucija koja zastupa interese manjina u Srbiji. Moram, pri tome, konstatirati kako smo bili isključeni iz faze planiranja i pripreme popisnih aktivnosti što nije bio slučaj na primjer sa srpskom nacionalnom manjinom u Hrvatskoj. U tom smislu oni koji imaju određene rezerve glede naših sadašnjih aktivnosti trebaju pogledati kako je to bilo u okruženju i da možda i neke pozitivne efekte i iskustva implementiraju i ovdje, a svakako će to biti na tragu nastojanja Republike Srbije da se približi EU«, kaže Darko Sarić Lukendić.

IZJASNI SE HRABRO I NA FACEBOOKU

Postanite prijatelj i poduprite kampanju

Profil na društvenoj mreži Facebook napravila je radna skupina HNV-a oformljena u cilju artikuliranja kampanje u povodu predstojećeg općeg popisa stanovništva u listopadu. »Hrvatsko nacionalno vijeće se od početka trudilo u ovu kam-

panju ući uz isticanje zajedništva unutar zajednice i pozitivnim i afirmativnim stavovima pozvati sve pripadnike hrvatske nacionalne manjine da se bez straha, hrabro izjasne o svojoj nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti, kao i o svom materinjem jeziku, bez obzira na stranačku pripadnost. Postanite prijatelj i poduprite kampanju na globalnoj razini. Uspjeh popisa mora biti zajednički cilj«, ističe se u obavijesti na stranici društvene mreže Facebook.

HRVATSKA RUŠI TURISTIČKE REKORDE: POLA MILIJUNA TURISTA VIŠE NEGO LANI

Svi putovi vode u Hrvatsku

Premda sve više turista u Hrvatsku pristiže zrakoplovima, automobilski promet je i dalje dominantan, prvenstveno zahvaljujući izgrađenoj mreži modernih autocesta

Svi putovi vode u Hrvatsku – kao da pokazuju dosadašnji turistički rezultati, uključujući i prošli vikend u kojem su na svim hrvatskim graničnim prijelazima vijugale kilometarske kolone, a zračne luke obarale rekorde u dolasku putnika. Tako je zračna luka Split zabilježila porast prometa od 9,2 posto, što u brojkama znači da je zadnjeg vikenda u srpnju sletjelo 23.789 putnika, a prošlog oko 23.000. U dubrovačku zračnu luku prošlog je vikenda sletjelo 33 zrakoplova, i to samo na regularnim linijama, ne računajući privatne, a iskrcalo se 3300 putnika, što je za 300 putnika više nego pretprethodnog – rekordnog vikenda.

Slična je situacija i u Puli u koju je sletjelo 27 velikih zrakoplova s 8000 putnika, dok je u zračnu luku Zemunik u Zadru u prvom vikendu kolovoza sletjelo 75 zrakoplova sa 6300 putnika.

REKORDI

Premda sve više turista u Hrvatsku pristiže zrakoplovi-

ma, automobilski promet je i dalje dominantan, prvenstveno zahvaljujući izgrađenoj mreži modernih autocesta. Tako je na graničnom prijelazu Bajakovo u Hrvatsku prošlog vikenda, od podneva u petak do podneva u subotu, ušlo 24.000 putnika, a izašlo 20.000. Na Bregani je ušlo 27.715, a izašlo 17.897 stranaca, dok je Macelj jedini od većih prijelaza gdje je više turista izašlo nego ušlo, 18.000 je ušlo, a izašlo 22.000 putnika. Granični prijelaz Rupa zabilježio je svoj rekord: od ponoći do 15 sati ušlo je 23.000, a izašlo 13.500 putnika.

Osim ovih brojki, da se radi o rekordnoj godini za hrvatski turizam pokazuju i prvi rezul-

tati za prvih sedam mjeseci ove godine. Naime, u Hrvatsku je u prvih sedam mjeseci doputovalo pola milijuna turista više u odnosu na isto razdoblje prošle godine, a u srpnju je bilo tri milijuna dolazaka, što je za 4,8 posto više u odnosu na isti mjesec prošle godine. Od toga broja 2,7 milijuna je stranih dolazaka, što je 5 posto više, dok je domaćih dolazaka oko 255 tisuća,

odnosno 0,6 posto više. U srpnju je ostvareno 19,8 milijuna noćenja, što je porast od 3 posto u odnosu na isti mjesec prošle godine, a od toga broja 17,5 milijuna je stranih i oko 2,2 milijuna domaćih noćenja – što je 3, odnosno 4 posto više.

450 TISUĆA GOSTIJU VIŠE

»U turističkim brojkama uspješnosti na Jadranu u srpnju prednjače Splitsko-dalmatinska županija sa 7,8 i Zadarska županija sa 7 posto više dolazaka, a slijede ih Ličko-senjska sa 6,3 posto povećanja, Dubrovačko-neretvanska s 5,7 posto, Istarska s 3,4 posto, Primorsko-goranska s 2,5 i Šibensko-kninska s 1,3 posto povećanja. Najveći broj dolazaka i noćenja zabilježen je u Istri, više od 775 tisuća dolazaka i 5,8 milijuna noćenja«, rekao je prošle subote u Starigradu Paklenici ministar turizma Republike Hrvatske Damir Bajs, predstavljajući rezultate dosadašnjega dijela turističke sezone, te ustvrdio kako se time i dalje ostvaruje prvi od dva glavna hrvatska turistička cilja za ovu godinu, a to su povratak domaćih gostiju u hrvatska odredišta, te obrana povećanog tržišnog udjela na međunarodnom tržištu.

Ministar je sa zadovoljstvom naglasio i činjenicu da se Hrvatska sve više pozicionira kao kvalitetna destinacija »životnog stila s naglaskom na očuvanost prostora i vrednovanje nacionalnih i prirodnih vrijednosti« te da je u strukturi dolazaka porast zabilježen u gotovo svim emitivnim tržištima. »U odnosu na prošlogodišnji srpanj najveći porast imali

su Mađari s 13,5 posto više dolazaka i 12 posto više noćenja, Austrijanci s 10,6 posto više dolazaka i 9 posto više noćenja, a slovenski gosti ostvarili su 5 posto više dolazaka i 6 posto više noćenja. U prvih sedam mjeseci 2011. godine zabilježeno je 6,2 milijuna dolazaka gostiju, što je za 8 posto bolji rezultat nego lani«, rekao je ministar Bajs i dodao, kako je od početka ove godine ukupno došlo 450 tisuća gostiju više, od čega je četrdesetak tisuća domaćih.

Kada se uspoređuje porast dolazaka u prvih sedam mjeseci ove godine, u odnosu na isto razdoblje lani, najveći porast ostvarili su Splitsko-dalmatinska županija (10,7 posto), Ličko-senjska (10,3 posto), grad Zagreb (10 posto) i Zadarska županija (9 posto). Najveći broj dolazaka i noćenja u prvih sedam mjeseci zabilježen je u Istri: 1,7 milijuna dolazaka i 10,6 milijuna noćenja. Veseli i činjenica što je, nakon prošle dvije godine u kojima je zabilježen pad domaćih gostiju, ove godine evidentiran i znatan porast domaćeg turističkog tržišta.

REZULTAT STRATEŠKOG PROMIŠLJANJA

Dakako, ovi turistički uspjesi i rekordne brojke nisu došli sami od sebe, nego su rezultat strateškog promišljanja i velikog uloženog rada turističkih djelatnika te pojačana promidžba u gotovo svim segmenti-

ma hrvatske turističke ponude. Primjerice, na naplatnim kućicama hrvatskih autocesta se od 15. srpnja stranim turistima dijele besplatne novine »Tourist News«, tiskanim u 600 tisuća primjeraka. Riječ je o prvom takvom projektu u Hrvatskoj i regiji, ostvarenom u suradnji s Ministarstvom turizma i Hrvatskom turističkom zajednicom, u kojem je dobrodošlicu stranim turistima osobno poželio ministar Bajs.

»Važan dio naših napora uvijek je bio usmjeren na poboljšanje vaše sigurnosti, naših gostiju, kako biste se na hrvatskim odredištima osjećali sigurno, bezbrižno i prije svega opušteno. Nadalje, Ministarstvo turizma Republike Hrvatske snažno podupire i promidžbu hrvatskog turizma kroz gastronomiju i vino, te vam u ovom broju 'Tourist Newsa' donosimo osvrt naše gostiju i detaljne opise svake hrvatske regije. Nadam se da će vam informacije na ovim stranicama biti od pomoći na vašem putovanju kroz Hrvatsku«, napisao je u uvodu ministar Bajs, a novine su podijeljene svim renomiranim hrvatskim hotelima, turističkim naseljima, kampovima, Inim benzinskim crpkama, te svim ostalim frekventnim turističkim lokacijama na Jadranu.

JADRANSKE IGRE

Drugi primjer sustavnog turističkog razmišljanja je i novi gospodarsko-turističko-zabavni projekt »Jadranske igre«, kojem

je cilj turistička promocija, posebno manjih mjesta, kao i autohtonih hrvatskih proizvoda što će, prema očekivanjima organizatora, pratiti gotovo 60 tisuća posjetitelja. »Jadranske igre« su zapravo novo i moderno izdanje bivših »Jadranskih susreta« Hrvatske radio-televizije – tradicionalnog natjecanja turističkih mjesta na hrvatskoj obali, na kojima će u 37 mjesta na Jadranu ukupno sudjelovati 256 ekipa s 2.080 natjecatelja. Najbolje ekipe plasirat će se u regionalne poluzavršnice (7. kolovoza na Pagu, 14. kolovoza u Crikvenici, 21. kolovoza u Fažani te 28. kolovoza u Kaštel Starom) s kojih se mogu plasirati na glavnu završnicu/finale koje će se održati 4. rujna u Biogradu na moru. Popratna akcija »Jadranskim igrama« je manifestacija »Vrijedne ruke«, zajednički projekt Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva te Hrvatske gospodarske komore, a predstavlja samozatajne i marljive ljude koji proizvode ekološke i tradicionalne proizvode, suvenire i rukotvorine u malim obrtima, zadrugama, obiteljskim gospodarstvima i malom poduzetništvu, koji su zapravo dio hrvatskog kulturnog identiteta.

AKCIJSKI PLANOVI

Svoje zadovoljstvo ovogodišnjom uspješnom turističkom sezonom i oborenim rekordima nije krila niti predsjednica hrvatske Vlade *Jadranka Kosor* koja je, govoreći o daljnjoj provedbi turističke sezone, istaknula kao cilj njeno produženje s obzirom da je »Hrvatska sigurna i stabilna zemlja, što je za mnoge presudno prilikom izbora destinacije«, te da je bitna i »činjenica da smo završili pregovore s Europskom Unijom, što je sigurno potaknulo neke goste da odmor provedu u Hrvatskoj«. Premijerka Kosor je ponovila kako je turizam najkonkurentniji dio hrvatskog gospodarstva i da u njega treba iz godine u godinu dodatno ulagati kako bi turistička ponuda bila što bolja i kvalitetnija. Potvrdila je to i konkretnim podacima Vlade koja je za realizaciju akcijskog plana za 2011. godinu uložila 23 milijuna eura, a za promociju na stranim tržištima 32 milijuna eura. Istodobno, dala je preporuku svim jedinicama lokalne samouprave da provedu sve mjere akcijskog plana za ovu godinu, a Ministarstvu turizma da pripremi akcijski plan za 2012. godinu. Naime, procjena je turističkih stručnjaka da će osobito zahtjev-

na biti sljedeća godina za koju se treba na vrijeme pripremiti, jer će Europa sljedeće godine morati namaknuti nagomilani dug u sektoru turizma težak čak 70 milijardi eura, te će se europska odredišta još revnije boriti za svakog gosta. U tim okolnostima Hrvatskoj prijete tri nepogodnosti: za svoj dio turističkog kolača sljedeće će se godine pojačano boriti zemlje iz našeg okruženja - Francuska, Grčka i Italija. Druga nepovoljna okolnost jest činjenica što europske zemlje provode mjere za oporavak turizma kojima stimuliraju ostanak turističkih grupa u njihovim zemljama, a treća, što će dodatne probleme Hrvatskoj stvarati i nestabilna gospodarska situacija u takozvanoj eurozoni, zbog koje će turisti s pojačanim oprezom planirati putovanja. Zbog svega toga, bez obzira na ovogodišnju rekordnu turističku godinu, po sadašnjim pokazateljima vjerojatno najuspješniju u njevoj povijesti, Hrvatska u 2012. godinu mora ući s novim akcijskim planom koji se upravo, u suradnji između javnog i privatnog sektora, izrađuje u Vladi, a kojim će se pojačati mjere za rast predsezone i posezone, kao temeljnim uvjetom za uspješnost sljedeće turističke godine.

Zlatko Žužić

PRED BUDUĆI POPIS STANOVNIŠTVA

Samo HRabro

Bitno je izraziti svoju pripadnost hrvatskom narodu na budućem popisu te tako osigurati bolju budućnost sebi i svom narodu, jer od brojnosti naše zajednice ovise i naša prava

Svoju povijest Hrvati na području Srijema pišu od razdoblja srednjeg vijeka i od tada neprestano naseljavaju prostor između Dunava i Save. Nažalost, nije uvijek bilo lako biti Hrvat i katolik na

ovim prostorima. Kroz svoju povijest hrvatski je narod često bio na meti napada zbog svoje nacionalne i vjerske pripadnosti.

Jedan od najtežih trenutaka za hrvatski narod u

ANDREJ ŠPANOVIĆ, ČLAN IZVRŠNOG ODBORA HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA
Prošle su devedesete

Budući popis stanovništva iznimno je bitan za hrvatsku zajednicu u Republici Srbiji, jer o njemu ovisi naš budući položaj kao nacionalne manjine. Na posljednjem popisu iz 2002. godine hrvatski je narod brojao 70.602 pripadnika. Uzimajući u obzir da je demokracija tek bila u povoju jedan dio našeg naroda izjasnio se kao Jugoslaveni ili neopredijeljeni, što je donekle i razumljivo, posebice u onim dijelovima gdje su Hrvati tijekom 90-ih doživljavali progon, bili maltretirani i dobivali otkaze samo zbog svoje pripadnosti hrvatskom narodu.

Kampanju koju smo započeli pod sloganom »Izjasni se HRabro« upravo je poruka svima onima koji možda još uvijek imaju izvjesnu dozu bojazni. Svi moraju shvatiti kako je prošlo vrijeme 90-ih i da više nema prepreka da se izjasnimo kao Hrvati. Država Srbija, kao zemlja koja ide prema Europi, nikako neće dopustiti da netko zbog svoje nacionalne pripadnosti i vjere bude šikaniran i da zbog toga bude građanin drugog reda.

U akciji pod sloganom »Izjasni se HRabro«, koja se provodi, sudjeluje preko 40 hrvatskih udruga s područja Srbije. Ovako velik broj udruga govori nam o tome da smo svjesni važnosti popisa i da su sve nesuglasice koje postoje unutar naše zajednice prevladane. Ovoj smo akciji pristupili planski i sve udruge pokazuju veliko zajedništvo shvaćajući da naša budućnost, kao hrvatskog naroda, u velikoj mjeri ovisi o ovom popisu.

Također očekujemo angažiranje matične države koja će se sigurno uključiti i pružiti nam potrebnu pomoć. Kao dužnosnik Hrvatskog nacionalnog vijeća tijekom kampanje trudit ću se obići sve udruge u Srijemu i potaknuti sve članove udruga da onima manje obaviještenima istaknu važnost popisa. U mjestima gdje nisu formirane udruge obaviti ću razgovore sa župnicima, jer svi znamo kako je Crkva na ovim prostorima tijekom 90-ih sačuvala identitet Hrvata i bila jedina institucija gdje su se Hrvati okupljali. Lokalne samouprave s čijim sam predstavnicima obavio razgovore također će pozvati na popis. To je veoma bitno za nas, jer država time jamči ravnopravnost svakom njenom građaninu. Srijem, kao regija koja simbolizira stradanje

hrvatskog naroda, hrabro je započeo akciju i uključio sve svoje resurse u cilju što uspješnijeg popisa. Udruge na ovom prostoru imaju plan da se tijekom rujna održi kulturna manifestacija kojom bismo pokazali postojanje hrvatskog naroda u Srijemu i na taj način prezentirali svoju kulturnu baštinu većinskom narodu. Isto tako planira se postavljanje bilborda diljem Srijema sa sloganom »Izjasni se HRabro« koji će upućivati na važnost popisa. Time ćemo pokazati kako je vrijeme progona i zastrašivanja daleko iza nas, da se nikada više neće ponoviti Hrtkovci, Slankamen i Kukujevci te da država Srbija jamči podjednaka prava svim njenim građanima bez obzira na nacionalnu i vjersku pripadnost.

Želio bih ovim putem poručiti svima koji se osjećaju kao Hrvati da to i kažu, jer upravo od našeg broja ovisi i ostvarivanje naših manjinskih prava, a sigurno je da nas ima više od 70.602. Zbog toga recite da pripadate hrvatskom narodu, da ste katoličke vjere i da vam je materinski jezik hrvatski. Budimo ponosni na ono što jesmo, na ono što su nam bili preci i na ono što će nam biti buduće generacije. Samo tako ćemo moći graditi budućnost nas i naše djece na ovim prostorima.

ZLATKO NAČEV, DOPREDSJEDNIK HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA ZA SRIJEM

Jasno se izjasniti

Budući da je po sadašnjoj zakonskoj regulativi u Republici Srbiji temelj za ostvarivanje svih manjinskih prava broj pripadnika manjinske zajednice izjašnjenih na popisu, predstojeći popis smatram iznimno značajnim za hrvatsku manjinsku zajednicu. O rezultatu ovog popisa, tj. o broju Hrvata u Srbiji koji se budu jasno očitovali o svojoj nacionalnoj, jezičnoj i vjerskoj pripadnosti, ovisi hoćemo li zadržati razinu stečenih prava, koja trenutačno koristimo kao manjinska zajednica u Republici Srbiji, ili ne, tj. hoće li naša zajednica nastaviti pozitivan trend razvoja ili ne.

Popis 2011. treba biti najvažnija aktivnost u ovoj godini za sve institucije i udruge s hrvatskim predznakom i mišljenja sam kako je ovo izvrsna prilika da Hrvati u Srbiji, neovisno o svojoj političkoj pripadnosti i različitim mišljenjima, pokažu jedinstvo

Srijemu započeo je paralelno s Domovinskim ratom u Hrvatskoj, kada je tadašnja vlast u Srbiji, uz pomoć onih kojima je smetalo sve što je hrvatsko, nasilno počela iseljavati i šikanirati sve one koji su se deklarirali kao Hrvati. Mnogim je Hrvatima tada »priateljski« savjetovano da se radi očuvanja radnog mjesta i sigurnosti svoje obitelji izjasne kao Jugoslaveni ili neopredijeljeni. Nažalost, veliki broj onih koji su to odbili morali su napustiti svoje domove ili su doživjeli druge oblike maltretiranja.

Demokratskim promjenama u Srbiji 2000. godine došla su bolja vremena za sve nacionalne manjine u Srbiji, došlo je vrijeme kada se slobodno može izraziti svoja nacionalna i vjerska pripadnost. Mnogobrojni ožiljci nanese-ni hrvatskom narodu tijekom 90-ih kod izvjesnog broja Hrvata nisu zarasli te su se na popisu 2002. ponovno izjasnili kao Jugoslaveni ili neopredijeljeni.

U ovom vremenu, kada je Srbija definitivno krenula putem Europe i poštovanja

ljudskih prava bez obzira na nacionalnu ili vjersku pripadnost, svi moraju shvatiti da slobodno mogu izjasniti pripadnost svojoj naciji i vjeri. Progona Hrvata su prestali, a na nama samima ostaje da iskoristimo prava koja nam država jamči. Bitno je izraziti svoju pripadnost hrvatskom narodu na budućem popisu te tako osigurati bolju budućnost sebi i svom narodu, jer od brojnosti naše zajednice ovise i naša prava.

Dario Španović

kada je riječ o stvari koja je od interesa za cjelokupnu hrvatsku zajednicu. Stoga pozivam sve hrvatske institucije i organizacije da se uključe u aktivnosti u svezi s popisom i daju svoj doprinos.

Rezultati popisa ovisit će o aktivnosti prije navedenih institucija i organizacija, ali najviše o nama osobno, stoga potičem sve Hrvate da se na popisu 2011. jasno izjasne: da su po nacionalnosti Hrvati, da im je materinji jezik hrvatski, a vjera katolička. Vremena u kojima je biti Hrvat katolik bilo nepopularno, ili čak opasno, daleko su iza nas. Hrvati u Srbiji više nisu predmet represije, a svjedoci smo kako međudržavna politika Hrvatske i Srbije već dulje vrijeme ide uzlaznom putanjom, stoga iskoristimo te pozitivne trendove i budimo ono što jesmo, Hrvati, i izjasnimo se HRabro.

MARIO VRSELJA, PREDSEDNIK HRVATSKE UDRUGE ZA OBRAZOVANJE MLADIH »CRO-EDUCA« **Pokažimo koliko nas ima**

Naziv kampanje hrvatske nacionalne zajednice za popis pučanstva u Srbiji 2011. godine je »Izjasni se HRabro« i to upravo kazuje kakvi moramo biti. Mladi ljudi su se u Srijemu svojom angažiranošću i djelima jasno izjasnili za put oživljavanja i održavanja tradicije hrvatskih nacionalnih i vjerskih vrijednosti. Hrabrosti ni malo ne nedostaje, a srijemskoj mladeži hrabrosti neće nedostajati ni pri ovoj kampanji. Održat ćemo sastanak u Srijemskoj Mitrovici na razini naše udruge »Cro-educa« na kojem imamo utvrditi smjer djelovanja pri afirmaciji svih mladih Hrvata i Hrvatica u Srijemu u svezi s predstojećim popisom. Tada ćemo još jednom dodatno uputiti, ohrabriti i opskrbiti naše ljude najvažnijim informacijama, jer ne smijemo posustati u povijesnoj šansi da bar približno pokažemo koliko nas ima u Republici Srbiji. Vjerujem da ćemo i imati u Srijemu zavidan broj instruktora i popisivača iz redova mladeži. Trudili smo se da tako bude. Mladi se danas ne boje izjasniti kao Hrvatica ili Hrvat, već manji problem predstavlja generacija njihovih roditelja koja živi u strahu još od događaja iz devedesetih. Zato pozivam sve svoje mlade sunarodnjake da budu i dalje nositelji nacionalne ideje počevši u svojim domovima. Na mladima svijet ostaje i zato još jednom pozivam sve pripadnike naše zajednice

da se ne daju zastrašiti i zbuniti, jer neka vremena su sada daleko iza nas. Hrvati, izjasnite se HRabro tko ste i što ste!

PREČ. EDUARD ŠPANOVIĆ, ŽUPNIK U SRIJEMSKOJ MITROVICI I GENERALNI VIKAR ZA SRIJEMSKU BISKUPIJU **Pozivam i potičem**

Pred nama je popis stanovništva u Republici Srbiji. Pozivam i potičem da se svi pripadnici hrvatskog naroda u Republici Srbiji u ovom popisu izjasne samo onim što jesu – Hrvatima i katolicima. Zatajiti ili prešutjeti svoju nacionalnu i vjersku pripadnost znači zatajiti samog sebe, iznevjeriti svoje pretke, učiniti nepravdu i štetu sebi i našem pokoljenju. Časno je i potrebno živjeti svoj nacionalni i vjerski identitet, poštujući pri tom svaku razliku.

Zato još jednom pozivam i potičem svu braću i sestre, sve pripadnike hrvatskog naroda u Republici Srbiji da se na budućem popisu stanovništva izjasne onako kako su se stoljećima izjašnjavali naši časni pretci – kao Hrvati i kao katolici.

Zajedno s našim hrvatskim pjesnikom A. Šenoom poručujem: »Budi svoj«.

Oj, budi svoj, i čovjek ljudskog zvanja!
Pa diži čelo kao sunce čisto;
Jer kukavica tek se rđi klanja,
Tvoj jezik, srce nek su vazda isto.
Za sjajnim zlatom ko za Bogom gleda
Tek mićenika ropskih podli roj;
Ti gledaj, da l' i duša zlata vrijedi,
Pa budi svoj!

Da, budi svoj! Pa dođe l' poći hora,
Gdje tisuć zvijezda zlaćenih se vije,
Kad čovjek račun završiti mora,
I ti ga svršuj, nek ti žao nije;
Jer tvoje srce šapnuti će tijo:
Oj mirno, brajine, sad si račun zbroj!
Poštenjak, čovjek na zemlji si bio:
Ta bio svoj!

DAVOR DULIĆ, PREDSEDNIK ORGANIZACIJSKOG ODBORA DUŽIJANCE 2011.

Veliki ponos bunjevačkih Hrvata

Razgovor vodio: Zvonko Sarić

Ulice Subotice protekli je tjedan preplavilo mnoštvo građana i gostiju sa strane, koji su u većem broju nego ranijih godina pratili središnje manifestacije Dužijance. Žetvene svečanosti u Subotici ove su godine proslavljene u znaku velikog jubileja, sto godina od dana kada je te davne 1911. župnik *Blaško Rajić* objedinio tadašnje obiteljske Dužijance na salašima i doveo ih u grad.

Glavni organizator ove jubilarne Dužijance bio je, kao i u prethodne tri godine, predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« *Davor Dulić*.

HR: Protekloga vikenda održana je središnja manifestacija ovogodišnje Dužijance, te je time završena i većina brojnih programa u okviru proslave jubileja 100. obljetnice. Jeste li zadovoljni ostvarenim?

Dojmovi su još svježiji, a ono što sigurno mogu reći jest da sam ponosan što su planovi programa, koje je Organizacijski odbor Dužijance utvrdio još jesenas, svi provedeni. Programi su uspješno realizirani, jer su svi ljudi koji su surađivali u organizaciji i pripremi programa radili s maksimalno truda i zalaganja i jest bila vidljiva upravo ta energija pri ostvarenju programa, energija koja je ulagana, naravno, uz energiju samih sudionika raznih programa.

HR: Koliko je osoba sudjelovalo u organizaciji ovogodišnje Dužijance?

Organizacijski odbor ima 41 člana, neki su više, a neki manje doprinicali svojim radom, a želim istaknuti kako je u pripremi programa, osim članova Organizacijskog odbora, sudjelovalo još oko sto ljudi. Organizacijski odbor donio je strateške odluke, izglasovao program, a u samoj praksi pri realizaciji ovogodišnje Dužijance

formirali smo timove po projektima uz prateće ekipe koje su stalno bile na usluzi, poput tehničke ekipe, gdje je samo jedan profesionalac iz našeg Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo«, a ostali dio ekipe čine momci iz našeg folklornog ansambla. U tim raznim ekipama su i naši prijatelji i roditelji djece koja su članovi HKC-a. Imali smo, primjerice, i ekipu za ugostiteljstvo, ekipu za Dužijancu malenih, kao i ekipe za razne brojne prateće manifestacije i tu su se angažirali mnogi ljudi koji su i inače prisutni u programima vezanim uz slikarstvo, rad slamarki, koji čuvaju narodne nošnje i skrbe za njih, odgojiteljice, učiteljice, književnici. Svi su radili volonterski. Želim napomenuti kako smo imali i projekte specifičnog radnog tipa, poput obuke djece za košenje, bila je to »školića«, koja je bitna za budućnost Dužijance, dakle to se odvijalo bez publike, ali to smatramo ozbiljnim programskim dijelom događaja u okviru ovogodišnje Dužijance. Drago mi je da je taj tim za Dužijancu rastao u hodu kao jedan živ organizam, zato su projekti i uspjeli, a rad sudionika i organizatora predstavljen je doista brojnoj publici.

HR: Što za vas znači Dužijanca?

Proslava Dužijance za mene je najveća moralna obveza, da kroz nju sačuvamo sjećanje na naše pretke i tradiciju, dakle naše običaje i kuluru, i danas je Dužijanca za mene veliki ponos bunjevačkih Hrvata, kao manifestacija koja ima tri segmenta, a to su: duhovni, kroz čin zahvale Bogu, zatim Dužijanca ima etno karakter, rekao bih da je u pitanju »živi etno-muzej«, koji veliki dio naše tradicije prikazuje tijekom proslave Dužijance, a ima i zabavni karakter koji je prikladan aktualnom, ovom

našem vremenu, hoću reći da je Dužijanca i prilika da se ljudi mogu sresti i družiti u jednom pozitivnom okruženju, gdje se svi mogu dobro osjećati.

HR: Što mislite, zbog čega Dužijanca ima ovako dugu tradiciju?

Pretpostavljam da su u različitim razdobljima društveno-političkih situacija postojali i neki određeni motivi za ljude koji su tada organizirali Dužijancu, ali jedno je osnovno i najvažnije – duga tradicija Dužijance zasniva se na osnovi zahvale Bogu na rodu pšenice i upravo ta zahvala Bogu jest duga tradicija u našem narodu, a uz zahvalu Bogu, proslavljao se završetak teškog rada. Zahvala Bogu za žito je nit Dužijance koja se i dalje nastavlja. Danas imamo doista impozantnu etno-manifestaciju u regiji i zasigurno najkompleksniju.

HR: Je li danas teže organizirati Dužijancu, u odnosu na protekle godine?

blematike ipak lakše organizirati, danas svi podržavaju ovakvu manifestaciju, dakle i republičke i pokrajinske strukture vlasti i tu nema problema. Primjerice, devedesetih godina je trebalo hrabrosti organizirati i održati ovu našu svečanost, a sada treba ustrajnosti, jer postoje financijski problemi zbog gospodarske krize.

HR: Koliki je bio proračun ovogodišnje Dužijance?

Oko 20 milijuna dinara. Još nisu pristigla sva sredstva, oko 15 do 20 posto planiranih sredstva još nedostaje, a to su dogovorena, tj. odobrena sredstva, što od određenih ministarstava ili institucija, što od sponzora. Imali smo i samofinancirajuće programe, poput tri komercijalna koncerta popularne glazbe, bili su to koncerti Gibonnia, Josipe Lisac i sastava Parni valjak. To su bila tri komercijalna projekta koji su isfinancirali sami sebe, ali i to se računa u proračun Dužijance, zato jer je Organizacijski odbor

Spomenik risaru

To je zasigurno jedan od najznačajnijih projekata u okviru programa ovogodišnje Dužijance. Uvijek razmišljamo kakva je bila nekada Dužijanca, a Dužijanca je vezana s njivom, kosom, znojem, pa ti su ljudi zavrijedili priznanje. Čudim se da u Vojvodini, žitnici, nema nigdje nijedan spomenik risarima i jako sam ponosan što smo mi to uradili prvi, a trebamo znati da je naš grad stasavao na leđima tih ljudi i na njihovom trudu. Taj spomenik se nalazi na pravom mjestu, u centru grada, i simbol je radnika, vrijednog, marljivog čovjeka, dakle spomenik svima vrijednim radnicima. Spomenik će ostati trajni dokument našim naraštajima da ne zaboravimo na našu tradiciju i taj spomenik je možda najbolje okarakterizirao ovu godinu jubileja Dužijance i ostat će kao trajniji artefakt ove proslave.

Teško je to sad meni usporediti, zato što tih ranijih godina nisam bio u organizaciji, bio sam samo sudionik. Znamo da su ranije, dugi niz godina, bile druge društvene okolnosti, smještivali su se razni režimi, ali danas je Dužijancu glede te pro-

Dužijance svojim resursima odradio poslove vezane za realizaciju tih koncerata i ponudio ovom gradu na užitak, kao i publici iz drugih gradova, doživljaj koncerata doista vrhunskih izvođača popularne glazbe. Ti su projekti ostavili Dužijanci odre-

Dužijanca će sigurno uvijek imati uporište u narodu, sigurnost, ona je neupitna, a sa svim ostalim programima u okviru Dužijance stvar je strateške odluke hoće li se praviti u pravom smislu riječi etno-festival, hoće li se Dužijanca na ovaj ili onaj način komercijalizirati za dobro ovog grada ili naše zajednice, ili će Dužijanca ostati u ovim okvirima, a pri svemu tome naravno da nije upitno očuvanje naše tradicije

dena sredstva, jer je svatko od njih nešto sponzorirao, primjerice Dužijancu malenih, svi su oni usmjerili određeni dio novca prema Dužijanci i to jest njihov doprinos našoj svečanosti i proslavi. Znaite, kada su čuli povijest naše Dužijance, svi su oni željeli pomoći, što su i uradili.

HR: Koji su programi bili najzahtjevniji po pitanju organiziranja?

Svi su programi zahtjevni, ali najzahtjevnije je uraditi svečanu povorku prilikom središnje manifestacije, kao i Takmičenje risara. Svečana povorka je najkompleksniji dio Dužijance, nije u pitanju samo šetnja, kako to možda nekome može izgledati, u pitanju je jako veliki broj ljudi, sudionika na otvorenom prostoru, na subotičkim ulicama, a da to sve protekne i bude svečano i lijepo treba pažljivo organizirati. Svaki sudionik u povorci je individua, znači sve se to mora uklopiti u jedan »veliki film« da sve funkcionira, počevši od prikaldne nošnje, pa da ljudi koje voze zaprege budu primjereno obučeni, evo ove godine je to uspjelo, znači sve to treba dogovoriti i organizirati, pa zatvarati ulice, biti u dogovoru s policijom. Čovjek koji je preuzeo odgovornost za organiziranje povorke je netko tko to izuzetno voli, a to je *Ivan Piuković*, naravno, sa svojim timom. Ponovno napominjem, Dužijanca je apsolutno volonterska manifestacija, pa su tako i svi oni koji sudjeluju u svečanoj povorci volonteri. E sad, drugi par rukava je Takmičenje risara, koje je dislocirano, van grada, nema infrastrukture, nema struje, nema vode, a danas posjetitelju određene manifestacije moraš priskrbiti određene uvjete za ostanak na događaju, dakle tekuću vodu, toalet, ove godine smo imali internet u press centru, na njivi, to su neki standardi danas,

pa onda kvalitetna ugostiteljska ponuda, a tu ogromnu ulogu igra domaćin koji se toga prihvatio, imali smo i ove godine sjajnog domaćina, to je čovjek koji je dugo prisutan u Dužijanci, *Vlatko Vojnić Purčar*. On je za taj dan živio i on je tu podnio najveći teret. Dužijanca malenih je isto zahtjevna, a to je bila ipak kompatibilna manifestacija s Takmičenjem risara, jer najmlađi, djeca, dođu i vide ručni ris, nekadašnji način kosidbe, stare strojeve, a djeca svojim temperamentom i nastupom obogate Takmičenje risara i to je dobar spoj.

HR: Jeste li zadovoljni odzivom uzvanika na središnjoj manifestaciji?

Svake godine prilikom proslave Dužijance imamo euharistijsko slavlje, imamo gosta koji nam oda počast predvođenjem te euharistije, a ove godine to je bio kardinal *Josip Bozanić*, prvi čovjek Katoličke crkve u Hrvata, a to je meni kao predsjedniku Organizacijskog odbora bila velika čast, a vidjeli smo, točnije osjetili, da je na svetoj misi bilo posebno ozračje za sve vjernike. Od strane Republike Hrvatske bilo je više pomoći nego što je bilo gostiju na središnjoj manifestaciji, a trebamo imati u vidu i da je vrijeme godišnjih odmora, a ni predstavnici Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu ove godine nisu nam došli u goste, a za razlog ne znam.

HR: Bilo je izvjesnih primjedbi da na manifestaciji nema dovoljno hrvatskog znakovlja. Što o tome mislite?

To su pitanja ljudi koji ni ne posjećuju manifestacije Dužijance, možda osim središnje proslave kada će ih netko možda i fotografirati. Nisam čuo takve komentare od prisutnih aktivnih ljudi koji rade i dolaze zbog Dužijance, ljudi koji dolaze zbog susreta, energije, koji dolaze

zbog zahvale Bogu ili zbog tradicije ili zbog svega toga zajedno. To su pitanja marginalnih ljudi iz našeg grada koji na našu nesreću nisu na marginalnim društvenim pozicijama, u nekim su strukturama vlasti, kakve-takve, pa su zbog toga ponekad prisutni i u javnosti i onda postavljaju takva pitanja, a ne znam zbog čega.

Žao mi je što tzv. »običan« čovjek ne može češće iznijeti stav o Dužijanci u medijima. Mi zahvaljujemo Bogu, proslavljamo završetak rada i sam rad, marljivost, nema potrebe za nekakvim napadnim svojatanjem ove svečanosti, a za koju se zna da je svečanost bunjevačkih Hrvata. To su jednostavno neprimjerena pitanja, ali ozbiljno je pitanje zašto nema određenih dužnosnika hrvatske zajednice pri rješavanju vitalnih pitanja Dužijance, kada se planira manifestacija, kada se pribavljaju sredstva, kada treba dati preporuke za našu manifestaciju, kada treba odškrinuti pojedina vrata radi potrebnih sredstava, čak ih nema prisutnih ni na manifestacijama, a komentiraju. Dužijanca ima svoju energiju i snagu i bez njih, ali to ne znači da se ne trebaju uključiti u daljnji rad. Jedno je sigurno – Dužijanca će trajati i bez onih koji ne vide svoje mjesto u njoj.

HR: Kako vidite budućnost ove manifestacije?

O Dužijanci kao manifestaciji treba donijeti ozbiljne strateške odluke. Mora se pronaći konsenzus i najbolja rješenja. Dužijanca će sigurno uvijek imati uporište u narodu, sigurnost, ona

je neupitna, a sa svim ostalim programima u okviru Dužijance stvar je strateške odluke hoće li se praviti u pravom smislu riječi etno-festival, hoće li se Dužijanca na ovaj ili onaj način komercijalizirati za dobro ovog grada ili naše zajednice, ili će Dužijanca ostati u ovim okvirima, a pri svemu tome naravno da nije upitno očuvanje naše tradicije. Dakle, u pitanju je manifestacija koji privlači jako veliki broj posjetitelja, više putova je pred nama, a hoće li se povećati neki obujam programa ili smanjiti, to sad kao pojedinac ne mogu reći, za to se moramo zajednički dogovoriti. Ono što je sigurno da će ostati i što je neupitno, to je zahvala Bogu i uvijek će se vjernici koji Dužijancu istinski doživljavaju, okupiti na svetoj misi i zahvaliti se rodu pšenice i otići u Bandašicino kolo.

HR: Vidite li sebe kao predsjednika Organizacijskog odbora i za sljedeću Dužijancu?

Hrvatski kulturni centar je izvršni producent Dužijance i Upravni odbor ove institucije svake godine predloži gradonačelniku predsjednika Organizacijskog odbora. Imam motiva za daljnji rad, imam želje sudjelovati, ali sam svjestan da su uobičajeno u društvenom životu mandati zaokruženi na četiri godine, a ja mislim da sam taj ciklus zatvorio. Ovo je četvrta Dužijanca koju sam organizirao kao predsjednik Organizacijskog odbora, a o daljnjim planovima razgovarat ćemo najesen na Upravnom odboru HKC-a.

KNJIŽEVNA VEČER KATOLIČKOG INSTITUTA »IVAN ANTUNOVIĆ«

I dalje zajedno, na svim razinama Crkve i društva

*O Rajićevom doprinosu u očuvanju Dužijance govorio je mons. mr. Andrija Anišić, a o prvom organiziranju žetvenih svečanosti na civilnoj razini 1968. godine govorio je jedan od tadašnjih inicijatora proslave Naco Zelić * Prvu nagradu Instituta za doprinos očuvanju običaja hrvatskog naroda dobio je Naco Zelić, za višegodišnje angažiranje u organiziranju Dužijance nagrada je dodijeljena i Dominiki Doci Piuković i cijeloj obitelji, a treću nagradu za poticanje brojnosti obitelji dobili su Aleksandar i Sandra Vuković s četvero djece iz Male Bosne*

Marinko Piuković zahvaljuje u ime nagrađenih

Književna večer u povodu 60. obljetnice smrti svećenika *Blaška Rajića* koji je kao župnik crkve sv. Roka uveo Dužijancu u crkvu, održana je u prošlu srijedu, u organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«. O Rajićevom doprinosu u očuvanju Dužijance govorio je mons. mr. Andrija Anišić, sadašnji župnik župe sv. Roka, a o prvom organiziranju žetvenih svečanosti na civilnoj razini 1968. godine govorio je jedan od tadašnjih inicijatora proslave *Naco Zelić*.

»Želja je bila da ta svečanost Dužijance dobije i javno značenje koje su one imale do

1940. godine i ocijenjeno je da će se to postići organiziranjem, uz crkvenu proslavu, i građanske javne proslave. Osobita je želja bila da se obnovi ono što je bilo prikazano 1936. godine. Program Dužijance je obogaćen nizom posebnih programa kao što su natjecanje risara, konjičke utrke, kolo s izborom bandaša i bandašice, skupština risara, mimohod, izložbe, a kao kruna manifestacije je završna svečanost na velikoj pozornici. Još bih rekao kako je oko sto tisuća ljudi pratilo manifestacije Dužijance te 1968. godine. Uvjeran sam da smo organiziranjem javne proslave Dužijance od 1968. do 1971. godine dali nekoliko kamenčića u veliki

mozaik 100 godina Dužijance koji trebamo uokviriti u najvrjedniji okvir našega srca«, rekao je Naco Zelić.

U svom pozdravnom govoru predsjednik Katoličkog instituta *msgr. dr. Andrija Kopilović* istaknuo je kako bi ovogodišnja Dužijanca trebala pred sve postaviti otvoreno pitanje i dati još otvoreniji odgovor – kako dalje? »Tvrdim, s Božjom pomoći, samo ovako i samo zajedno na svim razinama Crkve i društva, gdje se susreće i živi naš čovjek, koji ovom manifestacijom želi trajno ostaviti snažnu dušu cijene rada i zahvale«, rekao je msgr. Kopilović.

Na književnoj večeri, održanoj u »Bunjevačkom kolu« 10. kolovoza, uručene su i ovogodišnje nagrade Instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«. Prvu nagradu za doprinos očuvanju običaja hrvatskog naroda dobio je Naco Zelić, za višegodišnje angažiranje u organiziranju Dužijance nagrada je dodijeljena i *Dominiki Doci Piuković* i cijeloj obitelji, a treću nagradu za poticanje brojnosti obitelji dobili su *Aleksandar* i *Sandra Vuković* s četvero djece iz Male Bosne.

S. M.

Mons. Andrija Kopilović, Katarina Čeliković, mons. Andrija Anišić i Naco Zelić

Temeljem članka 59. i 60. Zakona o zapošljavanju i osiguranju za slučaj nezaposlenosti (Sl. glasnik RS, broj 36/2009 i 88/2010), i Odluke o sudjelovanju u financiranju programa ili mjera aktivne politike zapošljavanja Ministarstva ekonomije i regionalnog razvitka broj: 30040100179/201116 od 07.02.2011. godine, sukladno Lokalnom akcijskom planu zapošljavanja Grada Subotice za 2011. godinu koji je usvojen Odlukom Skupštine grada Subotice od 24. 02. 2011. godine

GRAD SUBOTICA
I
NACIONALNA SLUŽBA
ZA ZAPOSŁJAVANJE

RASPISUJU

JAVNI POZIV
POSLODAVCIMA ZA DODJELU SUBVENCije ZA OTVORENJE NOVIH RADNIH MJESTA
NA PODRUČJU GRADA SUBOTICE U 2011. GODINI

I. OPIS PROGRAMA I VISINA SREDSTAVA

Javni poziv za dodjelu subvencije za otvorenje novih radnih mjesta predstavlja temelj za dodjelu de minimis državne pomoći. Subvencija za otvorenje novih radnih mjesta, u jednokratnom iznosu, odobrava se poslodavcima koji otvaraju radna mjesta, radi zapošljavanja nezaposlenih osoba prijavljenih na evidenciju Nacionalne službe za zapošljavanje na području Grada Subotice.

Visina subvencije iznosi **130.000,00** dinara po novootvorenom radnom mjestu.

Dodatak na subvenciju u visini od **20.000,00** dinara (ukupni iznos subvencije: **150.000,00** dinara) dodjeljuje se poslodavcu koji zapošljava osobu koja pripada jednoj od kategorija teže zaposlivih nezaposlenih osoba (osobe s invaliditetom, žene, osobe mlađe od 30 godina, osobe starije od 50 godina, Romi).

Tijekom trajanja Javnoga poziva poslodavac može samo jednom podnijeti zahtjev za dodjelom subvencije.

Iznimno, poslodavcu se može omogućiti ponovno podnošenje zahtjeva i dodjela subvencije, pod uvjetom da isti u trenutku zaključenja ugovora kao sredstvo osiguranja ugovornih obveza dostavi jamstvo banke u iznosu subvencije ili hipoteku prvog reda na nekretninu dvostruko veće vrijednosti od iznosa subvencije.

II. UVJET I DOKUMENTACIJA ZA PODNOŠENJE ZAHTJEVA

Uvjeti za podnošenje zahtjeva

Pravo na subvenciju za otvorenje novih radnih mjesta **može** ostvariti poslodavac pod uvjetom:

- da nije smanjivao broj zaposlenih, u posljednja tri mjeseca koja prethode mjesecu u kojemu je podnesen zahtjev, osim u slučaju normalne fluktuacije zaposlenih;
- da nad njim nije pokrenut stečajni, odnosno likvidacijski postupak;
- da uredno podmiruje obveze na temelju doprinosa za obvezno socijalno osiguranje za zaposlene, za posljednja tri mjeseca koja prethode mjesecu u kojemu je podnesen zahtjev, osim ukoliko je podnositelj zahtjeva novoosnovani gospodarski subjekt registriran na temelju domaćih ili inozemnih ulaganja na području Grada Subotice, a na temelju obrazloženog zahtjeva ovlaštenog tijela lokalne samouprave;
- da je podnositelj zahtjeva nad kojim je vođen stečajni postupak i kod kojega je usvojen i u cijelosti izvršen plan reustrojstva, uspješno poslovao najmanje 12 mjeseci;
- da je podnositelj zahtjeva koji je kupio gospodarski subjekt nad kojim je okončan postupak stečaja ili likvidacije, uspješno poslovao najmanje 12 mjeseci od dana kupnje;
- da je nezaposleni za kojega se traži subvencija i koji je prethodno bio u radnom odnosu na neodređeno vrijeme kod poslodavca – podnositelja zahtjeva, na evidenciji nezaposlenih najmanje 6 mjeseci.

Pravo na subvenciju za otvorenje novih radnih mjesta **ne mogu** ostvariti:

- državna tijela, organizacije i drugi direktni i indirektni korisnici proračunskih sredstava, društvene organizacije, udruge građana i neprofitne organizacije;
- podnositelji zahtjeva koji obavljaju djelatnosti u području eksploatacije uglja, trgovine, taksi prijevoza, mjenjačnica, kockanja i kladjenja, poljoprivrede, šumarstva i ribarstva i dr.;
- gospodarski subjekti u teškoćama, u smislu članka 2. stavak 1. točka 5. Uredbe o pravilima za dodjelu državne pomoći (Službeni glasnik RS, broj 13/10);
- korisnici sredstava koji nisu ispunili raniju ugovornu obvezu prema Nacionalnoj službi za zapošljavanje ili Pokrajinskom tajništvu za

rad, zapošljavanje i ravnopravnost spolova;

- podnositelji zahtjeva koji zapošljavaju nezaposlene osobe koje su u prethodnom razdoblju od 6 mjeseci od dana podnošenja zahtjeva bile u radnom odnosu kod podnositelja zahtjeva, odnosno poslodavca koji je osnivač ili povezana osoba s podnositeljem zahtjeva.

Dokumentacija za podnošenje zahtjeva

- zahtjev s biznis planom na propisanom obrascu;
 - pisana izjava podnositelja zahtjeva o svim drugim de minimis državnim pomoćima koje je dobio u prethodnom trogodišnjem fiskalnom razdoblju i je li mu i po kojoj osnovi već dodijeljena državna pomoć za iste opravdane troškove ili izjava podnositelja zahtjeva da nije koristio državnu pomoć;
 - preslik rješenja ovlaštenog tijela o upisu u registar, ukoliko podnositelj zahtjeva nije registriran u Agencije za gospodarske registre;
 - potvrda banke o prometu na tekućem računu poslodavca za posljednja tri mjeseca koja prethode mjesecu u kome je podnesen zahtjev;
 - porezna prijava o obračunatim i uplaćenim doprinosima za obvezno socijalno osiguranje na zarade/naknade, za posljednja tri mjeseca koja prethode mjesecu u kojemu je podnesen zahtjev, ovjerena od strane Porezne uprave;
 - završni račun za godinu koja prethodi godini u kojoj se podnosi zahtjev za programe kojima se zapošljava 5 i više osoba, odnosno za gospodarske subjekte čije je razdoblje poslovanja duže od tri godine, bez obzira na broj osoba koje se zapošljavaju, ovjeren od strane Agencije za gospodarske registre (ovo ograničenje se ne odnosi na podnositelje zahtjeva koji u trenutku zaključenja ugovora dostave bankarsko jamstvo), osim ukoliko je podnositelj zahtjeva novoosnovani gospodarski subjekt registriran na temelju domaćih ili stranih ulaganja na području Grada Subotice;
 - obrazložen zahtjev ovlaštenog tijela lokalne samouprave u slučaju navedenom u alineji 3. Uvjeta za podnošenje zahtjeva.
- Grad Subotica i Nacionalna služba za zapošljavanje, zadržavaju pravo tražiti i druge dokaze relevantne za odlučivanje o zahtjevu podnositelja.

III. PRIORITETI ZA DODJELU SUBVENCIJA

Ovlaštena filijala Nacionalne službe za zapošljavanje provjerava ispunjenost općih uvjeta Javnoga poziva i vrši rangiranje primljenih zahtjeva na temelju unaprijed definiranih kriterija (ocjena biznis plana, zapošljavanje teže zaposljivih kategorija osoba osobe s invaliditetom, žene, osobe mlađe od 30 godina, osobe starije od 50 godina, Romi).

IV. DONOŠENJE ODLUKE

Odluku o dodjeli subvencije poslodavcima za otvorenje novih radnih mjesta na području Grada Subotice u 2011. godini donosi direktor ovlaštene Filijale Nacionalne službe za zapošljavanje, po pribavljenom mišljenju Lokalnog vijeća za zapošljavanje.

V. ZAKLJUČIVANJE UGOVORA

Gradonačelnik Grada Subotice, direktor ovlaštene filijale Nacionalne službe za zapošljavanje podnositelj zahtjeva, u roku do 30 dana od dana donošenja odluke o odobravanju subvencije, odnosno najkasnije do 15. studenoga tekuće godine zaključuju ugovor, kojim se uređuju međusobna prava i obveze i na temelju kojega se vrši isplata subvencije.

Dokumentacija za zaključivanje ugovora:

- dokaz o zasnivanju radnog odnosa na neodređeno vrijeme za osobu koja se zapošljava (ugovor o radu i prijava na obvezno socijalno osiguranje);
- odgovarajuća sredstva osiguranja ugovornih obveza;
- preslik kartona deponiranih potpisa;
- pisani pristanak korisnika sredstava i jamaca za prikupljanje i obradu podataka o osobi.

Sredstva osiguranja ugovornih obveza su:

1. ZA PODUZETNIKA:

- za odobrena sredstva u iznosu do **300.000,00** dinara – dvije istovjetne bjanko vlastite mjenice korisnika sredstava s jednim jamcem, s mjeničnim ovlastima;
- za odobrena sredstva u iznosu **od 300.001,00 do 600.000,00 dinara** – dvije istovjetne bjanko vlastite mjenice korisnika sredstava s dva jamca, s mjeničnim ovlastima (ukoliko korisnik sredstava nije u mogućnosti osigurati mjenice kao sredstvo osiguranja za iznose **do 600.000,00 dinara**, može priložiti bilo koje od navedenih dodatnih sredstava osiguranja);
- za odobrena sredstva u iznosu **od 600.001,00 dinara i više** – dvije istovjetne blanko vlastite mjenice korisnika sredstava s dva jamca, s mjeničnim ovlastima i **dodatno sredstvo osiguranja po izboru:**
- hipoteku prvog reda na nekretnini dvostruko veće vrijednosti od iznosa subvencije **ili**
- jamstvo banke u vrijednosti iznosa subvencije.

2. ZA PRAVNU OSOBU:

- za odobrena sredstva u iznosu **do 600.000,00 dinara** – dvije istovjetne bjanko solo mjenice, s mjeničnim ovlastima ili jedno od navedenih dodatnih sredstava osiguranja;

- za odobrena sredstva u iznosu **od 600.001,00 dinara i više** – dvije istovjetne bjanko solo mjenice, s mjeničnim ovlastima i dodatno sredstvo osiguranja po izboru;
- hipoteku prvog reda na nekretnini dvostruko veće vrijednosti od iznosa subvencije **ili**
- jamstvo banke u vrijednosti iznosa subvencije.

Jamac može biti svaka poslovna sposobna fizička osoba, ne starija od 65 godina, koja ima redovita mjesečna primanja na ime zarade ili mirovine, neovisno o visini primanja, kao i fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost (poduzetnik).

VI. OBVEZE KORISNIKA SREDSTAVA

Nakon zaključenja ugovora podnositelj zahtjeva **dužan je**:

- zasnovati radni odnos, odnosno zaključiti ugovor o radu s nezaposlenom osobom sukladno zakonu, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom, s tim da radni odnos traje najmanje 24 mjeseca od dana zasnivanja radnoga odnosa;
- redovito isplaćuje zarade i uplaćuje doprinose za obvezno socijalno osiguranje i dostavlja dokaze o uplati doprinosa za obvezno socijalno osiguranje za osobe iz ugovora.

Korisnik sredstava dužan je obavljati djelatnost na području na kojem je ostvario pravo na subvenciju.

Tijekom prvih 12 mjeseci financiranja programa, poslodavac je u obvezi održati najmanje isti broj uposlenih u odnosu na broj uposlenih u mjesecu koji prethodi mjesecu podnošenja zahtjeva.

U slučaju da korisnik sredstava ne realizira obveze definirane ugovorom, **dužan je vratiti cjelokupni iznos subvencije.**

VII. OSTALE INFORMACIJE

Zahtjev s biznis planom podnosi se u dva primjerka, Filijali Nacionalne službe za zapošljavanje u Subotici, Trg slobode 3/III, ured 69, osobno ili putem pošte, na tipskom obrascu koji se može dobiti u subotičkoj Filijali Nacionalne službe za zapošljavanje.

Sve dodatne informacije mogu se dobiti u subotičkoj Filijali Nacionalne službe za zapošljavanje, Trg slobode 3/III, ured 69, kontakt telefoni: 024/644626, 024/644637 i 024/644627.

Nepotpuna dokumentacija neće se uzimati u razmatranje.

Javni poziv je otvoren od dana objavljivanja u Subotičkim novinama, Hrvatskoj riječi i dnevnom listu Magyar Szó do utroška sredstava predviđenih za ovu namjenu.

Program događanja za Bunaričko proštenje

Trodnevica, kao priprava za Proštenje, počinje u srijedu 24. kolovoza. Svaku večer u 19 sati u svetištu. Teme su: prvi dan, 24. kolovoza - propovijed i krunica; drugi dan, 25. kolovoza – Božanski Časoslov; treći dan, 26. kolovoza – propovijed i pobožnost križnoga puta.

Subota 27. kolovoza navečer u 19 sati počinje Svečano bdije-

nje. Sastoji se od: Službe pokore, Svete krunice, Službe svjetla, Procesije i Svete mise. Cijelu noć je moguća tiha molitva u svetištu. Bdjenje predvodi nadbiskup, mons. dr. Nikola Eterović, generalni tajnik Biskupske sinode iz Vatikana i biskup subotički, mons. dr. Ivan Penzeš, katedralni župnik mons. Stjepan Beretić i rektor svetišta mons. dr. Andrija Kopilović.

U nedjelju 28. kolovoza je dvojezična misa u 7 sati u kapeli koju predvode oci franjevci.

U 8 sati je biskupska misa na mađarskom jeziku koju predvodi zrenjaninski biskup mons. dr. László Németh uz koncelebraciju subotičkog biskupa mons. dr. Ivana Penzeša i svećenika grada Subotice.

U 10 sati je biskupska misa na hrvatskom jeziku koju predvodi nadbiskup mons. dr. Nikola Eterović, generalni tajnik Biskupske sinode iz Vatikana, uz koncelebraciju zrenjaninskog i subotičkog biskupa i svećenika grada Subotice.

U 16 sati je dvojezična sveta misa za bolesnike i spomen pokojnih Bunaričkih hodočasnika. Misu organizira subotički Caritas.

Autobusna linija je osigurana od katedrale do Bunarića i u subotu i u nedjelju.

Parkiralište za osobna vozila je prva njiva desno od ulaza na Bunarić. Ima dovoljno mjesta.

POKRET VELIKIH OBITELJI

Početak proljeća u sve starijoj Europi

*Savez udruga velikih obitelji Vojvodine okuplja devetnaest udruga i osam grupa, između kojih i subotičku udrugu »Smile«, ili ukupno oko 3500 obitelji s po troje i više djece * Od 2002. godine počelo je povezivanje obitelji s više djece u različite forme organiziranja i kroz raznovrsne oblike aktivnosti i programa uzajamne podrške i pomoći u stvaranju što boljeg i kvalitetnijeg ambijenta za život velikih obitelji*

Obitelji u čijem okruženju odrasta troje i više djece privlače pažnju u kojoj god sredini da organiziraju svoje manifestacije, jer tamo gdje su djeca, tamo je i radost i dobra energija. A to – da se

skrene pozornost ukupne javnosti na mnogočlane familije i da se podrže u nastojanju da u što boljim uvjetima podižu djecu, svakako je i bio jedan od osnovnih ciljeva povezivanja mnogočlanih obitelji u različite forme organiziranja poput grupa i udruga, do najšireg, Saveza udruga velikih obitelji Vojvodine. Od skora Udruga velikih obitelji postoji i u Subotici i nastoji osigurati prostor za organiziranje svojih aktivnosti. Na koji način su mnogočlane obitelji povezane u Vojvodini i na koji način surađuju sa sličnim organizacijama u okolnim zemljama, objašnjava Vilmos Krizsán iz Ade, predsjednik Saveza udruga velikih obitelji.

»Imamo 19 udruga i 8 grupa diljem Vojvodine, i okupljamo oko 3500 obitelji. S ponosom ističemo kako od osnutka 2002. godine do danas stalno raste broj udruga i uključenih obitelji. Na žalost, imamo i udruge koje nisu

aktivne, i u tim mjestima morat ćemo ponovno pokrenuti ljude i organizirati se. S druge strane, imamo i novih udruga: u Subotici, Hajdukovu, Bačkom Petrovom Selu i Bačkoj Palanci, od kojih puno očekujemo.

U svim našim udrugama i u Savezu svi radimo volonterski i ovako je vrlo teško održati stalnu aktivnost. Naši su članovi okupirani poslom, obitelji, i teško je očekivati od njih da pišu projekte, realiziraju ih i animiraju i ostale roditelje da pomažu i da se uključe u aktivnosti udruga. U najaktivnijim sredinama moramo uvesti profesionalizaciju te bar s polovicom radnog vremena angažirati po jednu osobu na stalnom radu. Drugi veliki problem je financiranje. Našim udrugama i Savezu trebalo bi osigurati normativno financiranje za pokrivanje najminimalnijih troškova funkcioniranja. U redu je da se konkuriše s određenim projektima za konkretnu aktivnost, međutim troškove telefona, struje, grijanja, knjiženja, uredskog materijala, fotokopiranja i slično trebalo bi osigurati u proračunima općina i pokrajine«, kaže *Krizsán*.

ODGOJ DJECE PRVENSTVENA ZADATAČA

U Vojvodini, točnije po pravilima Saveza, velikom obitelji smatra se ona s troje i više djece, po modelu koji se primjenju-

je u Mađarskoj, Rumunjskoj, Slovačkoj, Ukrajini...

»U današnjem vremenu odgoj djece dobiva sve više na značaju i smatramo da je ono prvenstveni zadatak i obveza roditelja. Što je više devijacija i problema u društvu, to odgoj djece više dobiva na snazi i značaju. Naša udruga mogu puno pomoći, učiti roditelje vještinama odgoja djece. Savez prvenstveno ima za cilj pomoći udruga da mogu raditi s djecom, mladima i mladim brać-

nim parovima«, navodi *Krizsán*, dodajući kako se organiziraju tečajevi i seminari za osposobljavanje voditelja udruga, zatim kampovi za djecu i mladež, provodi se program »Briga o obitelji«, organiziraju se susreti i manifestacije za velike obitelji i ostvaruje suradnja među udrugama i drugim civilnim organizacijama u Vojvodini, ali i iz još 6 zemalja u okruženju.

»Naši članovi mogu putovati i boraviti u inozemstvu po

povoljnoj cijeni i družiti se s istomišljenicima iz tamošnjih udruga. Najviše surađujemo s udrugama iz Mađarske, Slovačke i Rumunjske, a tri godine traje vrlo lijepa suradnja s udrugom iz Banja Luke. Nedavno je uspostavljena suradnja i s udrugom iz Slatine iz Hrvatske i njihova četveročlana delegacija je prvi put nazočila susretu nedavno u Adi, gdje je dogovoreno da će ubuduće sudjelovati u svim značajnijim našim manifestacijama, kao i da ćemo i mi uskoro posjetiti Slatinu.«

SUSRET U ADI

U organizaciji Saveza udruga velikih obitelji Vojvodine 31. srpnja u Adi održan je međunarodni susret blizanaca i velikih obitelji iz 6 zemalja. Velika i značajna manifestacija... »Skenuli smo pozornost javnosti na velike obitelji, na probleme vezane za natalitet, na naš rad, na potrebu za podrškom obiteljima s djecom i poticanje aktivnosti udruga koje rade s djecom, mladima i roditeljima. Pripremamo međunarodnu konferenciju iduće godine s predstavnicima obiteljskih organizacija iz cijelog okruženja i s predstavnicima vlada svih 7 zemalja, o demografskoj politici, o zakonima i mjerama koje su na snazi u tim državama, o onome što se planira dugoročno i o onome šta naše organizacije predlažu. Bit će izuzetno zanimljivo čuti pozitivne primjere i sigurno ćemo puno učiti od onih koji imaju bolja rješenja«, kaže Vilmos *Krizsán* o dogovorima koji su u tijeku i predstoje s predstavnicima udruga iz zemlje i inozemstva. »Želja nam je stalno poboljšavati ambijent u kojem žive velike obitelji. Uvjereni smo da s malo pažnje, truda i uz zajedničko angažiranje možemo puno učiniti u korist roditelja, kao i u korist cjelokupnog našeg društva.«

K. Korponaić

U TIJEKU KONTROLA PLODNOSTI POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA

Dobro zemljište osnova za dobar prinos

U osnovno gnojenje treba uložiti bar 400 kilograma po hektaru, a mi smo još uvijek negdje na razini od 200 do 250 kilograma kod dobrih proizvođača, a kod loših to je daleko manje, kaže Damir Varga

Damir Varga

Stručnjaci tvrde kako mineralno gnojivo može čak i do 50 posto utjecati na visinu prinosa, te da je postizanje visokih i stabilnih prinosa posljednjih godina rezultat adekvatne primjene gnojiva, čemu je pridonijela organizirana kontrola plodnosti poljoprivrednog zemljišta koja se provodi osmu godinu. Od 2003. godine akciju financira Pokrajinsko tajništvo za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo, a zbog velike zainteresiranosti poljoprivrednika od prije dvije godine u sufinanciranje se uključila i Gradska uprava Subotice.

»Ne možemo reći da su visoki prinosi rezultat isključivo klimatskih prilika, one su više manje prethodnih 20 godina slične, imamo i boljih i lošijih godina. Ali generalno gledajući prinosi su dosta skočili. Ove godine, primjerice, kod strnih žita tijekom sušnog travnja mislilo se kako su klimatski uvjeti nepovoljni, ali imali smo prinose kakvi nisu zabilježeni u prethodnih 20 godina. Dakle, sve je to jednim dijelom rezultat kontrole plodnosti zemljišta odnosno primjene gnojiva. Promijenio se i sortiment posljednjih godina, stalno se uvode nove suvremenije sorte, kod kukuruza imamo sigurno bar 150 hibrida u ponudi. I dakako, tome pridonosi suvremenija mehanizacija. Svjedoci smo posljednjih godina da je zahvaljujući poticajnim mjerama Ministarstva poljoprivrede

obnovljena mehanizacija čime je omogućeno da se agrotehničke operacije izvedu blagovremeno. Veliki pokazatelj značaja toga bit će upravo ova godina kada ćemo imati parcele s prinosima od 10 tona kukuruza, ali i takve gdje će možda biti dvije-tri tone, a možda i neće biti kukuruza«, kaže *Damir Varga*, direktor Poljoprivredne stručne službe u Subotici.

POLJOPRIVREDNICI POTICAJIMA »NATJERANI« NA KUPOVINU GNOJIVA

Kontrola plodnosti poljoprivrednog zemljišta inače je obvezna po zakonu o zemljištu, i treba je provoditi najmanje svake pete

godine, a također prema pravilniku o registraciji gazdinstava smatra se obveznom mjerom. Na početku uvođenja ovih mjera, kaže Varga, svi su skoro radili na slijepo. U to vrijeme, od početka '90-ih pa skoro do 2003. godine skoro da i nije bilo osnovnog gnojenja, i isključivo su se koristila dušična gnojiva.

»Od 2003. trebalo nam je otprilike neke dvije godine da napravimo prodor kod poljoprivrednih proizvođača, da im objasnimo na osnovi tih rezultata analiza i kroz intenzivnu edukaciju kako je kod nas fosfor izrazito deficitaran element na oraničnim površinama. U voćnjacima se uglavnom javlja nedostatak kalija, jer voće i povrće i plodovite ratarske kul-

ture kao što su šećerna repa, krumpir, itd. veliki su potrošači kalija. Uporabom isključivo dušičnih gnojiva došli smo u situaciju da smo proizvodili ono što nam ne treba – vegetativne dijelove biljke, stabljike, listove. Ni taj dušik se nije mogao u potpunosti iskoristiti jer nije bilo dovoljno fosfora da ga veže. Pod utjecajem edukacija od 2005. godine poljoprivrednici su počeli tražiti gnojiva koja posjeduju povećan sadržaj fosfora kao što su MAP i DAP, i već prve godine po primjeni takvih mineralnih gnojiva vidjeli su se rezultati po povećanju prinosa. Sljedećih godina imali smo muka objasniti ljudima kako je to gnojivo potrebno zaorati jer su oni navikli po starinski, budući da se kod nas primjenjivalo uglavnom 3x15 i to predstjetveno. Moram istaknuti i kako je Ministarstvo poljoprivrede svojim poticajnim mjerama, subvencioniranjem natjeralo zemljoradnike da moraju kupiti gnojivo za određeni iznos ukoliko žele dobiti subvencije«, kaže *Damir Varga*.

Kontrola plodnosti poljoprivrednog zemljišta radi se u ciklusima, odnosno svake godine na jednom dijelu parcela, i obično je to poslije skidanja strnjina, uljane repice i ranih predusjeva, premda se u principu provodi onda kada želimo znati rezultate. Važno je da par-

Analizu raditi radi sebe

Tijekom ovogodišnje akcije kontrole plodnosti poljoprivrednog zemljišta do sada je odrađeno oko dvije trećine posla, preostalo je uzimanje još oko 700 uzoraka. Poljoprivrednici manjim dijelom donose sami uzorke, a najčešće ipak uposljeni u Službi uzorkuju.

»Bitno je da poljoprivrednik ima registrirano gazdinstvo, neovisno o tomu je li u sustavu PIO i dobiva li subvencije. Mogu se obratiti našoj Službi i mi ćemo objasniti način na koji trebaju uzeti uzorak i donijeti ga, a tamo gdje ima nekoliko njiva izlazi naša ekipa i uzimaju uzorke. Ne odbijamo nikoga dok se god ne ispuni kvota za ovu godinu koja je određena na oko 1400 uzoraka koje će financirati Pokrajinsko tajništvo za poljoprivredu. Poljoprivrednici ne trebaju analizu raditi samo radi subvencije, već prije svega radi sebe, kako bi znali kakva im je njiva, kakvo gnojivo treba koristiti, jer pravilnim gnojenjem i poštivanjem preporuka sigurno će ostvariti veći prinos a time i veću zaradu«, objašnjava Varga.

Zainteresirani se mogu javiti na telefon Poljoprivredne stručne službe 024-555-932.

cela prije uzimanja uzoraka nije gnojena najmanje tri do četiri mjeseca, zato je to najbolje uraditi nakon vegetacije usjeva. U voćnjacima se također to radi u ljetnom i jesenskom razdoblju kad već prođe dovoljno vremena od prethodnog gnojenja. Damir Varga kaže kako će ove godine prinosi upravo pokazati značaj odgovarajuće primjene gnojiva i blagovremenih agrotehničkih mjera.

»Tamo gdje je obavljeno zimsko i proljetno oranje u roku, gdje je sjetva urađena tijekom travnja, gdje je gnojeno i primijenjena agrotehnika, tamo su parcele dobre. Na našim parcelama očekujem da će prinosi kukuruza biti u odnosu na prošlu godinu svega 10 posto manji. Osobno očekujem da će najveći podbačaj u proizvodnji biti kod soje, budući da je žestoka

suša polovicom srpnja utjecala da se razvije manji broj katova s mahunama, ali one će ipak biti dobro nalivene. Svjedoci smo da soja već zri, i ove godine će se ranije skidati nego u prethodne dvije, ali očekujem prinose do dvije tone ili malo više«, kaže Varga.

PRINOSI MOGU BITI VEĆI ČAK I DO 50 POSTO

Neki stručnjaci tvrde kako mineralno gnojivo može čak i do 50 posto utjecati na visinu prinosa, izbor sorte do 30 posto a ostalo ovisi o primjeni agrotehnike i ostalih mjera. Premda troškovi gnojenja čine 20 pa čak i do 30 posto ukupnih troškova proizvodnje, adekvatnom primjenom ostvaruju se i značajni prinosi, pokazuju računicе. Primjerice, prošle godine u vri-

jeme jesenje sjetve mineralno gnojivo DAP koštalo je 4600 dinara po metru, a po preporukama stručnjaka za dobre prinose pšenice potrebno je unijeti do 150 kg po hektaru što je oko 7000 dinara. Sto kilograma DAP-a donijelo je tonu više pšenice po hektaru, te je čak i po cijeni od 16 dinara za kilogram pšenice, računica jasna.

»Ne treba zaboraviti kako smo prošle godine imali visoke prinose i soje, suncokreta i kukuruza. Prinosi kukuruza su se kretali i 10-11 tona na pojedinim njivama, a s takvim prinosom biljka kukuruza iznese iz zemljišta blizu 120 kilograma fosfora. To je potrebno nadoknaditi«, kaže Varga te dodaje kako je teško uspoređivati se s europskim prinosima jer su različiti klimatski uvjeti, različita zemljišta i ekonomski uvjeti proizvodnje, ali neovisno o tome kod nas još uvijek postoji puno prostora za povećanje prinosa.

»Daleko od toga da smo postigli maksimum, još uvijek se nedovoljno koriste mineralna gnojiva, još uvijek je slaba ekonomska moć proizvođača. Primjerice u osnovno gnojenje treba uložiti bar 400 kilograma po hektaru a mi smo još uvijek negdje na razini od 200 do 250 kilograma kod dobrih proizvođača, a kod loših to je daleko manje. U prosjeku možda

upotrebujemo svega 150 kilograma po hektaru. Mnogi kažu kako nam nedostaje navodnjavanje, koje jest jedna od mjera koja u sušnim godinama može pomoći, ali moram istaknuti kako je to izuzetno skupa mjera i potrebno je prije svega imati vode. U Subotici se uglavnom navodnjavaju iz bunara manje površine za povrtlarsku i voćarsku proizvodnju, a mislim da na ratarskim kulturama ne bi bilo ekonomski isplativo navodnjavanje. Primjerice, ove je godine bilo slučajeva u okolnim zemljama da su na povrtlarskim kulturama, unatoč zalijevanju i dovoljnoj količini vode, od jačine sunčeve insolacije plodovi bili spaljeni. To bi se isto dogodilo vjerojatno i s lišćem ratarskih kultura, možda bi se povećali prinosi tonu-dvije, ali ekonomski se ne bi isplatilo. U tom bi slučaju trebalo razmišljati o nekim radno intenzivnijim kulturama, povrtlarskim i voćarskim ili eventualno skidanju dva usjeva godišnje, ali to je opet mjera vezana za stočarstvo, jer ne možete razmišljati o navodnjavanju na većim površinama bez unošenja stajnjaka. U suprotnom, u roku od nekoliko godina upropastit ćete zemljište i ono više neće biti ni za kakvu proizvodnju. Sve je to povezano«, objašnjava Varga.

S. Mamučić

OBILJEŽAVANJE STOTE OBLJETNICE DUŽIJANCE UŠLO U ZAVRŠNU FAZU

Bogu hvala, narodu veselje

U Subotici su prošli tjedan održane središnje manifestacije Dužijance, čime je proslava 100. obljetnice žetvenih svečanosti ušla u završnu fazu. Ključni dio Dužijance bila je, kao i uvijek, euharistija na otvorenom pokraj katedrale sv. Terezije Avilske, koju je ovoga puta predvodio nadbiskup zagrebački, kardinal Josip Bozanić, uz suslavlje subotič-

kog biskupa Ivana Penzeša, skopskog biskupa i apostolskog egzarha za grkokatoličke vjernike u Makedoniji Kiru Stojanova i svećenika Subotičke biskupije. Nakon mise i procesije do gradskog trga kruh od novog žita bandaš i bandašica Petar Gaković i Đurđa Sudarević predali su gradonačelniku Saši Vučiniću, a navečer je na trgu održano Bandašicino kolo.

Prije toga, u četvrtak navečer na trgu je održana tamburaška večer, u petak veliki koncert Zvonka Bogdana, a u subotu skupština risara, folklorna večer i koncert zagrebačke grupe Parni valjak. U petak je, osim toga, otvorena izložba radova od slame nastalih na XXVI. sazivu kolonije slamarki u Tavankutu i održana je svečana sjednica Katoličkog instituta za

*Ovdje u Subotici, u Bačkoj,
Dužijanca predstavlja hrvatsku
tradiciju, to bogatstvo duha
vaših predaka, poručio je među
ostalim kardinal Josip Bozanić **
*Ovo je praznik zajedništva, rada
i smjernosti, Dužijanca oslikava
sve bogatstvo, svu ljepotu
i ranolikost Subotice, Bačke i
Vojvodine, rekao je pokrajinski
premijer Bojan Pajtić*

kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«, u subotu je kardinal Bozanić primio sve živuće bandaše i bandašice kroz sto godina, navečer je održano svečano večernje i praižvedba »Te Deum« u katedrali, u nedjelju je poslijepodne, tradicionalno, posjećen grob Blaška Rajića, a u Velikoj vijećnici Gradske kuće izvedeni su ulomci iz opere »Dužijanca« Josipa Andrića. Sva događanja, posebice ona na gradskom trgu, bila su, u skladu s velikom obljetnicom, posjećena više nego ranije.

Rekli su o Dužijanci

VLATKO VOJNIĆ PURČAR, DOMAĆIN NA TAKMIČENJU RISARA

Dužijanca će trajati

Središnja proslava Dužijance prošla je veoma dobro, mislim da je bilo najviše sudionika, izvođača do sada, manifestacije su izuzetno bile posjećene, naravno ne računajući one stare godine, s tim se ne možemo mjeriti. Martin Gabrić i ja vodimo računa o povorci konja, a Dužijanca koja je održana 1968. godine neki nam je parametar, te je godine proslava Dužijance bila jako masovna, ali nemojmo zaboraviti da je onda bilo i više konja na salašima, mogao si birati s kojim ćeš konjima ići na Dužijancu, dakle s

najboljima, a sad to više nije slučaj, sad ima manje konja na selu. Ove je godine bilo 80 konja u svečanoj povorci i to je veoma teško sakupiti, kako vrijeme odmiče sve je teže, tako da surađujemo i s vlasnicima privatnih ergela, ove godine s Milenom Aleksićem, koji vodi privatnu ergelu Kelebija. A ni narodnih nošnji nema više, ne šiju se, a što je sačuvano ljudi ni ne smiju obući kako se te svile ne bi uništile. Mislim da su se danas ipak ljudi malo i otuđili, povukli se u sebe, nema puno obitelji koje čuvaju tradiciju kao, primjerice, obitelj Piuković.

Mišljenja sam da bi trebalo još više ljudi uključiti i u organizaciju Dužijance i u samo sudjelovanje, znači što više ljudi koji će raditi volonterski ili se predstaviti u nekom od programa Dužijance, dakle svi oni koji ne gledaju »na dinar«, a takvih ima mnogo i dan-danas. Vidite, sve kreće od obitelji, roditelji bi trebali ukazivati svojoj djeci da je Dužijanca za nas ovdašnje bunjevačke

EUHARISTIJA I PROPOVIJED KARDINALA

Svečano misno slavlje pokraj katedrale sv. Terezije Avilske

predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Ističući kako je slavlje Dužijance usko povezano sa svetom misom, otajstvom euharistije i

s Crkvom, Bozanić je rekao kako je tijekom proteklih 100 godina slavlja Dužijance trebalo izdržati nespornost, zabrane i prijetnje, ali da »u vjernosti i

povezanosti s Bogom živi istina do koje ne može doprijeti ni jedna vanjska zabrana, nasilje nad savjestima ili neistina pretočena u zemaljsku ideologiju«, te da je subotička euharistija o stotoj proslavi Dužijance poziv svima na dosljednost kršćanskoga života u svakidašnjici, na poštivanje nedjelje kao dana Gospodnjega.

Poručujući nazočnima da ostanu vjerni čuvari tradicije Dužijance kao važnog elementa svoga identiteta koji uključuje brojna kršćanska obilježja, te da Dužijanca ne bude samo izraz prošlosti nego trajno nadahnuće vjerničke sadašnjosti, Bozanić je rekao:

»Svi smo mi dio jednoga naroda koji ima svoj jezik, tradiciju, baštinu koju su nam namirli naši predci. Ovdje u Subotici, u Bačkoj, Dužijanca predstavlja hrvatsku tradiciju, to bogat-

Hrvate jedna od najvećih svetkovina i da se ovaj naš običaj treba čuvati. Odgoj djece kreće iz obitelji, ima puno obitelji koje odgajaju djecu u tom duhu očuvanja tradicije. U jedno sam siguran, a to je da će Dužijanca trajati.

SLAVEN BAČIĆ, PREDSEDNIK HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA

Izuzetno je važno da se javno manifestira i naša kultura

Središnja manifestacija uslijedila je nakon brojnih programa u okviru ove naše manifestacije, slavlja koje je iz obitelji preneseno u javno slavlje prigodom završetka žetve pšenice. Iskazali smo svoju zahvalu prema Bogu. Odlukom HNV-a od prošle

godine, Dužijanca je jedna od najznačajnijih naših manifestacija i vjerujem da ćemo još mnogo puta slaviti Dužijancu. Izuzetno je važno za našu hrvatsku zajednicu da se javno manifestira i naša kultura u gradu Subotici, ali i u okolici, prigodom brojnih programa u okviru Dužijance.

U crkvi se uvijek jasno manifestira hrvatski karakter Dužijance, a kao predsjednik HNV-a mogu dati svoje mišljenje da nam je možda malo nedostajalo hrvatske simbolike, obilježja, znači mislim da je bilo prigode za to, a tako i prilikom onih manjih seoskih Dužijanci da bismo i na taj način jasno iskazali i potvrdili naš identitet.

Javlja se primjedbe, kao i ranijih godina, zašto voditeljice i voditelji programa ne govore hrvatskim književnim jezikom. I ove godine se prilikom najavljivanja programa govorilo bunjevačkim

SVI ŽIVUĆI BANDAŠI I BANDAŠICE S KARDINALOM BOZANIĆEM

Dužijanca nas poziva na vjernost

Kardinal Josip Bozanić primio je u subotu sve živeće bandaše i bandašice kroz sto godina. U Hrvatskom kulturnom centru »Bunjevačko kolo« okupilo ih se oko 70, od ukupno 99 koliko ih ima, upoznao se sa svakim ponaosob, razmijenio s njima darove, te naglasio kako danas o Dužijanci mnogi govore izvan Subotice i ponose se ovom manifestacijom kao posebnom, kulturnom i civilizacijskom doprinosu i ovom gradu i ovoj zemlji.

»Mi ne bismo bili ovo što jesmo bez svoje Katoličke crkve, i Dužijanca ne bi bila sačuvana da nije bilo Crkve i da nije bilo onog providonosnog koraka kada je ona na osobit način stavljena pod okrilje Crkve. Ona govori da smo mi članovi Crkve i da smo u isto vrijeme članovi svoga hrvatskoga naroda. Sve to sadrži ovo slavlje, ovo događanje. Ona nas poziva na vjernost, na pravi ljudski ponos, da budemo ponosni zbog onoga što smo primili u baštinu te da tu baštinu čuvamo i prenosimo ju novim naraštajima«, rekao je tom prigodom kardinal Bozanić.

Na prijemu najstarija je bila *Roza Vuković*, koja je bandašica bila 1946. godine, a najstariji živeći bandaški par su *Mate Dulić* i *Vita*, rođena *Skenderović*.

stvo duha vaših predaka. Dragi vjernici, nedavni je rat zatrovao mnoge odnose, ali mi vjernici ne želimo tu stati i s time se pomiriti. U Bačkoj ekumenizam, ekumenski susreti i slavlja, put je na kojem treba postojano ustrajati. Želimo liječiti rane, ići jedan drugome u susret, širiti obzorje povjerenja, dobrote, i uzajamnog poštivanja. U nekim

se trenucima to može činiti preteškom zadaćom, ali mi drugoga nauka nemamo, ni druge istine ne poznajemo, jer mi smo katolici, jer smo Kristovi. U tom poštivanju drugoga važno je biti svjestan vlastitog identiteta i pripadnosti vlastitom narodu, njegujući zdravi ponos koji se ne postavlja oholo iznad drugih. Trebamo promicati zdra-

vo rodoljublje i domoljublje, koje ne isključuje i ne ugrožava nikoga, kao i zdravo samopouzdanje koje u slobodi mirno očituje tko je, što je i komu pripada. To vrijedi za sve, pa i za hrvatske vjernike u ovoj zemlji, jer će teško poštivati drugoga onaj koji sebe ne prepoznaje«, rekao je kardinal Bozanić.

SVEČANA POVORKA I PREDAJA KRUHA

Nakon svečanog euharistijskog slavlja, uslijedila je svečana povorka sudionika Dužijance od katedrale do glavnog gradskog trga. Koračajući i pjevajući subotičkim ulicama prema središnjoj svečanoj bini, koja je ove godine bila postavljena

dijalektom, a tako smo pokazali da mi Bunjevci pripadamo hrvatskom narodu, ali kad bi se taj dijalekt vodio pod našom manjinskom zastavom bilo bi sve jasnije.

PETAR KUNTIĆ, ZASTUPNIK U SKUPŠTINI SRBIJE I PREDSEDNIK DSHV-A

Manifestacija je veoma uspjela

Viš sam puta istaknuo kako je malo manifestacija u Srbiji koje imaju ovako dugu tradiciju, kao naša Dužijanca. Svečano je obilježen jubilej stogodišnjice proslave Dužijance, a s tim se postavlja i pitanje zašto se ova svečanost tako dugo održala. Razlog je sljedeći, jednostavan: Dužijanca je izrasla iz ovog naroda, bunjevačkih Hrvata, iz paorske muke, teškog rada na njivama,

a za rod žita paori su zahvaljivali Bogu. Sve do prije dvadesetak godina posao žetve pšenice bio je jako težak, teži nego sada kada ima suvremene mehanizacije, i trebalo je puno truda i umijeća i pogodnih vremenskih uvjeta da bi žito dobro rodilo, da bi sljedeće godine obitelj imala kruha na stolu i da bi imala što prodati kako bi mogla napredovati kao gazdinstvo.

Središnja proslava Dužijance imala je veliki značaj zbog jubileja stogodišnjice, drago mi je što je kardinal Josip Bozanić predvodio svetu misu i zapravo je počastio svojim dolaskom sve oni koji su proslavljali ovu obljetnicu Dužijance. Manifestaciju je pratio veliki broj građana Subotice, a imajući u vidu aktualne financijske potencijale države u vremenu ekonomske krize, mislim da je manifestacija veoma uspjela.

Bio sam nazočan sva četiri dana dok se odvijao program centralne manifestacije Dužijance i za razliku od nekih ranijih godina

na platou ispred stupova nekadašnjeg Narodnog kazališta, članovi brojnih folklornih društava i skupina iz zemlje, kao i gosti iz inozemstva (Hrvatska, Mađarska, BiH, Austrija, Grčka) bili su praćeni pljeskom mnoštva građana koji su nazočili vrhuncu ovogodišnje jubilarne proslave završetka žetelačkih radova. Pječački mimohod folkloraca popraćen je defileom nekadašnjih bandaša i bandašica, a potom su uslijedile konjičke zaprege i skupine jahača koji su projahali samom gradskom jezgrom, pozdravljajući uzvanike na svečanoj tribini, među kojima su bili izaslanik predsjednika Srbije, predsjednik Vlade Vojvodine *Bojan Pajtić*, ministar kulture, informiranja i informacijskog društva u Vladi Srbije *Predrag Marković*, generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici *Ljerka Alajbeg* i drugi.

Proslava stotinu godina Dužijance, zahvaljujući velikom trudu organizatora HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice, dugo će se pamтити zbog bogatog višemjesečnog programa, ali ipak ponajviše zbog konačnice – veličanstvenog defilea koji je kulminirao svečanim dolaskom ovogodišnjih bandaša i bandašice, *Petra Gakovića* i *Durđe Sudarevića*, koji su kruhom od novoga žita, prema tradiciji ove lijepe pučke manifestacije, darivali subotičkog gradonačelnika *Sašu Vučinića* koji se nazočnima obratio sljedećim prigodnim riječima:

Predaja kruha od novog žita

Opera »Dužijanca«

ovoga je puta jasno naznačeno da je ovo tradicionalni običaj bunjevačkih Hrvata. S ovim običajem i proslavom možemo se ponositi, ovim pokazujemo i drugima našu kulturu. Dužijanca je ovom narodu, simbolično, kao jedna blaga vojvodanska rijeka koja konstantno teče, neki put je niži vodostaj, neki put je viši, ali ta rijeka teče i ne presušuje. Siguran sam da će se naša Dužijanca i dalje odvijati.

IVAN STIPIĆ, PREDSEDNIK HKC »BUNJEVAČKO KOLO« Slavili smo častan rad

Ovo su trenuci u trenucima kada zbrajamo dojmove, protekle događaje, razgovaramo o obavljenom poslu i planovima za budućnost, a da dostojno proslavimo i obilježimo ovaj jubilej, pridonijeli su članovi našeg Hrvatskog kulturnog centra,

Organizacijski odbor ovogodišnje Dužijance i svi oni koji su pomagali ovu manifestaciju. Dužijanca je danas kontinuitet tradicije stare 100 godina. Razlog je to što smo opet bili okupljeni, dobro raspoloženi, sretni kao oni nekada. Divili smo se mladima u nošnji, podsjetili se svih i vidjeli velik broj nekadašnjih bandaša i bandašica, uživali u pjesmi i igri umjetničkih društava, okićenim karucama, zapregama, konjima. Svih ovih tjedana mi smo dio svečanosti Dužijance. Okupili smo se tijekom programa Dužijance, jer slavimo i častan rad kao vrjednotu koja izgrađuje čovjeka disciplinom, moralom i duhom. No povrh svega bili smo zajedno radi duhovnosti koja je bila i ostala sastavni dio rada, odmora i veselja. Ona je utkana u našem narodu. Ovih 100 godina svjedoče riječi svetog Benedikta: »Ora et labora – moli i radi«. Ovo geslo najbolje govori što je bit Dužijance i zašto traje sto godina i što nam je činiti da traje i dalje.

»Nema puno manifestacija u Srbiji koje se mogu pohvaliti jednim stoljećem, ali ova manifestacija u sebi nosi te vrjednote koje moraju trajati. I vidjeli ste danas u defileu veliki broj malenih, malenih koji će, siguran sam, jednoga dana predvoditi ovo slavlje, ovo slavlje koje u sebi nosi crtu zajedništva. I upravo je i to bio cilj kada se Dužijanca organizirala prije stotinu godina na ovaj način, te osobine i ta vrjednoća postojale su i ranije, ali je bila u domovima, kućama i prije stotinu godina na inicijativu Blaška Rajića, done-sena je u narod i organizirano je zajedničko slavlje, pa ako je cilj bilo zajedništvo, neka nam ovo-

ZAGREBAČKI KARDINAL JOSIP BOZANIĆ POSTAO POČASNI ČLAN INSTITUTA »IVAN ANTUNOVIĆ«

Povezanost koja govori o našim korijenima

Dodjelom počasne diplome Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«, zagrebački kardinal Josip Bozanić na svečanoj sjednici Instituta, održanoj u njegovu čast, postao je njegovim počasnim članom.

Prijem kod gradonačelnika

Podsjećajući kako kardinal Bozanić ne boravi prvi puta u Subotici kao gost, predsjedavajući Instituta, mons. dr. *Andrija Kopilović* istaknuo je značaj njegova boravka u Subotici u povodu proslave 100. obljetnice Dužijance, te je prije uručivanja diplome počasnog članstva u Institutu, uputio molbu kardinalu Bozaniću da nas nosi u svojim molitvama, svome radu i srcu, te da bude otvoren za pomoć plemenitoj grani hrvatskoga naroda.

Izražavajući zadovoljstvo što je došao zajedno s nama proslaviti visoki jubilej, kardinal Josip Bozanić je istaknuo kako je Dužijanca lijep običaj koji u sebi sadrži jedno zajedništvo, povezanost s prošlošću, i to ne s bilo kojom prošlošću, nego s našom prošlošću i s našim precima.

»To je povezanost koja govori o našim korijenima. Dužijanca govori o tome da je čovjek pozvan davati hvalu Bogu i da je čovjek najveći kad daje Bogu hvalu«, rekao je Bozanić, koji je ovom prigodom Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« darovao medalju zagrebačkih nadbiskupa, blaženog Augustina Kažotića i blaženog Alojzija Stepinca.

Na svečanoj je sjednici o povijesti Instituta govorio pročelnik Izdavačkog odjela mons. mr. *Andrija Anišić*, ističući njegov značaj u opstanku i ostanku hrvatskog naroda na ovim prostorima, u vremenu kada je nastao, a to je bilo tijekom komunističkog režima i za vrijeme Domovinskog rata i rata u BiH. Tada još nije bilo brojnih hrvatskih institucija i udruga koje sada djeluju, te je njegovo djelovanje doista bilo dragocjeno.

Osim subotičkog biskupa dr. Ivana Pénzesa, sjednici su nazočili predstavnici Grada Subotice, kao domaćina, predstavnici Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, predstavnici hrvatskih institucija i organizacija, te svećenici, redovnici i redovnice.

Tijekom večeri, nekoliko skladbi izveo je zbor »Collegium musicum catholicum«.

godišnja Dužijanca bude motiv za zajedništvo u sljedećih stotinu godina, koliko ćemo sigurno još slaviti Dužijancu», rekao je Vučinić.

Predsjednik Vlade Vojvodine Bojan Pajtić okupljenom je narodu rekao sljedeće:

»Na početku, dopustite mi da s velikim zadovoljstvom prenesem pozdrave i čestitke predsjednika Republike Srbije *Borisa Tadića*. Vlada Vojvodine već godinama snažno podržava Dužijancu, zato što ona svojim značajem i veličinom odavno nadilazi lokalni karakter. Ovo je jedna od najvećih manifestacija u našoj zemlji. Stotinu godina je tradicija koja je respektabilna i za države koje su imale mnogo manje

Bojan Pajtić

burnu prošlost nego što smo je imali mi. Ali je Dužijanca nama lijepa i važna i zbog toga što ona simbolički svjedoči o trima najznačajnijim osobinama Vojvođana. Ona svjedoči o

zajedništvu, jer je jedna nacionalna zajednica preuzela jedan drevni slovenski običaj, pretočila ga u veličanstvenu manifestaciju koju danas slave svi, neovisno o tome kojim jezikom govore, ili u kojoj se crkvi mole. Svjedoči i o vrijednosti naših ljudi, o kultu rada koji se na našim prostorima njeguje generacijama i stoljećima. Vojvođani nikada nisu tražili da im se nešto pokloni, nego su uvijek tražili šansu da u miru vrijedno rade, pošteno žive i da svojim radom stječu egzistenciju za sebe i svoju obitelj. Dužijanca svjedoči o odnosu čovjeka ravnice, odnosu kojega odlikuje skromnost i smjernost, kojeg odlikuje odsustvo bahatosti i pohlepe koja prijeti

razoriti svijet. Ovo je praznik zajedništva, rada i smjernosti, Dužijanca oslikava sve bogatstvo, svu ljepotu i ranolikost Subotice, Bačke i Vojvodine. Zbog toga vam želim sretan praznik i želim da ga još stoljećima slavite», poručio je Pajtić.

Na koncu, gradonačelnik Saša Vučinić podigao je kruh i pokazao ga u smjeru sve četiri strane svijeta, a potom ga tradicionalnim pokretima nožem prekrižio i razrezao, razdijelivši ga okupljenim gostima na svečanoj bini. Uslijedilo je veliko Bačko kolo u centru Subotice, u koje su se uhvatili brojni sudionici završne manifestacije ovogodišnje jubilarne Dužijance.

Ekipa Hrvatske riječi

ČLANOVI HKD-A »ŠID« NA MANIFESTACIJI ŠIDSKO KULTURNO LJETO

Pokazano umijeće vrijednog rada

Tradicionalno Šidsko kulturno ljetno, već šestu godinu zaredom održava se u Šidu tijekom kolovoza. Ovogodišnje Kulturno ljetno, u organizaciji Kulturno-obrazovnog centra Šid, počelo je 1. kolovoza i trajat će do 18. kolovoza. Šidani i ostali zainteresirani ovih dana provode ljetne večeri na platou ispred Kulturno-obrazovnog centra, dobro poznatom mjestu održavanja ljetnih manifestacija. Kako nam je rekla direktorica Kulturno-obrazovnog centra Šid *Jasmina Latas*, organizacija ovog Kulturnog ljeta nešto je drugačija u odnosu na prethodne godine. Pred početak održavanja ove manifestacije, na službenoj web stranici općine Šid i Kulturno-obrazovnog centra postavljena je anketa, te su se tako građani mogli aktivno uključiti u odabir glazbenih skupina koje će nastupiti u okviru ove manifestacije. Program Šidskog kulturnog ljeta koncipiran je tako da za svakoga

Na štandu HKD-a »Šid«

bude po nešto. Tijekom 18 dana trajanja, Šidskoj će se publici predstaviti nekoliko afirmiranih glazbenika, a organizatori su vodili računa i o mladim neafirmiranim bendovima. Do sada je održan nastup *Ane Štajdahr*, koncert *Borisa Režaka*, a nastupit će i grupe Studio aliktik i Galija.

Na platou KOC-a Šid održan je 15. kolovoza Etno dan, na kojem su svoje rado-

ve predstavile članice udruga žena s teritorija šidske općine – Vašice, Sota. Erdevika, Molovina, Jamene, Berkasova, Ilinaca, Stejanovaca, Udruga žena »Jesen života« Šid, a po prvi put svoj štand s ručnim radovima i pregrštom slanih i slatkih kolača i ostalih đakonija, imale su i žene Hrvatskog kulturnog društva »Šid«. Šidanima su se te večeri svojim nastupom predstavili članovi Slovačkog

kulturno umjetničkog društva »Jednota« Šid, KPD »Đura Kiš« Šid, članovi KPD »Ivan Kotljarevski« iz Bikić Dola, a po prvi put su se Šidanima na platou ispred KOC-a, predstavili i članovi plesne i tamburaške skupine, Hrvatskog kulturnog društva »Šid«.

Članovi HKD-a »Šid« i ovog puta su pokazali svoje umijeće vrijednog rada, kako na samom platou gdje su tijekom cijele večeri svirali i plesali, tako i na samoj bini gdje su otplesali besprijekorno i dobili veliki pljesak publike. Na kraju programa proglašeni su pobjednici najljepših i najboljih štandova. Tako je Udruga žena Berkasovo primjerice dobila nagradu za najraspjevaniji štand, Udruga žena iz Ilinaca za najljepše ručne radove, dok je najviše nagrada osvojila Udruga građana iz Sota za najveseliji i najbrojniji štand. Hrvatsko kulturno društvo također je dobilo nagradu – za debitantski štand.

Suzana Darabašić

MEMORIJALNI TURNIR SRIJEMACA U MALOM NOGOMETU »MARTIN FIŠER«

Pobjeda ekipe NK Gibarac '95

Tradicionalni Memorijalni malonogometni turnir Srijemaca u malom nogometu »Martin Fišer« održan je i ove godine uoči blagdana Velike Gospe, državnog blagdana Republike Hrvatske, 14. kolovoza u Čepinu pokraj Osijeka. Organizator ovog malonogometnog turnira iseljenih Srijemaca je Zavičajna udruga »Gibarac« iz Osijeka, koja djeluje u sastavu Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, a održava se u znak sjećanja na Gibarčana *Martina Fišera*, dragovoljca Domovinskog rata, stradalog u Vukovaru nekoliko dana prije pada toga grada heroja.

Turnir je otvoren paljenjem svijeća i minutom šutnje za Martina Fišera i sve poginule hrvatske branitelje, a predsjednik Zavičajne udruge Gibarac *Mato Barišić* ukratko se prisjetio kratkog životnog puta ovog hrvatskog viteza.

»Našem Martinu Fišeru, kao i svim hrvatskim braniteljima, dugujemo vječnu zahvalnost na pokazanom domoljublju u Domovinskom ratu i žrtvovanju svojih života za slobodu života i slobodu Hrvatske, te smo kao Zajednica Srijemaca dužni čuvati uspomenu na sve one koji su sebe utkali u budućnost Hrvatske«, rekao je Barišić.

Predsjednik Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata *Mato Jurić*, u svom je govoru podsjetio na devedesete godine prošlog stoljeća kada su Srijemci u masovnom egzodusu Hrvata iz Vojvodine napustili svoj rodni kraj i raspršili se po cijeloj Hrvatskoj, ali i svijetu.

Sudionici i ovogodišnjeg, devetog po redu malonogometnog turnira, bile su nogometne ekipe Srijemaca koje su predstavljale Vukovarsko – srijemsku, Koprivničko – križevačku i Osječko – slavonsku županiju i, dakako, ekipa domaćina NK Gibarac '95.

Usprkos nesnosnoj kolovoš-

koj vrućini srijemski nogometni znalci turnir su odigrali lepršavo i uz maksimalan angažman, a suci Nogometnog središta Osijek – *Dinko Knez*, *Damir Plic* i *Martin Ciganović*, također su svojim suđenjem bili na visini zadatka.

Nakon peterosatnih nogometnih majstorija i bučnog navijanja brojne publike iskristalizirali su se najbolji na turniru: treće mjesto osvojila je ekipa NK Drava iz Novigrada Podravnog, druga je ekipa NK Antin iz Antina, a pobjednici su iz ekipe NK Gibarac '95 iz Čokadinaca, pokraj Osijeka.

Zlatko Žužić

KONCERT I IZLOŽBA U ORGANIZACIJI HKUPD »MATOŠ« U PLAVNI

Napredak u kvaliteti očuvanja tradicije i duhovnosti

Publici predstavljene popularne marijanske pjesme u interpretaciji ženske pjevačke skupine i tamburaša »Matoša« te mješovite pjevačke skupine HKPU »Zora« iz Vajske

Skladbom »Zdravo Marijo za Plavnu« započeo je ovogodišnji koncert »Pod zaštitu Tvoju« posvećen Velikoj Gospi. Koncert je u Plavni u ponedjeljak, 15. kolovoza, organizirao HKUPD »Matoš«, treći put zaredom.

Naziv ovoga, sada već tradicijskog koncerta nastao je prema istoimenoj skladbi kojom je dr. Josip Andrić preporučio Plavnu pod zaštitu Božju i Majke Božje, da bude sačuvana od poplave Dunava 1965. godine.

NEZABORAVLJENI GOS-PONAŠI

U kulturnom dijelu programa nastupio je »Matošev« dječji folklorni odjel, u kome su djeca, pod vodstvom Evice Bartulov, prikazala suvremeno osmišljen nekadašnjii običaj gosponoša, što je dio bogate kulturne baštine i skoro zaboravljene pučke pobožnosti Plavanjaca. Župljani su još istoga dana mogli vidjeti ovaj obnovljeni običaj tijekom ulazne procesije na sv. misi.

U nastavku je brojna publika mogla čuti popularne marijanske pjesme u interpretaciji žen-

ske pjevačke skupine i tamburaša »Matoša« te mješovite pjevačke skupine HKPU »Zora« iz Vajske pod vodstvom *Nermine Košutić*. Ovoga su puta gosti iz Vajske bili kompletno obučeni u šokačko ruho, što svjedoči o njihovu trudu da sačuvaju tradiciju, autentičnu narodnu nošnju i svoj hrvatski identitet. Isto se to može kazati i za domaćine te za ukupan vizualni dojam inscenacije na bini OŠ »Ivo Lola Ribar«. Program koncerta uljepšali su interpretacijom svojih stihova u čast Mariji Majci Božjoj pjesnik iz Bođana Josip Dumendžić Meštar te Tonka Šimić, koja je ujedno bila i voditeljica programa.

IZLOŽBAU »MATOŠEVOJ« KNJIŽNICI

U okviru koncerta upriličena je izložba u »Matoševoj« knjižnici na kojoj su postavljeni kipovi Majke Božje, krunice i stare fotografije vezane uz običaj gosponoša. Ovaj je postav priredio »Matošev« povijesno-istraživački odjel, a krunice su se zgodno uklopile na riječi vlč. Josipa Štefkovića, koji je na pri-

Mješovita pjevačka skupina HKPU »Zora« iz Vajske

jepodnevnoj sv. misi predložio obiteljima pravilo: krunica, a ne sapunica!

»Ovo je treći put zaredom, da o blagdanu Velike Gospe organiziramo koncert i izložbu. Ovoga su nam puta gosti bili članovi kulturne udruge 'Zora' iz Vajske kao i predstavnici ostalih udruga iz općine Bač što je suglasno našoj povelji o međusobnoj suradnji i zajedničkim nastupima, te povezivanju i boljem rješavanju kadrovskih i drugih poteškoća u našim društvima. Osobno me raduje što smo uspjeli djelomice obnoviti i nekadašnji običaj gosponoša u našem mjestu, i što su u svemu tome sudjelovala djeca«, kazala nam je nakon koncerta Kata Pelajić, predsjednica HKUPD-a »Matoš«.

Nazočnima se obratio tajnik HNV-a Željko Pakledinac.

On je u svom govoru istaknuo potrebu da se članovi hrvatske zajednice slobodno izjasne na predstojećem popisu stanovništva o svojoj nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti sukladno sloganu »Izjasni se HRabro!« Pri tome je ukazao na važnost pravilnog izjašnjavanja, da ne bi subetničkim razlogom netko bio svrstan u rubriku ostali.

Za vrijeme cjelovečernjeg programa, prema ranijem dogovoru, na prikladnom je mjestu bio postavljen i rolap s navedenim sloganom. Tako je ovaj događaj bio ne samo običan koncert, nego višeznačan skup na kome su se okupili ne samo pripadnici jednoga naroda, nego ljudi koji žele ljepšu budućnost i afirmaciju sadržajnijeg života u ovako malom mjestu.

Zvonimir Pelajić

U ZEMUNU PROSLAVLJENA VELIKA GOSPA

Blagdan koji uvijek okuplja veliki broj vjernika

Kao i svake godine 15. kolovoza, u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zemunu, blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije, koji se radije pominje kao Velika Gospa, obilježen je na poseban način. Širom svijeta ovaj veoma važan datum za svakog kršćanina okuplja veliki broj vjernika oko euharistijskog stola. Tako

je bilo i u zemunskoj župi jer je crkva bila prepuna na objema svečanim svetim misama.

Prijepodnevnu svetu misu predvodio je pater Ivan Cvetković iz zemunskog franjevačkog samostana. Poslijepodnevno svečano euharistijsko slavlje svakako je imalo poseban značaj za župljane Zemuna. Poslije dužeg vremena svetu misu u župnoj crkvi predvodio je dugogodišnji

zemunski župnik, mons. Antun Kolarević. Osnovna misao koja je u propovijedi upućena vjernicima kao poticaj na razmišljanje bila je da Bog želi da svaki kršćanin slijedi primjer Velike Gospe koja je uvijek bila spremna žrtvovati se za potrebe svojih bližnjih i širiti mir gdje god se nalazila. Euharistijsko slavlje svojom je nazočnošću osobito uvećao nuncij Svete stoli-

ce u Beogradu, mons. Orlando Antonini. Zbor »Svete Cecilije« i ovoga je puta uvećao oba euharistijska slavlja.

Mons. Orlando Antonini se obratio vjernicima i tom prigodom izrazio osobito zadovoljstvo što je bio u prilici u ovoj, kako je rekao, prekrasnoj crkvi podijeliti s njima ugođaj ovog velikog blagdana.

Danijela Lukinović

KRONOLOGIJA od 19. do 25. kolovoza

19. KOLOVOZA 1794.

Slobodni kraljevski grad Subotica pozvan je sudjelovati u gradnji nasipa između Bezdana i Batine, radi olakšanja riječnog transporta Dunavom i sprečavanja poplava. Gradske su vlasti odmah zatražile da se oslobodi ove obveze, navodeći kao razlog udaljenost od Dunava, te preopterećenost grada podizanjem crkve svete Terezije Avilske.

19. KOLOVOZA 1837.

Gradski liječnici dr. *Antal Kovács* i dr. *Vince Zomborčević* predložili su čelništvu Subotice da se na obalama jezera Palić podigne javno kupalište. Ostvarenje njihove zamisli započinje tek nekoliko godina kasnije – podizanjem perivoja, s oko 25.000 sadnica, bušenjem bunara, gradnjom gostione, poljarske kuće i štale, te samoga kupališta.

19. KOLOVOZA 1949.

Literarni odjel pri Savezu kulturno-prosvjetnih društava Subotice priredio je prvu poslijeratnu središnju književnu večer ovdašnjih pisaca u Narodnom kazalištu. Svoje pjesničke i prozne radove kazivali su: *Mirko Huska*, *Vladislav Kopunović*, *Luka Kujundžić*, *Barnaba Mandić*, *Lazar Merковиć*, *Stevan Nikolajević* i *Blaško Hajduk Vojnić*.

20. KOLOVOZA 1815.

Na trgu usred grada otkriven je spomenik Svetom Trojstvu, podignut o trošku veleposjednika *Matije Vojnića* od Bajše. Isprva je do njega vodilo deset stuba, ali će one 1879. godine, tijekom nasipanja trga radi njegova popločavanja, dospjeti pod zemlju. Nakon Drugog svjetskog rata nove vlasti su izmjestile Sveto Trojstvo pokraj crkve sv. Terezije Avilske.

20. KOLOVOZA 1914.

Rođen je *Stipan Berleković*, istaknuti kulturni djelatnik, tajnik »Hrvatskog kulturnog društva«, inicijator i provoditelj mnogih aktivnosti ove udruge, također i član Upravnog odbora obnovljene »Kulturne zajednice Hrvata u Vojvodini«. Umro je 15. prosinca 1992. godine.

20. KOLOVOZA 1996.

Na Ljetnoj pozornici na Paliću, nakon više desetljeća, upriličeno je obilježavanje tradicionalnog mađarskog nacionalnog praznika Szent István Napja, Dana sv. Stjepana i Dana novog kruha, u sklopu 1100. obljetnice od dolska Mađara u ove krajeve.

21. KOLOVOZA 1857.

Gradsko čelništvo usvaja pravilnik kojim je određen broj gradskih glazbenika i njihove obveze u crkvi i u kazalištu, te na javnim koncertima u gradu i u kupalištu Palić.

21. KOLOVOZA 1879.

Umro je barun *Josip Rudić*, filozof i doktor pravnih znanosti, nadžupan Bačko-bodroške županije, pjesnik, član Mađarske akademije umjetnosti. Pisao je na latinskom i mađarskom jeziku. Rođen je 22. veljače 1792. godine u Subotici, gdje je i umro.

21. KOLOVOZA 2004.

U Ljutovu je održana »Orčičijada«, koja je od 127 članova obitelji Orčić okupila 77 duša. Prvo okupljanje pripadnika ove velike obitelji započelo je prije 41 godine, a priređuje se svake četvrte godine.

22. KOLOVOZA 1773.

Učenici i profesori Gramatikalne škole (gimnazije) izveli su scensku dramatizaciju prispodobu pod naslovom »Nezahvalnost cara Justinijana spram dičnog

vojskovođe Belizara«, uistinu aluziju na tadašnje mjesne prilike kada je subotičkim franjevcima dekretom vlasti oduzeta župa, što su oni, a i mnogi vjernici, primili veoma teško i s neskrivenim otporom.

23. KOLOVOZA 1917.

Rođen je *Milan Asić*, glazbenik, skladatelj i dirigent. Od 1945. do umirovljenja bio je čelnik Muzičke grane subotičkog Hrvatskog narodnog kazališta (od 1958. Narodnog kazališta), odnosno Opernog ansambla, nadalje Subotičke filharmonije i drugih sastava. Skladao je mnogo vrijednih i zapaženih glazbenih djela, scenskih skladbi i uspješnica zabavne muzike, emitiranih na radio postajama.

23. KOLOVOZA 1945.

U bazi kod Bačke Palanke osnovan je Subotički partizanski odred od 11 boraca, a zapovjednik je postao *Jovan Mikić Spartak*, asistent Više ekonomsko-komercijalne škole, spisatelj, publicist, atletičar, aktivist NOP-a.

24. KOLOVOZA 1812.

Odlukom Magistrata, zbog Napoleonovih ratova u Subotici je pod oružje pozvano 39 novih vojnika. Osim toga vojsci je isporučeno 10 akova starog vina, 8 konja, uz niz drugih potrepština. Da bi se sve ovo podmirilo grad je bio prinuđen podići zajam od 10 tisuća forinti, uz kamatu od 6 posto. Godinu dana kasnije, slobodnom kraljevskom gradu Subotici razrezana je nova obveza: 5.000 vagona raži i 7.500 vagona zobi, ili otkupnina od 2 forinte po vagonu. Nakon toga gradsko je čelništvo oporezovalo mlinove sa po 10, a svaki kotao za kuhanje rakije sa po 4 forinte. Lanac oranice oporezovan je s 30, a livade s 18 krajcara, itd. Porez trgovcima i obrtnicima se kretao, ovisno o kategoriji, od 4 do 50 forinti.

24. KOLOVOZA 1862.

Subotica je dobila telegraf, a desetljeće kasnije izvršeno je podržavljenje pošte. Tijekom 1887. godine poštanska i telegrafska služba su objedinjene.

24. KOLOVOZA 1945.

Prema pisanju subotičkog dnevnika »Slobodna Vojvodina«, na redovitoj sjednici Privremene narodne skupštine u Beogradu usvojen je Zakon o agrarnoj reformi, koji je, glede ondašnjeg agrarnog karaktera Subotice i okolice, bitno i trajno izmijenio ne samo svojinske, već i mnoge druge odnose, čije se posljedice trpe sve do danas.

25. KOLOVOZA 1811.

Gradski vijećnici *Tome Kujundžić* i *Matija Marković* izabrani su za zastupnike Subotice u Zemaljskom saboru Ugarske. Poslije njih, 1825. godine zastupnici su *Lajos Vermes* i *Šime Mukić*.

25. KOLOVOZA 1884.

Profesor gimnazije i predsjednik Školskog stola *Beno Mamužić* postavljen je za vršitelja dužnosti ravnatelja svih osnovnih škola u gradu. Nakon četiri godine na njegovo je mjesto postavljen *Antun Budanović*.

25. KOLOVOZA 1929.

Poznati spisatelj, prevoditelj i publicist *Petar Pekić* završio je rukopis »Povijest Hrvata u Vojvodini, od najstarijih vremena do 1929. godine« i predao ga u tisak. Djelo je objavljeno potporom Matice hrvatske u Zagrebu 1930. godine.

25. KOLOVOZA 1990.

U 68. godini preminuo je *Gustav Matković*, poznati slikar i dizajner. Djelima je zastupljen u više tuzemnih i inozemnih galerija i muzeja.

Dnevničke bilješke Bele Durancija

SUBOTICA – »Splav fregate Meduza« naziv je nove knjige *Bele Durancija*, koja je predstavljena u utorak, 16. kolovoza, u Gradskoj knjižnici u Subotici. Riječ je dnevničkim zapisima ovog subotičkog povjesničara umjetnosti i publicista, koji datiraju iz 1991. i 1992. godine.

Naziv knjige potječe od čuvenog djela francuskog slikara *Théodore Géricaulta* i metafora je vremena kojim se autor u tekstu bavi.

»Ta je slika u to vrijeme otkrila do koje mjere čovjek može biti surov prema svojim blišnjima. Učinilo mi se da ta 'Meduza' sliči onom vremenu opisanom u mojim bilješkama, a ni ovo sadašnje vrijeme nije drukčije. Inače, posebno mi je drago što je promocija knjige održana u zgradi u kojoj sam 1945. upisavši gimnaziju, zapravo postao Subotičanin«, kaže autor knjige Bela Duranci.

Osim autora, na predstavljanju knjige govorili su ravnateljica Moderne galerije »Likovni susret« *Olga Šram*, književnik *Boško Krstić*, knjižničar *Mile Tasić* i ravnatelj Gradske knjižnice *Dragan Rokvić*.

Knjiga »Splav fregate Meduza« objavljena je u nakladi Moderne galerije »Likovni susret« iz Subotice. Osim u spomenutoj galeriji, knjiga se može kupiti u subotičkim knjižarama »Danilo Kiš« i »Limbus«.

Počela Likovna kolonija »Bunarić«

SUBOTICA – Petnaesti saziv Međunarodne likovne kolonije »Bunarić«, koju organizira likovni odjel HKC-a »Bunjevačko kolo«, otvoren je u srijedu 17. kolovoza. Rad ove četverodnevne kolonije odvijat će se na više lokacija: u prostorijama »Bunjevačkog kola«, u Tenis klubu na Paliću te u atriju hotela »Galleria«.

Zatvaranje kolonije je sutra (subota, 20. kolovoza) u 18 sati. U programu zatvaranja nastupit će folklorni odjel »Bunjevačkog kola«, a nazočnima će se obratiti gradonačelnik Subotice *Saša Vučinić* i ravnateljica Moderne galerije »Likovni susret« *Olga Šram*.

Etno kamp Hrvatske čitaonice

SUBOTICA – Hrvatska čitaonica iz Subotice organizira četvrti po redu Etno kamp koji se ove godine održava od ponedjeljka 22. kolovoza do petka 26. kolovoza. U radu kampa sudjelovat će 40-ero učenika, a programi će se održavati svakoga dana u poslijepodnevnom satima, od 14 sati.

Međunarodna umjetnička kolonija »Stipan Šabić«

SUBOTICA – Prvi saziv Međunarodne umjetničke kolonije »Stipan Šabić« bit će održan od 24. do 27. kolovoza na salašu *Paje Đurasevića* (Aleksandrovački salaši 104) u Subotici. Svečano otvorenje kolonije zakazano je za srijedu 24. kolovoza u 18 sati. Koloniju otvara generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici *Ljerka Alajbeg*. Na koloniji će sudjelovati akademski likovni umjetnici iz Srbije, Hrvatske i Mađarske.

Kolonija »Stipan Šabić« osnovana je u znak sjećanja na subotičkog likovnog pedagoga, slikara i kulturnog djelatnika, a njezin organizator je Hrvatska likovna udruga »Cro Art«.

Gibonni u Novom Sadu

NOVI SAD – Popularni hrvatski kantautor Gibonni održat će koncert u Novom Sadu 1. listopada u Velikoj dvorani Spensa,

u okviru promocije albuma »Toleranca«. Bit će ovo njegov drugi nastup u Srbiji, nakon uspješnog koncerta u Subotici održanog krajem prošle godine.

Ulaznice za koncert Gibonni u Novom Sadu mogu se kupiti preko internetske stranice www.gigstix.com.

Također, ulaznice se mogu nabaviti na prodajnom mjestu Gigstix Novi Sad – Pariski magazin, blagajni novosadskog Spensa, biletarnici Beogradske arene, Doma sindikata i SC-a Ušće – info pult. Cijena karata se kreće od 1790 do 2590 dinara, a broj ulaznica je ograničen, najavili su organizatori.

Natječaj »Za lipu rič 2011.«

U povodu manifestacije »Šokačko veče 2011.« KPZH »Šokadija« iz Sonte objavljuje Književni natječaj »Za lipu rič 2011.«.

Na natječaj se mogu prijaviti autori s neobjavljenim pjesmama pisanim neknjiževnim dijalektom hrvatskog jezika, šokačkom ikavicom. Natječaj je otvoren do 28. listopada 2011. godine.

Pjesme u pisanoj formi dostaviti na adresu: KPZH »Šokadija«, Vuka Karadžića 22, 25264 Sonta, s naznakom »Za natječaj«, ili u elektroničkoj formi na e-mail: croc1@ecpwireless.net ili ivanandrasic@yahoo.com.

Autori na natječaj mogu prijaviti do 5 (pet) neobjavljenih pjesama. Ukoliko se šalju poštom, pjesme moraju biti otiskane ili isprintane na formatu A 4. Pjesme prispjele na natječaj ne vraćaju se autorima. Odluku o nagradama donijet će kompetentno prosudbeno povjerenstvo. Pet prvoplasiranih pjesama bit će nagrađene, a najbolja i javno pročitana na »Šokačkoj večeri 2011.« u Sonti, 19. studenoga ove godine.

Zainteresirani se za sve informacije mogu informirati putem telefona: 025 793 218 i 064 659 07 19.

U LUGU ODRŽAN ŠESTI PO REDU MEĐUNARODNI LAND ART FESTIVAL »SLAMA«

Cirkus na pitomom baranjskom strnjaku

Sudjelovalo je 25 umjetnika iz cijeloga svijeta, njih troje iz Turske, umjetnica iz Amerike, zatim Novog Zelanda, Njemačke, ali i iz susjedstva - Bosne i Hercegovine, Mađarske i Srbije

Sedmoga dana ovogodišnjeg Land art festivala »Slama« u Lugu lijepo je, kako i inače bude. Lijepe je vrijeme pa je i raspoloženje na visini, umjetnici dovršavaju svoje uratke, a gotovo tisuću zaljubljenika tumara proraslim strništem u potrazi za vlastitim zadovoljstvom. Sve je tu i sve se nudi znatiželjnom oku, od prostrane baranjske ravni i netaknute prirode do skulptura od zlatne slame koje štrče u nebo, od dječjih igraonica do bogate gastronomske ponude, šarenilo festivalskih sadržaja baš kao u cirkusu. A ovogodišnji je festival i organiziran pod nazivom »Slamnati cirkus« u Lugu.

»Iza nas je šest umjetničkih kolonija, svakodnevnih radionica cjelodnevnog rada umjetnika, a posljednja dva dana namijenjena su intimnom sjeđinjenju posjetitelja i prirode. Ekipa je izvrsna – imamo 25 umjetnika iz cijeloga svijeta, njih troje iz Turske, umjetnica iz Amerike, zatim Novog Zelanda, Njemačke, ali i iz susjedstva – Bosne i Hercegovine, Mađarske i Srbije. Tu su akademski umjetnici, predavači na umjetničkim akademijama, ali i njihovo studenti, pa je najbrojnija domaća ekipa sastavljena od studenata iz Osijeka i Zagreba«, rekao nam je *Erich Faller*. Stariji brat, majka, otac i on utemeljitelji su

ove lijepe manifestacije, a trenutačno jačaju Udrugu »Slama« kao bi mogli aplicirati na sredstva koja nudi Europa.

Još prije dvije godine prijavili su se na natječaj s prekograničnim projektom, zajedno sa srodnim udrugama iz Pečuha i Subotice (Tavankuta), što na žalost nije prošlo, no oni ne gube nadu i uvjereni su da će za godinu-dvije, kada malo ojačaju, natjerati Europu da prepozna njihovu poruku koju šalju cijelom svijetu jedinstvenim događajem, Slama art festivalom, na kojemu slamu, koju smo do jučer bacali, pretvaraju u umjetnost.

Na upit, održavaju li kontakte sa zaljubljenicima u slamu

sa sjevera Bačke, odgovor je potvrđan, a Erich je oduševljen ekipom djece koja su proljetos bila na likovnoj koloniji u Ernestinovu, koja se rođenjem u Tavankutu susreću sa slamom, gdje njihovi roditelji i prijatelji prave neponovljive umjetničke slike s motivima bačke ravnice. Na tom susretu u Ernestinovu ta su se djeca prijavila u radionicu na kojoj su učili kako se od te iste slame prave skulpture, primamljive oku mnoštva posjetitelja. Spomenuo je još gostovanje slamarki iz Tavankuta na Land art festivalu u Lugu prije dvije godine.

Naravno da festival nudi i druge kulturne sadržaje, pa su tu proteklih dana nastupali pozna-

ti osječki glazbenici, dečki iz Argus jazz banda, virtuozne violinistice iz Glazbene škole *Franje Kuhača* i zanimljiva ekipa Centra za vjerski studij u Osijeku dočaravajući glazbenu kulturu stare Indije. Završnu su večer začiniili glazbenici iz Mađarske koncertom u slavu 200. obljetnice rođenja *Franza Lista*.

Prije zatvaranja ovogodišnje umjetničke kolonije i programa koji okupi 3-4 tisuće posjetitelja i zaljubljenika u slamu, završna je slika ovogodišnjeg Slamnato cirkusa spaljivanje dvoglavog čudovišta – od slame, naravno.

Slavko Žebić

U BEZDANU PORINUTA ŠAJKA, DJELO MONOŠTORSKOG MAJSTORA ĐURE RANGA

Zaplovila šajka

Da bi šajka krenula na svoj put do Smedereva, moralo se uložiti veoma mnogo truda, od njene izrade, pa do same organizacije porinuća

Nakon dvije i pol godine zahtjevnog posla, sata i sata rada i četiri kubična metra drvene građe, završena je dunavska drvena šajka, nalik na turski desantni brod iz XV. stoljeća i dunavske šajke kojima se plovilo i do Beča. Šajka je dugačka 12,5 metara i u nju se može udobno smjestiti 30 osoba. Gotovo zaboravljeni

19. kolovoza 2011.

ODRŽAN 14. MARATON LAĐA METKOVIĆ-PLOČE

»Somborski salašari« na Neretvi

Ekipa iz Sombora za utrku se pripremala na Bačkom kanalu i Dunavu * Na cilj u Pločama stigli su 32. preveslavši maraton za 2 sata, 42 minuta i 50 sekundi

U subotu, 13. kolovoza, u Metkoviću je u dolini Neretve održan 14. maraton lađa na tradicionalnim plovilima. Maraton je održan pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske *Ive Josipovića*.

Lađari su preveslali dionicu od 22,5 km Neretvom od Metkovića do Ploča. Ovaj veliki spektakl odveslalo je 35 ekipa, a uz domaće lađare sudjelovali su i gosti, među kojima i »Somborski salašari«, članovi Hrvatskog kulturno umjetničkog društva »Vladimir Nazor« iz Sombora.

Somborci su na cilj stigli 32. preveslavši maraton za 2 sata, 42 minuta i 50 sekundi. Kako su krenuli s cilja, možemo reći da je rezultat savim solidan.

Naime, Somborci su startali u trećem redu, posljednji pod rednim brojem 35. Također, imali su malu nezgodu prilikom starta: kako su sve lađe krenule, pravile su valove i zamalo potopile somborsku lađu. Za razliku od većine lađa, Somborci nisu imali akumulator i crpku za izbacivanje vode. Ipak, naši su se momci snašli brzo, vodu su izbacivali i rukama i kofama.

Za Somborce su veslali: kapetan *Gašpar Matarić*, *Saša Vuković*, *Tomica Vuković*, *Matija Lukić*, *Josip Džinić*, *Dalibor Gertner*, *Ivan Janković*, *Bojan Jozić*, *Josip Petreš*, *Ivica Pekanović*, *Ivan Beretić*, *Danijel Mandić*, *Dalibor Beretić* i *Zlatan Forgić*. Za parićem (kormilom) bio je *Ivo Bulić*, Kominjanin.

Vođa »Somborskih salašara« *Pavle Matarić* kaže kako mu je već godinama bila želja da i Hrvati iz Sombora sudjeluju na maratonu lađa, što je ove godine konačno i ostvareno.

»Kontaktirao sam predsjednika Udruge lađara *Marka Marušića* putem e-maila i dobili smo potvrdu za sudjelovanje. U početku nas je bilo dvadesetak, međutim ostalo nas je 14-ero najupornijih. Vježbali smo od siječnja na Bačkom kanalu

i preveslali nekih 150 km, a na Dunavu 50 km. Ostvarili smo svoj cilj da budemo prvi iz Srbije koji se natječu na Maratonu lađa. Drugi cilj je promocija našeg grada, Sombora«, kaže *Matarić*.

On dodaje kako njihovo sudjelovanje ne bi bilo moguće bez potpore sponzora. Glavni sponzor je *Nikica Gabrić* iz Zagreba, a drugi i ne manje važni: *Energana Sombor*, *Turistička zajednica grada i Skupština grada Sombora*.

Somborcima je u Metkoviću potporu pružio i *Mata Matarić*, predsjednik HKUD-a »Vladimir Nazor« i somborske podružnice DSHV-a.

Somborci su u Metkoviću imali prilike upoznati znamenitosti toga grada. Pobjednička ekipa »Gusari iz Komina« pozvala je Somborce na feštu u Komin, a dečki iz Vojvodine također su bili gosti i na Radiju Narona, gdje su svirali i pjevali.

A. Klinac

dunavski brodić tako će ponovno ploviti velikom rijekom u službi domaćeg turizma. Unikatan primjerak radionice Rang bit će prava dunavska atrakcija, koja će služiti isključivo za turističke ture, cijelim tijekom rijeke kroz Srbiju, za razgledanje Dunava od Bezdana do Kladova – rekao je kapetan šajke *Stefanović*, dodajući kako će na svoj put do Smedereva krenuti 10. kolovoza.

Planirano je da se zaustavlja u Apatinu, Novom Sadu, Titelu, Pančevu, Zemunu i Beogradu.

Naručilac posla je poduzeće za prijevoz putnika na vodi SBD »Vodomar« iz Smedereva.

Da bi šajka krenula na svoj put do Smedereva, moralo se uložiti veoma mnogo truda, od njene izrade, pa do same organizacije porinuća. Kako bi se odvezla iz dvorišta radionice, majstor Đure

Ranga je morao porušiti neke od objekata u dvorištu, prokričiti put za ovaj »veliki čamac«. Dalje, budući da monoštorsko brodogradilište više nije u funkciji, moralo se porinuće organizirati u Bezdanu, tako da je šajka do tamo prevezena traktorom. Nakon što je porinuta u vodu, obavljena je i pokusna vožnja, a uzbuđeni putnici su bili oduševljeni.

Svečanom porinuću prisustvovala je brojna publika, među kojom su bili i predstavnici lokalnih turističkih i nautičarskih udruga. Svi prisutni su se složili kako je ovaj brodić i budući slični njemu koji će, nadamo se, biti izgrađeni, odličan način za korištenje turističkih potencijala ovoga kraja.

Zdenka Mitić

BODROG FEST 2011.

U duhu tradicije

I ove je godine festival hrane, tradicije i starih zanata privukao mnogobrojne posjetitelje iz zemlje i inozemstva

I tek što je istinjao i posljednji žar ispod »bodroških kotlića« i razišao se miris ribljeg paprikaša, koji se nadvijao nad Bačkim Monoštorom u noći između prošlog petka i subote, osvanulo je jutro koje je zateklo mnogobrojne zanatlije kako pripremaju svoje štandove s cekerima, drvenim klompama, suvenirima, krparama, torbicama, domaćom rakijom i kolačima, ručno rađenim dekorativnim predmetima..., sve u duhu tradicije.

Sedmi po redu Bodrog fest samo što nije počeo. Organizatori jure na sve strane da se uvjere kako je sve pod kontrolom, novinarske ekipe 'šacuju' najbolje mjesto za izvještavanje... Bodrog fest ove godine počinje lutkarskom predstavom za djecu »Grad recikliračaka«, u organizaciji Udruge roditelja Sombor. Lutke i pozornica nastali su na kreativnim radionicama ove vesele družine, a za njihovu izradu korišten je materijal koji bi inače završio u smeću, pa je predstava i sam projekt, osim zabavnog, protkan i ekološkim sadržajem. Okupljeni mališani uzbuđeno su pljeskali malim glumcima. Program za mlade i djecu ove je godine bio i dio projekta »Somborsko ljeto za mlade«, a podržalo ga je Pokrajinsko tajništvo za sport i omladinu i Grad Sombor. Nositelji projekta u Monoštoru bili su UG »Podunav« i UG »NADE«.

Kada su crkvena zvona označila podne, festival je službeno otvoren na glavnoj bini u središtu sela recitacijama i svečanim defileom jahača i fijakera, nakon čega su oni najljepši i nagrađeni. Potom su na bini nastupili članovi pomlatka

KUDH-a »Bodrog«, a recitacijama su pozdravljeni svi nazočni. Događanja na bini su utihnula, što je bio znak da je vrijeme ručku, a izbor ne može biti teži – s jedne strane miriše paprikaš od divljači, s druge strane pečena riba, s treće riblji paprikaš, s četvrte kobasice, s pete riblje pljeskavice, sa šeste pečena janjetina, i tako u nedogled, a sve po pristupačnim cijenama. Nakon što su se gosti dobro najeli, u crkvi su počeli nastupi župnog zbora Vis Petrus, mađarskog zbora župe Bački Monoštor, gostiju iz Sombora – Iuventus cantat i izvorne skupine KUD-a Ravangrad, iz Novog Sada – VIS Tekije iz Petrovaradina i solist Josip Čapo na trubi i klaviru. Ponovno na središnjoj bini slijede nastupi kulturno-umjetničkih društava – svoje pjesme i igre prezentirali su članovi KUDH-a »Bodrog«, kao i KUD »Ravangrad« splotom vojvodanskih, mađarskih i igara južne Srbije. Svoje pjesme pisane na šokačkom recitirali su Antun Kovač – Pašin i Adam Bešlin – Nova.

Kad je već bilo nemoguće probiti se kroz gužvu u centru sela, nije se moralo mnogo pogađati – sve je bilo spremno za nastup tamburaškog orkestra »Ravnica« iz Osijeka sa solistom Željkom Lončarićem – Žecom, a posebno iznenađenje bile su tamburašice »Garavuše«, koje su svojim pjesmama izazvale buru aplauza. Momci i cure znalački su dodatno zagrijali ionako vrelu večer u Monoštoru.

Tijekom dana održavane su projekcije ekoloških i filmova za mlade, pa su svi zainteresirani mogli sudjelovati i u ovom dije-

lu festivala. Navečer je počeo i zabavno-glazbeni dio festivala za mlade – »Bodrog by night«, koji je ove godine održan na prostoru Eko-centra. Okupljenu mladež, kao i one malo starije, razdrmao je Johnny selecta, a pravo osvježanje bila je solistica na električnoj violini Olja Davidov. Zatim je nastupio rock sastav Full moon iz Sombora, a oko ponoći svirali su domaćini

– Zion crew. Još dugo u noć trajala je zabava s Warning sounds.

I tako je vrtoglavom brzinom prošao i ovogodišnji Bodrog fest, s dvadesetak tisuća posjetitelja, o čemu su svjedočile sporedne ulice Monoštora, preplavljene parkiranim automobilima šarolikih registarskih pločica... Dogodine se vidimo opet!

Zdenka Mitić

ALOJZIJE STANTIĆ, »RIS I OBITELJSKA DUŽIJANCA U SUBATIČKOM ATARU«; NAKLADNICI: ORGANIZACIJSKI ODBOR »DUŽIJANCA 2011.« I HKC »BUNJEVAČKO KOLO«; SUBOTICA, 2011.

Nostalglični izraz o starom svijetu

Piše: mr. Valéria Dévavári Beszédes

Problematika bunjevačke žetvene svetkovine Dužijance povratna je tema ovdašnjih istraživača. Njome se bavio i sam autor u monografiji »Kruv naš svagdanji«, tiskanoj prija petnaestak godina. Tu problematiku su razrađivala i dvojica etnologa istraživača: Srbin *Branko Ćupurđija* i Mađar *Árpád Papp* početkom sedamdesetih, odnosno potkraj devedesetih godina prošlog stoljeća. Obojica su primjenjivali kulturno-antropološku metodu. U središtu njihove pozornosti bio je folklorizam; o njegovoj ulozi unutar skupine narodnih običaja osvijetlili su neke zanimljive i znakovite aspekte.

Znanstvena metodologija *Alojzija Stantića* odudara od postupaka spomenute dvojice etnologa.

Za Stantićev uradak prije bi se moglo reći kako je povijesni pregled, s obzirom da je prikaz žetvene svetkovine, samoga kulta, zgodan povod da ovjekovječi pred budućim naraštajima sve spoznaje u svezi sa žetvom. Rukopis mu je, drugim riječima, dvoznačan: znanstvena studija i svojevrsni iskaz o beskrajnoj ljubavi.

NIT SJEĆANJA

Spoznaju u svezi sa žetvom autor u prvom redu rezimira na temelju vlastitih iskustava, naravno, onako kako je čuo od svojih roditelja, djedova i baka. U slučaju *Alojzije Stantića* crvena nit sjećanja vraćena je sve do sredine XIX. stoljeća. To je nostalglični izraz o jednom starom svijetu prema kojem se autor kritički odnosi iz neposredne blizine. To je smjelost, ako bismo od njega zahtijevali obrazloženje.

Ovaj uradak o kosidbi i vršidbi ustvari je djelo koje nam pruža pouzdane izvore o veoma važnim poljodjelskim radovima u subotičkom kraju. Autorova pažnja je proširena i na sve sitne detalje. Ja bih ovdje ukazala samo na jednu skupinu pitanja, na odjeću žetelaca, kosaca i rukovetaša. Iznimno me je zanimalo raspredanje o Dózsinih gaćama (Dózsa gaty). Kult njegove pozornosti je zanimljiv, stoga ne bilo na odmet pogledati što o tome piše stručna literatura u Mađarskoj. Sljedstveno tome uz dio teksta o ručnoj žetvi s usnoplavljanjem samo bih dodala tek toliko da se spomenuta inačica ručne žetve i kod nas pojavila istovremeno kada i u Njemačkoj nizini, negdje u XV. stoljeću. Bila je to revolucionarna inovacija, koja je osjetno skratila vrijeme. Vršaj (vršidba konjima) proistekla je iz žetve ručnim sredstvima. Tijekom nadiranja Turaka živalj se razbježao, a došlo je i do razmjene stanovništva.

Napredak začeti na pragu novoga vijeka zaustavljen je na stoljeće i pol. Po mome uvjerenju uobličavanje žetvene svetkovine do današnje forme bilo je tijesno povezano s kapitaliziranjem poljodjelstva: pojavom vršalica, risara te naravno s nastojanjima naroda da se Bogu zahvali na žitu, u nadi kako će i u sljedećoj godini imati dobru žetvu.

UOBLIČAVANJE SVETKOVINE

Alojzije Stantić podrobno dijeli na razdoblja slijed uobličavanja bunjevačke svetkovine posvećene žetvi. Tu bismo dodali tek toliko: *Blaška Rajića*, župnika u kerskoj župi sv. Roka ne spominjemo samo zbog njegova

klerikalnog i političkog djelovanja, nego i stoga što je jedan od prvih folklorista našega grada. Njegova zbirka balada, koja je tiskana na prekretnici XIX. i XX. stoljeća, nije samo važna knjiga bunjevačke

onalnog identiteta naroda koji žive u manjinskim uvjetima. Prijedlog za održavanje žetvene svetkovine Mađarskog kraljevskog ministarstva poljoprivrede uspješno je objedinjen s bunjevačkom narodnom tradicijom, te je uz manje ili veće izmjene, Dužijanca opstala do danas.

Posebna vrijednost rukopisa *Alojzija Stantića* je u tome što je napisana dijalektalnim bunjevačkim govorom. Autor spašava mnoge izraze koji su potisnuti na rub današnjeg živog jezika. Pozdravljamo i to što je na kraju svoje studije priložio i selektivni rječnik popraćen s nešto etimologije i što objavljuje inačice navedenih izraza u svakodnevnom govoru. Knjiga »Ris i obiteljska Dužijanca u subatičkom ataru« nije samo zbir važnih podataka o bunjevačkom narodnom životu, nego je ujedno i orijentir, vodič u spoznavanju procesa povarošenja Subotice.

Knjiga »Ris i obiteljska Dužijanca u subatičkom ataru« može se nabaviti na telefon 064/213-1549. Cijena je 500 dinara.

narodne poezije, nego i po tome što je njen sadržaj dragocjen i etnolozima i istraživačima komparativne etnologije. Ovdje napominjem: poželjno bi bilo tu knjigu objaviti kao reprint izdanje, opskrbljeno suvremenim bilješkama stoga što je odavno teško dostupno. Dakle, kerski je župnik shvatio koliko je tradicija značajna u očuvanju naci-

PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. LOVRE U SONTI

Blagdan zaštitnika župe

Za Sončane, kirbaj je uvijek predstavljao dan za kojega se priprema dugo i u kojem treba pokazati sebe, svoju kuću i svoje mjesto u najboljem svjetlu. Na taj dan u selo dolaze prijatelji i rodbina iz bliza i daleka. Toga dana u Sontu se slije veliki broj gostiju, od Sončana razasutih po bijelom svijetu, pa do bliže i dalje rodbine i brojnih prijatelja, tako da se broj žitelja sela u najmanju ruku udvostruči. Kirbaj je inače svetkovina koju župe slave samo na određeni dan, obično na dan sveca zaštitnika, čije ime i nosi župna crkva.

Ove godine, u crkvi prepunoj vjernika, misno slavlje u crkvi sv. Lovre održano je na blagdan zaštitnika župe Sonta, na sam dan Sv. Lovre, a predvodio ga je naddekan podunavski preč. *Jakob Pfeifer*. Suslavili su gost iz

Rima prof. *Jakov Kulić*, rodom iz Kucure, apatinski dekan vlč. *Vilmos Bunford*, župnik župa Bogojevo i Doroslovo vlč. *Árpád Verebélyi*, župnik župe

Svilojevo vlč. *Karoly Orcsik* i sončanski župnik vlč. *Dominik Ralbovsky*. U nadahnutoj propovijedi o snazi vjere svetoga

Lovre govorio je visoki gost iz Rima.

Civilni dio seoske proslave odvijao se u nedjelju. U prijedopodnevnom satima za vjer-

vrteška, »za samo 100 dinara po vožnji« mamili su mališane, ali su mamili i njihove suze, jer, eto, roditelji baš i nisu pripremili onoliko novca, za koliko vožnji su oni raspoloženi. Brojni štandovi »šarenoga vašara« privlačili su djecu i usput stavljali roditelje na teške muke, šećerna vuna, pljeskavice i hladna piva mamili su na sve strane.

U sklopu kirbaja na platou ispred zdanja Doma kulture u poslijepodnevnom satima je održana manifestacija »V. kirbaj fest 2011«, čiji je organizator KUD »Mažoret« Sonta. U programu su sudjelovale mažoretkinje, tamburaši »Tandora«, dječja folklorna skupina OKUD-a »Ivo Lola Ribar«, sastav »Dunavski biseri« i sončanska rock-grupa »Futuro 24«.

Ivan Andrašić

GODIŠNJI SUSRET SRIJEMACA U POŽEGI

Čvrste veze sa Zlatnom dolinom

U sklopu proslave blagdana Sv. Lovre, nebeskog zaštitnika Požeške biskupije i njenog Caritasa, 10. kolovoza su se na svom godišnjem susretu okupili Srijemci požeškog kraja, u organizaciji Zajednice protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata – Ogranak Požega.

Susret je započeo svečanim euharistijskim slavljem u crkvi sv. Lovre u Požegi, koje je predvodio srijemski biskup *Đuro Gašparović* uz sudjelovanje domaćeg biskupa *Antuna Škvorčevića*, đakovačko-osječkog nadbiskupa i metropolita, predsjednika HBK *Marina Srakića*, bjelovarsko-križevačkog biskupa *Vjekoslava Huzjaka*, pomoćnoga đakovačko-osječkog biskupa *Đuru Hranica*, te četrdesetak svećenika, đakona, bogo-

slova i sjemeništara.

Pozdravljajući sve prisutne na početku slavlja biskup Škvorčević je podsjetio na povezanost Srijemske biskupije s požeškom Zlatnom dolinom koja je osobito bila snažna u 18. stoljeću, kada su srijemski biskupi imali svoj posjed sa sjedištem u kaptolačkom starom gradu, srednjovjekovnom zdanju požeškoga Zbornog kaptola sv. Petra, prije nego li je ta biskupija bila sjedinjena s Đakovačkom ili Bosanskom.

Biskup Gašparović je u homiliji posebno pozdravio Srijemce koji su se ratnih godina doselili u Požegu i okolicu te ustvrdio kako je Crkva iz mučeničke krvi Bogočovjeka i plamena Duha Svetoga.

»Njezin je put sličan Isusovom trnovitom, bolnom, ali slavnom

putu. Ostala je čvrsta, nepokolebljiva i sveta. Ona svoju snagu crpi iz više od 18 milijuna mučenika prvih triju stoljeća, a jedan od njih bio je sv. Lovro. Prihvaćao je Krista kao Boga, živio s njim kao s Bogom, umirao za njega kao Boga. Bio je onaj koji je naše zemljake pravednih vremena punio milošću svete vjere i jakošću u podnošenju svega zla, samo da ne iznevjere svoj krsni zavjet«, istaknuo je srijemski biskup.

Nakon misnog slavlja Srijemci su organizirali prigodni program u Dvorani sv. Terezije Avilske. Predsjednica Ogranak Požega *Marta Kućinić* podsjetila je tom prigodom na ratne godine i činjenicu kako je početkom devedesetih godina prošlog stoljeća velik broj Hrvata i nesrpskog stanovništva iz Srijema nasil-

no iseljen sa svojih ognjišta što je iziskivalo potrebu pružanja pomoći koja im je bila neophodna, kao i upoznavanje svjetske javnosti s događajima koji su zadesili Hrvate u Srijemu. U tu svrhu 28. prosinca 1991. godine osnovana je u Zagrebu Zajednica protjeranih Hrvata iz Srijema, Bačke i Banata, kao izbjeglička i nevladina organizacija, a samo dvije godine kasnije i Ogranak Požega.

Ponosni na svoju tradiciju, nacionalni i kulturološki identitet, Srijemci su u svom zajedništvu još jednom pokazali kako se čuva ljubav prema svom rodnom kraju, kao i običaji u kojima je sadržan duh pradjedova, duh hrvatske kulture, duh hrvatskog srca.

Zlatko Žužić

POBJEDA JE NA STRANI DOBRA, POBJEDA JE NA STRANI LJUBAVI, BOG ĆE POBIJEDITI

Veliki znak na nebu

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Proslavili smo najveći marijanski blagdan – Veliku Gospu. Zagledani s Knjigom otkrivenja u veliki Znak na nebu, primamo poruku o životu kao vječnoj vrednoti. Da bismo bolje razumjeli poruku blagdana koji je prošao, a trajno se hranili onim što nam ta vjerska istina poručuje, razmišljamo zajedno o čovjeku koji je pao, i čovjeku koji je spašen, i o čovjeku koji će biti proslavljen. Ako to smjestimo u naše vrijeme, prepoznat ćemo od kolike je važnosti taj veliki Znak i za čovjeka koji je danas sklon ne vidjeti te »velike nebeske poruke«.

NAPAST UVIJEK BDIJE

Poruka nas želi unijeti u povijest spasenja, ali neka svakoga od nas unese u vlastitu dušu, u srce. Ona nas upozorava kako se kroz povijest spasenja neprestano vodi stanovita borba dobra i zla, za Božje i protubožje. Mi smo time zahvaćeni, o nama je riječ, mi smo svijet u kojemu se vodi ta borba. Riječ Božja nas upozorava da naš vječni život u nama ugrožavaju tri neprijatelja, koji su se zaratili i to ne od jučer već od postanka svijeta, od početka, od Adama i Eve. To su đavao, svijet i tijelo. Oni žele oteti Božji život iz naših duša. Veličanstvena vizija pokazuje nam Adama i Evu i njihov grijeh koji nije bez izvanjskoga utjecaja, bez utjecaja đavla. Kad su bili jadni i goli, i prestrašeni, Biblija nam govori da nas već tada Bog nije ostavio bez nade, i u tom času kad je čovjek potonuo Bog nas ne ostavlja bez nade, daje znak, »Neprijateljstvo ja zamećem – govori Gospodin – između tebe i Žene, roda tvojega i roda Njezina; Njoj ćeš vrebati petu i Ona će ti satirati glavu.« Čovjeku i čovječanstvu dana je nada, ali je ostalo poprište borbe, od prve kušnje ostala je ta napast u čovjeku – »bit ćete kao bogovi«, ta stanovita buna, oholost kojom je ljudsko biće zaraženo, želeći ono što je apsurdno i nelogično, a što čovjek ne prepoznaje i što nam đavao uvijek nameće svojom ohološću da i nas zarazi »bit ćete kao bogovi«. Jednako tako naveo je čovjeka da se prepusti užitku, da si priušti ono što nam je Bog zabranio, ne prepoznajući da je u onome što nam Bog brani govor ljubavi Božje, koji znade što je život, i da najbolje zna pravila života. Ali i tu je đavao uspio, uspio je

Kao da nam Biblija

želi reći, u toj borbi

dobra i zla kroz sve

vjekove čovječanstva,

od Adama i Eve do

Apokalipse, ne zabo-

ravimo poruku: pobje-

da je na strani dobra,

pobjeda je na strani

ljubavi, Bog će pobi-

jediti, to je apsolutno

istina!

ljudima oduzeti iskonsko povjerenje u ljubav Božju, kao da si čovjek smije sam priuštiti ono što nam je Bog zabranio. Ta napast neprestano bdije nad čovjekom, napast hranjena mentalitetom ovoga svijeta u kojemu živimo. Mentalitetom hedonizma, uživanja, lagodna života, a sve to je protivno darivanju i žrtvi za druge. Ta napast uvijek bdije, ne samo nad Adamom i Evom, nego nad svakom ljudskom generacijom – napast da do dna svoje egzistencije dođe hedonističkim mentalitetom.

OHRABRIMO SE

To je ta zastrašujuća vizija čovječanstva – na početku svijeta đavao dolazi prikriven u zmiji, ali na kraju svijeta, u Apokalipsi, đavao više ne skriva svoje nakane, pojavljuje se u velikom znaku na nebu, a to je zmaj, rušilačka snaga, koja želi poništiti planove Božje, poništiti ljudski rod, uništiti ga svojom rušilačkom silom; to je intelekt bez ljubavi, rušilačka sila, đavao koji ne prikriva svoje nakane. Mi živimo u vremenima u kojima se nameću protubožji zakoni, u kojima se zlo ne skriva nego paradira; zlo koje nameće pravila života protivna zakonu Božjem i Božjim pravilima života. Đavao više ne skriva svoje nakane, kao da misli da je svijet njegov, a katkada tako zastrašujuće i izgleda, ali nam Biblija opet govori riječi nade. Htio je nauditi Ženi, nositeljici života – drugi znak na nebu, Žena obučena u Sunce – htio je njoj nauditi, uništiti Njezin plod ali nije mogao, ostao je poražen. Kao da nam Biblija želi reći, u toj borbi dobra i zla kroz sve vjekove čovječanstva, od Adama i Eve do Apokalipse, ne zaboravimo poruku: pobjeda je na strani dobra, pobjeda je na strani ljubavi, Bog će pobijediti, to je apsolutno istina!

Imajući u srcu ovu poruku koja nas iz godine u godinu ponovno podsjeća na nadu koja je u nama, a koju nam Bog dokazuje iz dana u dan: »Ohrabrimo se!« Činjenica da je ne privid, nego stvarnost moći zla oko nas, kršćanin baš sada trebao bi pokazati snagu vjere i moć milosti koja pobjeđuje. Uvjeti su jasni. Stvori red u sebi, pravilan stav prema bližnjemu i konačno, jasno odricanje od svega onoga što je đavolsko, bit će poruka. Tu poruku potrebuje svijet, ne kao rečenicu, nego kao znak koji je u nama vidljiv.

PILETINA S POVRĆEM NA THAI NAČIN

Potrebni sastojci:

200 g brokule
100 g poriluka
2 češnja češnjaka
1 manja tikvica
150 g pilećeg bijelog mesa
150 ml kokosovog mlijeka
1-2 žličice ljutog chilli sosa
2 žlice soja sosa
1 mrkva
ulje

Priprema:

Izrezati sve sastojke (mrkvu, luk, tikvice) na štapiće. Redoslijed prženja je jako bitan. Prvo popržimo poriluk i češnjak, zatim dodajemo mrkvu i brokulu i na kraju tikvice. Sve to zalijemo kokosovim mlijekom i pustimo da se fino ukuha, ali ne previše, da povrće ne bi bilo prekuhano. Pred kraj dodajemo umake. Piletinu izrezati na kockice, propržiti u odvojenoj tavi i posuti po već serviranom jelu. Poslužiti uz kuhanu rižu.

TAJLANDSKA SALATA

Potrebni sastojci:

200 g rižine tjestenine
300 g tofua
ulje za prženje
200 g svježih krastavaca
150 g sojinih klica

Salatni preljev:

1 žličica naribanog svježeg đumbira
1 crvena chilli papričica
1 žlica narezanog lista korijandera
70 g pečenog neslanog kikirikija
1 luk
3 žlice soja umaka
2 češnja češnjaka
1 žlica smeđeg šećera
2 žlice pasirane rajčice
2 žlice ulja

Priprema:

Rižinu tjesteninu stavite u ugrijanu posudu i prelijte vrelom vodom. Ostavite stajati tako dugo dok tjestenina ne upije vodu i postane mekana. Tofu narežite na kockice i popržite u dubokom ulju do zlatnožute boje. Krastavce prepolovite, izvadite sjemenke i dijagonalno narežite na ploške. U zdjeli pomiješajte ocijeđenu tjesteninu, krstavce i oprane sojine klice. Za salatni preljev, đumbir, sitno narazanu chilli papričicu, korijander, zdrobljeni kikiriki, narezani luk, soja umak, protisnutu češnjak, šećer, pasiranu rajčicu i ulje dobro promiješajte pa prelijte preko pripremljene salate.

Savjet:

Ovu ukusnu nutritivno izbalansiranu salatu možete u ljetnim mjesecima poslužiti kao obrok ili međuobrok koji je bogat vitaminima, mineralima i ostalim hranjivim sastojcima.

TAJLANDSKA KUHINJA

Kad se jin i jang sretnu na tanjuru

Smatra se da jang hrana budi osjećaj topline i ubrzava bilo, dok je jin hladni, čime se dobiva savršeni sklad...

Tajlandska je kuhinja jedna od najegzotičnijih na svijetu. Poznata je po brojnim namirnicama i začini-

ma koji se koriste za pripremu je za Tajlandane način života. Kuha se i jede na svakom kora-

ku, na ulici, na plaži, po bistro-ima... Jednom riječju svugdje. Tajlandani su specifični po tome

Tajlandani se kod pripravljanja hrane drže mantrе – *tko ne jede očima, neće jesti zubima*, zbog toga posebnu pažnju pridaju vizualnom dojmu hrane.

Četiri su kategorije važne za tajlandsku kuhinju: riža i tijesto, riba i plodovi, voće i povrće, i meso i perad.

Koliko je riža bitna u tajlandskoj kuhinji dovoljno govori činjenica da Tajlandani ne pitaju: »jesi li ručao?«, nego »jesi li jeo rižu?«.

Uvertira u ukusan obilan obrok su razna predjela. To mogu biti prepečeni kruh s češnjakom i ribom, riblje lopatice, razne košarice od tijesta i mesa... nakon predjela na red dolaze juhe. Neke od poznatijih juha tajlandske kuhinje su: juha od piletine u kokosovom mlijeku, krem juhe s jajima, juhe s račićima i limetama...

Salate se jedu tijekom cijelog obroka, a najčešće su od papaje i grejpfruta. Tajlandska kuhinja obiluje morskim plodovima koji se pripremaju samo kratkim prženjem. Sastavni dio obroka je meso i to piletina ili svinjetina. Piletina je najpopularnija vrsta peradi. Tu je obvezni i sveprisutni *nam pla* sos koji se

ovdje obilato koristi. Ono što je soja sos u Japanu i Kini, to je *nam pla* u Tajlandu. Tajlandani, kao budisti, ne prakticiraju vegetarijanstvo u potpunosti, kao što to propovijeda budizam, oni jedu meso, ali u malim količinama. Puno se više koristi povrće i to najčešće: rajčica, krastavci, cvjetača, paprika, tikvice, buča itd.

Stara tajlandska izreka kaže: »Riža je na poljima, riba je u vodi« i najbolje opisuje koliko Tajlandani cijene svoja prirodna bogatstva.

B. D.

jela. Tajlandani su kombiniranje namirnica i začina pretvorili u umjetnost i po tome su nadaleko poznati. Najjači utjecaj na tajlandsku kuhinju imale su Kina i Indija, ali i susjedne zemlje poput: Burme, Laosa, Kambodže i Malezije.

Tajlandsku kuhinju karakteriziraju ljuti začini, ali i regionalne i socijalne različitosti. Hrana

što nemaju točno određeno vrijeme za obroke, već jedu onda kad osjete glad. Tijekom dana jedu u malim količinama, tek toliko da utaže glad. Nije važno koje je doba dana, jer kod njih ne postoji doručak, ručak, večera. Večera se smatra glavnim obrokom i zbog toga je pripremljena s posebnom pažnjom i melem je za sva čula.

Bakina škrinja savjeta:

Slatko vrhnje ne možete umutiti? Dodajte sirovi bje-lanjak.

Slatko vrhnje lako će se ulupati ako je rashlađeno, ali ne previše. Dobro je izvaditi ga iz hladnjaka nekoliko minuta prije mučenja.

Miris iskipjelog mlijeka s pleha izgubit će se ako odmah kapnemo nekoliko kapi octa na pleh.

POLIKLINIKA
Badaawi
 Kardilogija, Ultrazvuk, Gastroskopijska, Laboratorij, Alergotest
 Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox, Eliman-Radiotalasna kirurgija
 Tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapi, Biopton, Magneti i ostalo...
NOVO U POLIKLINICI ! doc.dr sci.med. Stamenko Šušak - Kardiohirurg - Sremska Kamenica
Poliklinika za vašu obitelj

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813
 www.badaawi-su.com, poliklinika@badaawi-su.com
 Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

20 godina sa vama

REFLEK- TIRAJUĆE OGLEDALO	PRAVNI ZASTUPNIK KATOLIČKE BISKUPIJE	UGLEDNA SPLITSKA PEJVAČICA IZ OVA DELOVA	MANEREN- KA RAJČIĆ	JA ... ON	OBAVITI ISPLATU	"VENTRAL TEGMEN- TAL AREA"	GLUMICA IVANKOVIĆ	RUSKI SLIKAR IVAN (anagram: MAKOV)	KOBRA, NAOCARKA	URBAN	TEKSTILNA BILJKA	AMERIČKA GLUMICA BATMAN I ROBIN
BILANČNO STANJE "NI DOBIT- KA NI GUBITKA"												
PIŠANJE AFORIZAMA										IME GLUM- CA PACINA MANEREN- KA KODZO- MAN		
NADIMAK SLIKARA HENRIJA de TOULOUSE- LAUTRECA				AFRO- AZIJSKI MAJMONI DUŠKOV SPOJ								
ACETILSA- LICILNA KISELINA ACETISAL (anagram: LASICA)						REDATELJ CANERA PTICA KIVKALAC					RIMSKA STOTICA BIVŠA DIKANOVA SUDUGA	
MAJKA UPALJACA			MAKSIM ODMILA DALMATIN- SKA ČIPKA						"TELEVISI- ON INTER- FERENCE" BLAKE RMANCI			
DONJETI NA SVIJET JARE IO KOZI							IZVOR, VRJUTAK (MNOŽ.) IZVRGUTI SMJEHU					
OTOČJE UZ INDIJU (anagram: DIVA -LIKA)								EUROPSKA RJEKA (MEUSE) ZAPREŽNO VOZILO				
NAŠ GRADIŠ NA DUNAVU				GLUŽVA RAZMJES- TATI STRAZARE						TITAN OSJEK		
"ČITAJI"		MOGRANJE SIPCI (KRAČE) KARATAŠ (DREZI)				OPTIČKO STAKLO NA DRSKU MJEŠAVINA (LAT.)						
NEDŽMLJA ODMILA					FOTOGRAF MIO VESOVIĆ MATO ARLOVIĆ							
... I ON			KOBRA ILI CEGRUŠA ŽIVORAD TOMIĆ						DOV. KOLOS	PATRICK EWING PRUŽANJE		
ZLATKO VITEZ		KAUGUMA TRAVNATA RAVNICA						MIRIS (PREMA LAT.) NAŠ OTOK				
PRORA- ČUNSKI OSTATAK RESTORAN bez RANO					BALZAM BILJE DIVUJE ANNE HECHE							
TRAG ČITALA			POGINUTI ZA NEKI CILJ (FIG.) KRETANJE ZNAKOM									
PRVO SLOVO ABECEDJE		AMERIČKI POLITIČAR ROOT SPJEV					AKTINU	JASENKO ODMILA "ŽENSKI"				
ZVUK PTIČJIH KRILA					MOTKA ZA PEČENJE JANJETA ILI ODOJKA "JOŠE"						NORVEŠKA RIMSKA PETICA	
ČOVJEK IZ OPATJE								POLJSKE PTICE PUJVICE				

pozitivna nula, aforizam, al, rit, pavljan, actual, eman, c, bic, makso, tvj, ojanbi, veta, lakeviti, maas, blok, iska, b, c, nar, "monok, nedžmlja, onaj, zmija, pe, zv, zvaka, odgo, restor, strake, crt, dati žvot, a, elihu, jase, lepet, razanj, n, opatjac, seve,

RJEŠENJE KRIŽALJKE

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Bruno Anušić, Ljiljana Dulić
Ivan Gregurić, Dražen Prčić,
Zvonko Sarić, Josip Stantić,
Thomas Šujić, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

mr. sc. Jasminka Dulić
e-mail: hrurednik@tippnet.rs

POMOĆNIK I ZAMJENIK

ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić
e-mail: zsarić@hrvatskarijec.rs

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
e-mail: dbpalkovic@hrvatskarijec.rs
Dušica Dulić (novinarka)
e-mail: dusicad@hrvatskarijec.rs
Slavica Mamužić (novinarka)
e-mail: smamuzic@hrvatskarijec.rs
Zvonimir Perušić (ekonomija i redaktura)
e-mail: zperusic@hrvatskarijec.rs
Dražen Prčić (sport i zabava)
e-mail: dprcic@hrvatskarijec.rs
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
e-mail: zvukov@hrvatskarijec.rs
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
e-mail: mkopunovic@hrvatskarijec.rs
Jelena Ademi (tehnički prijemom)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Josip Horvat

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

Nesuđeni maturanti

kao odličan prijatelj (kada je trebalo raditi matematiku), radio je kao profesor matematike u Somboru. Četvrti akter maturalne večeri (gornji red) je *Petar Dulić*, od 1944.-45. godine učitelj, potom suđen »politički« s grupom od 31 omladinca i omladinki, te 6 subotičkih svećenika. Po izdržanoj kazni upisao se u Zagrebu na studij agronomije. Prema dostupnim podacima kao mlad je okončao život prilikom kupanja u rijeci Savi. Posljednji od petorice nesuđenih maturanata je vlasnik fotografije i autor ovih redaka, koji je od 1945.-47. godine radio kao učitelj i bio »glavni masloš« spomenute suđene grupe (slučaj križara). Poslije izdržane kazne radio je kao gospodarstvenik u Subotici, završivši uz rad Višu komercijalnu školu. Danas je umirovljenik (25 godina umirovljeničkog staža).

Na ovoj fotografiji s početka Drugog svjetskog rata (travanj 1941. godine), nalazi se skupina učenika VII. razreda Subotičke gimnazije. Školarcima je bilo posve jasno kako za njih neće biti VIII. razreda, a ni mature, jer nisu znali mađarski jezik bez čega je daljnje školovanje u Subotici bilo upitno.

U inat nepobitnim činjenicama i situaciji koja nije naslućivala na dobro, momci su odlučili »za svaki slučaj«

obaviti proslavu mature, neovisno o tome hoće li je uopće biti jednoga dana. Tako su se jedne večeri okupili u podrumu obitelji *Skenderović* (domaćina proslave), u kući koja se nalazi na uglu današnjeg Beogradskog puta, nekoliko kuća niže od Doma DSHV-a, uz jedan balon od 5 litara vina, koji je ispijen u veselju sve do pola noći dokle je i »fešta« trajala. Vino je inače nabavljeno iz podruma oca autora teksta.

Na ovoj raritetnoj sačuvanoj

fotografiji, prvi gledajući s lijeva (donji red) je *Antun Gabrić*, umro kao svećenik iz svećeničkog doma za stare u Harambašićevoj ulici. Sljedeći do njega je domaćin »maturalne večeri« *Alojzije Dulić*, diplomirani veterinar, službovao u Hrvatskoj, radio i u inozemstvu za međunarodnu poljoprivrednu organizaciju. Nakon smrti, po vlastitoj želji pokopan u obiteljskoj grobnici u Subotici. Treći »maturant« je *Vinko Rožić*, Šokac iz Bača, koji se školovao u Subotici, poznat

Dodatak ovom tekstu je informacija o rješenju Višeg suda u Subotici od 13. srpnja 2011. godine, kojim je *Alojzije Poljaković* rehabilitiran, a presuda kojom je bio osuđen za kaznena djela protiv naroda i države (8 godina zatvora s prinudnim radom i gubitak građanskih prava, osim roditeljskih, na 2 godine) postala je ništavna, kao i sve njene posljedice. Time je i sudski dokazano kako je ta presuda bila politički montirana.

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila,
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete

POSTANITE I VI ČLAN VELIKE PORODICE »CROATIA OSIGURANJA« D.D. IZ ZAGREBA

»Milenijum osiguranje« A.D.O. Beograd-Filijala Subotica
24000 Subotica, Karadorđev put 38, telefon +381(24) 555-867 i 552-406
e-mail: mios@tippnet.rs
www.milenijum-osiguranje.rs
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

DUŽIJANCA 2011. IZ KUTA MALENIH

Sto godina zahvale

»D užijanca nije samo lijepi običaj, ona je nešto više od toga«, rekao je između ostalog uzoriti kardinal *Josip Bozanić* boraveći proteklog vikenda u Subotici na proslavi 100. obljetnice Dužijance. Ona je kao rijeka koja teče, evo već stotu godinu, a pored centralnih likova bandaša i bandašice ukazao je i na naše najmlađe, našu budućnost bez kojih ovo ne bi bio niti lijepi običaj.

Djeca su svojim sudjelovanjem bili svjedoci opstojnosti Dužijance mnogo ljeta. Na samom početku svečane povorke svjetlili su poput svjetionika na uzburkanom moru. Njihovi osmjesi i vesela lica, i pored jake vrućine koja je bila, osvježila su gradski trg dajući smisao i nadu Dužijanci.

Da bi sve bilo savršeno, svečanoj su povorci prethodili tjedni priprema. Trebalo je najprije pronaći adekvatnu nošnju, naravno odgovarajuću veličinu, a kod nešto zahtjevnijih curica i vrstu, boju i znate već kako to ide. Potom je nošnju trebalo valjano urediti, isprobati i uresiti je prigodnom perlicom od slame. Da su rezultati prisutni svjedoče i ove slike.

Kako slika vrijedi tisuću riječi, pripremili smo vam fotokolaž malenih u ovogodišnjoj Dužijanci. Možda se neki od vas i prepoznaju.

Baš sam bila ponosna na sve vas!

KALENDAR BITNIH DOGAĐAJA

19. kolovoza - Svjetski dan fotografije

19. kolovoza - Svjetski humanitarni dan (UN)

23. kolovoza - Međunarodni dan sjećanja na trgovinu robljem i njeno ukidanje (UNESCO)

23. kolovoza - Europski dan sjećanja na žrtve totalitarnih i autoritativnih režima

24. kolovoza - Dan roda

U Godini obitelji i 100. obljetnici Dužijance evo jedne krasne pjesme koja je i recitirana na književnoj večeri Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«.

Molitva jedne obitelji za Dužijancu

Cila obitelj:

U ime Oca, Sina i Svetoga Duha
O, daj nam, Bože, uvijek biloga kruva.
To žele naša ponizna, skromna srdašca
Sada, kada se slavi naša Dužijanica.

Otac:

I žito ovo nam zri lo dok sam kosio
Uvik sam, o Bože, na to rado mislio
Radi ovih naših zlatnih zrnaca
U crkvi slavit će se naša Dužijanica.

Kćerka:

Dok sam kukom kupila snopove žita
Otac dok je kosio ovog vrućeg lita
I umorno idući uveče do salaša
Mislila sam: Kad će biti Dužijanica naša.

Sin:

Vežući snopove, pravim stave i krstine
Od ove naše drage i zlatne litine.
I želio sam idući umorno do salaša:
O, da me uzmu Dužijanci za bandaša.

Majka:

Od brašna bilog dok kruz naš svagdanji pravim
I svim srcem dragoga Boga usrdno slavim:
O, Bože, od ovog istog brašna bila
Hostiju na Dužijanci slavi crkva cila.

Cila obitelj:

Vična, o Bože, nek bude naša ti hvala
Za kruz što su nam ova zlatna zrnca dala
I naša zahvala za dar od zrnaca
Nek bude naša vična Dužijanica!

Jakov Kujundžić

**PETAK
19.8.2011.**

06:00 Najava programa
06:05 Trenutak spoznaje
06:45 TV kalendar
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
08:35 Vijesti
08:40 Dobro jutro, Hrvatska
09:07 Hotel dvorac Orth 7
09:52 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:09 Vrijeme danas
10:10 Prirodni svijet 3: Titus - kralj gorila
11:00 Kod Ane, emisija pod pokroviteljstvom
11:15 Oprah show
12:00 Dnevnik
12:15 TV kalendar
12:30 Gospodarica tvoga srca
13:15 Capri 2, serija
14:10 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:19 Vrijeme sutra
14:20 Branitelji domovine
14:25 Rivalstvo što nas veže - maraton lađa na Neretvi, emisija pučke i predajne kulture
15:30 Hrvati i kršćanstvo, dokumentarna serija
16:00 ZABA - 90 sekundi
16:02 Alisa, slušaj svoje srce
16:50 Vijesti
17:54 HAK - Promet info
17:55 Sve će biti dobro
18:40 Ljetna slagalica: Svi pišu kuharice
19:30 Dnevnik
20:04 ZABA - 90 sekundi
20:10 Capri 2, serija
21:10 Mjesec znanstvene fantastike: Ja, robot - film
23:05 Dnevnik 3
23:45 Filmski maraton - ciklus Clint Eastwooda: Kolo smrti, film
01:15 Filmski maraton: Point Blank, američki film
02:45 Kojak 3., serija
03:30 Hrvati i kršćanstvo, dokumentarna serija
04:05 Hotel dvorac Orth 7, serija
04:50 Ljetna slagalica: Svi pišu kuharice

06:55 Najava programa
07:00 Kod kuće je najljepše
07:10 Gospodarica tvoga srca, telenovela
07:55 Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija
08:20 Žutokljunac: Svemirska

glazba
08:45 Connor na tajnom zadatku 3
09:10 Ljubitelji dječjeg svijeta
09:20 Boli glava: Litosfera
09:35 Obična klinika, serija za djecu
10:00 Alisa, slušaj svoje srce
10:40 Puna kuća Raftera 1, serija
11:25 Tree Hill 6, serija
12:10 Žderonja 1., crtana serija
12:35 Žutokljunac: Svemirska glazba (kod. na sat.)
13:00 Johnny Bravo, crtana serija
13:20 Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija
13:45 Dr. Doolittle, film
15:10 Ružna Betty 4, serija
15:55 Danny na moru 2, dokumentarna serija
16:20 Briljanteen
17:00 Kojak 3, serija
17:50 Šaptač psima 4
18:40 Silvestrovi i Čičijeve tajne, crtana serija
19:05 Crtana serija
19:15 Kod kuće je najljepše
19:25 Garaža: Motus
19:55 Večeras
20:00 Doctor Who 4, serija
20:45 Putujmo povoljno: Atena, serija
21:15 Bitange i princeze 4, humoristična serija
21:55 Ponoćni čovjek
23:35 Ponoćni čovjek
00:30 Laži mi 2, serija
01:15 Zovem se Earl 4, humoristična serija
01:35 Retrovizor: Život na Marsu, serija
02:15 Retrovizor: Prijatelji 10, humoristična serija
02:40 Retrovizor: Sledge Hammer 2, humoristična serija
03:05 Retrovizor: Sinovi anarhije 1, serija
03:50 Noćni glazbeni program: Glazbeni spotovi
06:14 Noćni glazbeni program: Popevka za navek - Krapina 2008. 1. večer
07:04 Noćni glazbeni program: Garaža - Bruno Krajcar

06:20 Naši najbolji dani, serija
07:05 Neustrašivi Scooby Doo
07:30 Jumanji, crtana serija
07:55 Pobjeda ljubavi, serija
09:50 Bijeg, serija R
11:50 TV izlog
12:05 Zauvijek susjedi, serija
13:20 IN magazin R
14:00 Pobjeda ljubavi, serija
16:00 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti
17:25 IN magazin
18:05 Kad lišće pada, serija

19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Bijeg, serija
21:00 Morski psi: Strah iz dubina 1, igrani film
22:30 Morski psi: Strah iz dubina 2, igrani film
00:00 Savršeno ubojstvo
01:50 Ezo TV, tarot show
02:50 Tihi pad, igrani film
04:30 Dnevnik
05:20 Kraj programa

05.25 RTL Danas
06.00 Zvezdano jutro
06.50 Dragon Ball Z, animirani film
07.40 Staklen dom, serija
08.30 Cobra 11, akcijska serija
10.40 Ekkluziv Tabloid
11.05 Nasljednici, telenovela
12.00 Vrata raja, telenovela
12.50 1001 noć, dramska serija
14.30 Cobra 11, akcijska serija
17.05 Ne daj se, Nina!
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Staklen dom, serija
20.00 Zakon i red, serija (R)
21.00 CSI: NY, kriminalistička serija (dvije epizode)
22.35 Na smrtonosnoj zemlji, igrani film
00.20 Ljubav Jessice Stein, igrani film
02.00 Astro show
03.00 CSI: Najbolje od Grissoma, serija
04.20 RTL Danas

**SUBOTA
20.8.2011.**

05:35 Najava programa
05:40 Rivalstvo što nas veže - maraton lađa na Neretvi, emisija pučke i predajne kulture
06:45 Drugo mišljenje: Estetska stomatologija
07:20 TV kalendar
07:32 Hrvatska kronika BiH
07:47 Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Tragači, američki film
09:42 TV kalendar
09:54 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:09 HAK - Promet info
10:10 Kućni ljubimci
10:45 Kad već postoji planina: Velebitski znamen
11:15 Normalan život
12:00 Dnevnik
12:18 Prizma, magazin
13:05 Capri 2, serija
14:00 Ekumena: Vjerske slobode u Hrvatskoj

- 20 godina poslije, religijski program
14:40 Branitelji domovine
14:45 Jelovnici izgubljenog vremena: Hrana rimskih kolonija
15:05 Zlatna kinoteka: Luckasti profesor, film
16:55 Vijesti
17:00 Vrijeme sutra
17:01 HAK - Promet info
17:05 Znanstvene vijesti
17:10 Euromagazin
17:45 Lewis 4, mini-serija
19:15 LOTO 7/39
19:30 Dnevnik
20:10 Capri 2, serija
21:05 Festival dalmatinske šansone Šibenik - finale
22:55 Vijesti
23:20 Posljednji samuraj, američki film
01:50 Festival dalmatinske šansone Šibenik, proglašenje pobjednika
02:10 Filmski maraton: Izvan kontrole, američki film
04:15 Skica za portret
04:30 Prizma, magazin
05:15 Kad već postoji planina: Velebitski znamen, serija

07:35 Panorame turističkih središta Hrvatske
08:10 Na kraju ulice: Boje
08:35 Žutokljunac: Poljubac žabe
09:00 Patak Frka, crtana serija
09:25 Pripovjedač: Grčki mitovi, serija za djecu
09:50 Majstori svirači: Koncert u Požegi
10:20 Sportske igre mladih
10:35 ni DA ni NE: Internetske društvene mreže
11:30 Filmska matineja: Greystoke - Legenda o Tarzanu, film
13:35 KS automagazin
14:05 32. EBU folk festival
15:15 4 zida (kod. na sat.)
15:50 Šembera: Toyota Corolla
16:20 Sportski prijenos
17:25 Istria Handball Cup 2011, prijenos finala
19:15 Crtani film
19:35 Garaža: Moonshed
20:10 Iz ptičje perspektive: Sve više i više 2., serija
21:05 Oasis - duša i slava
22:00 Mamutica 2, serija
23:35 Vrijeme je za jazz: Monty Alexander Trio
00:35 Noćni glazbeni program: Glazbeni spotovi
03:33 Noćni glazbeni program: Melodije hrvatskog Jadrana - Split 1996
04:24 Noćni glazbeni program: Pod vedrim nebom - Korčula

05:17 Noćni glazbeni program: Zadarfest 1999.
05:44 Noćni glazbeni program: Zagrebfest 2009.

07:05 TV izlog
07:20 Savršeni suprug, film
08:40 Grill Boss, show
09:10 Timmy Time, serija
09:25 Bakugan II - New Vestroia
09:50 Chuggington, serija
10:05 Beyblade metal fusion, crtana serija
10:30 Winx, serija
10:55 Bračne vode, serija
11:55 Frikovi, serija
12:55 Smallville, serija
13:55 Savršeni suprug, film
15:30 Grill Boss, how
16:00 Nad lipom 35, show
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Nad lipom 35 R
17:25 Za dobra stara vremena, igrani film
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Oceanovih dvanaest, igrani film
22:20 Smrtonosna igra, film
00:05 Zora očajnika, film
02:05 Ezo TV, tarot show

06.35 RTL Danas
07.10 Nasljednici
08.00 Dragon Ball Z, film
09.10 Vrata raja
10.20 Discovery: Bez cenzure, dokumentarna serija (R)
11.10 Dunston u hotelu, film
12.35 Uvijek postoji nada, igrani film, drama
14.30 Osveta šmokljana 3: Nova generacija, film
16.20 Tvorac ljubavi, film
18.00 Zvijezde Ekstra: Djeca slavnih, zabavna emisija
18.30 RTL Danas
19.05 Bibin svijet, serija
20.00 Neposredna opasnost, igrani film
22.25 Konačna odluka, igrani film, triler
00.40 Omen 666, igrani film, horor
02.30 Astro show, emisija uživo
03.30 RTL Danas, informativna emisija
04.05 Na smrtonosnoj zemlji, igrani film

**NEDJELJA
21.8.2011.**

05:45 Najava programa
 05:50 Ekumena: Vjerske slobode u Hrvatskoj - 20 godina poslije
 06:30 Euromagazin
 07:00 TV kalendar
 07:15 Mala TV
 08:10 Prijatelji 1
 09:05 Vrijeme je za Disneyja: Moji prijatelji Tigar i Pooh
 09:30 Vrijeme je za Disneyja: Einsteinčići
 09:55 Vijesti iz kulture
 10:00 Vijesti
 10:06 HAK - Promet info
 10:10 Odmetnici, mini-serija
 11:40 manjinski MOZAIK: Iločki pudari
 11:55 Pastel, emisija pod pokroviteljstvom
 12:00 Dnevnik
 12:11 Sport
 12:13 Vrijeme
 12:15 TV kalendar
 12:27 Poljoprivredni savjetnik
 12:30 Plodovi zemlje
 13:25 Split: More
 14:00 Apokalipsa - Drugi svjetski rat: Šok, serija
 15:05 Mir i dobro
 15:35 Branitelji domovine
 15:40 Vijesti
 15:45 Vrijeme sutra
 15:46 HAK - Promet info
 15:50 Ljetna ljubav, mini-serija
 17:20 Tajni život primata, dokumentarna serija
 18:15 Ljepom našom: Ljubešćica
 19:15 LOTO 6/45
 19:30 Dnevnik
 19:56 Sport
 20:10 Velo misto, TV serija
 21:30 Jadranske igre: Fažana
 23:25 Vijesti
 23:55 Gospodica Marple 5, mini-serija
 01:30 Odmetnici, mini-serija
 02:40 Hotel Schwarzwaldhof
 04:10 Skica za portret
 04:30 Jelovnici izgubljenog vremena
 04:50 Plodovi zemlje
HRT 2
 07:00 Panorame turističkih središta Hrvatske
 07:25 Orkestar mladih Europske Unije
 08:05 Zlatna kinoteka: Kome zvono zvonio, film
 10:40 Biblija
 10:50 Portret crkve i mjesta: Kraljevec na Sutli
 11:00 Kraljevec na Sutli: Misa, prijenos
 12:05 Hotel Schwarzwaldhof
 13:40 Pula: Klape u Areni '08.
 14:45 Domaći dokumentarni film
 15:55 Opera pod zvijezdama

17:05 Blankina zlata 50'
 17:55 Strani igrani film
 19:35 Garaža: Ivan Vragolovich / Colour Of Blue
 20:10 Gospodar prstenova: Povratak kralja, film
 23:30 Filmski boutique Vrtoglavica, film
 01:35 Noćni glazbeni program: Glazbeni spotovi
 04:33 Noćni glazbeni program: Zdenka Kovačiček - Žena za sva vremena
 05:19 Noćni glazbeni program: Garaža - Nebojša Buhin Nebo & The Downstrokes
 05:49 Ivica Percl - U Zagrebu, sa Zagrebom, za Zagreb

06:40 Ah, taj život, serija
 07:10 Timmy Time, serija
 07:25 Bakugan II - New Vestroia, serija
 07:50 Chuggington, serija
 08:05 Beyblade metal fusion, crtana serija
 08:30 Winx, serija
 08:55 Automotiv, magazin
 09:25 Magazin Lige prvaka
 09:55 Dodir s neba, serija
 10:50 Bračne vode, serija
 11:50 Najgori tjedan, serija
 12:20 Svi mrze Chrisa, serija
 12:50 Bijela grofica, film
 15:15 Za dobra stara vremena, igrani film
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 Za dobra stara vremena
 17:25 Ludi murjaci, film
 19:05 INA Plave vijesti
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Nad lipom 35, show
 21:10 Miris love, igrani film
 22:55 Red carpet, magazin
 00:05 Smrtonosna igra, film
 01:45 Ludi murjaci, film
 03:20 Red carpet, magazin
 04:20 Automotiv

06:40 RTL Danas
 07:15 Zvijezde Ekstra: Djeca slavnih, emisija
 07:40 Dragon Ball Z, film
 09:15 Bibin svijet, serija
 10:10 Dunston u hotelu, film
 11:40 Osveta šmokljana 3: Nova generacija
 13:20 Smrtonosna potraga, igrani film, triler
 15:15 Neposredna opasnost, igrani film
 17:35 Discovery: Bez cenzure, dokumentarna serija
 18:30 RTL Danas
 19:05 Jezikova juha
 20:00 L.A. povjerljivo, film
 22:20 CSI: Miami,

HTV1 19.08.2011. 14:25 Rivalstvo što nas veže - maraton lađa na Neretvi

Lađe, posebni, lokalno prepoznatljivi plitki i široki transportni čamci dio su tradicije doline Neretve, do čijeg je zamiranja s vremenom dovela melioracija i izgradnjom cesta intenzivirana uporaba automobila. No, 1998. godine pokrenut je maraton lađa - veslačka utrka duga 22 kilometra od Metkovića do Ploča - koji je među Neretljane vratio interes za ovo tradicijsko plovilo. Međutim, i stari - gotovo da možemo reći tradicijski - antagonizmi između pojedinih

susjednih mjesta također se javljaju i, štoviše, pojačavaju kada, nekoliko mjeseci uoči maratona, ekipe počnu trenirati. Tada krene »špijunaža« i »kontrašpijunaža«, jer važno je znati što protivnik radi. Krenu i priče jednog mjesta o drugom, koje su tijekom svih tih godina održavanja ove utrke već prerasle u legende. No, to je rivalstvo dio sveukupnosti pojava i efekata maratona i dio njegovog šarma u kojem Neretljani, zapravo, uživaju, i zbog kojeg je neretvanska lađa ponovno našla svoje mjesto pod suncem. Film »Rivalstvo što nas veže« dokumentarac je napravljen u maniri sportskog TV prijenosa koji prati tijek ove utrke od Metkovića do Ploča. Sve ostale priče, koje oslikavaju ozračje u kojem dolina Neretve živi uoči maratona tijekom priprema, protkane su kroz »prijenos« kao TV prilozima. Uvjerljivosti ovdje fingirane TV forme svakako pridonosi i pojavljivanje prekaljenog sportskog urednika i novinara HTV-a, Bože Sušeca, u ulozi TV komentatora.

Scenarij: Ivo Kuzmanić i Aleksej Pavlovsky
 Autor: Aleksej Pavlovsky
 Redatelj: Ivo Kuzmanić
 Urednik: Aleksej Pavlovsky

kriminalistička serija
 00:50 Astro show
 01:50 RTL Danas
 02:25 Konačna odluka, igrani film, triler

**PONEDJELJAK
22.8.2011.**

05:40 Najava programa
 05:45 Split: More
 06:15 Mir i dobro
 06:45 TV kalendar
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 07:40 Dobro jutro, Hrvatska
 08:35 Vijesti
 08:40 Dobro jutro, Hrvatska
 09:05 Hotel dvorac Orth 7, serija
 09:50 Vijesti iz kulture
 10:00 Vijesti
 10:10 Prirodni svijet 3: Monsunske planine, dokumentarna serija
 11:00 Kod Ane
 11:10 Oprah show
 12:00 Dnevnik
 12:15 TV kalendar
 12:30 Gospodarica tvoga srca
 13:15 Capri 2, serija
 14:10 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:19 Vrijeme sutra
 14:20 Putopis
 14:50 Hrvati i kršćanstvo, dokumentarna serija
 15:25 Kulturna baština
 15:55 ZABA - 90 sekundi
 16:00 Alisa, slušaj svoje srce
 16:45 Pastel
 16:50 Vijesti

17:00 Hrvatska uživo
 17:54 HAK - Promet info
 17:55 Sve će biti dobro, serija
 18:40 Ljetna slagalica: Život na 2 kotača
 19:30 Dnevnik
 20:04 ZABA - 90 sekundi
 20:10 TV Bingo
 20:35 Capri 2, serija
 21:35 U krupnom planu
 22:50 Dnevnik 3
 23:30 Bečka filharmonija
 00:30 Mjesec Komanča, serija
 02:05 Kojak 3., serija
 02:50 Skica za portret
 02:55 Kulturna baština
 03:20 Putopis
 03:50 Hrvati i kršćanstvo, dokumentarna serija
 04:25 Hotel dvorac Orth 7, serija
 05:10 Ljetna slagalica: Život na 2 kotača

06:50 Kod kuće je najljepše
 07:05 Gospodarica tvoga srca
 07:50 Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija
 08:15 Žutokljunac: Otkaz
 08:40 Čijeje note, serija
 09:05 Brlog
 09:20 Sportske igre mladih
 09:35 Obična klinka, serija
 10:00 Alisa, slušaj svoje srce
 10:40 Puna kuća Raftera 1, serija
 11:25 Tree Hill 6, serija
 12:05 Žderonja 1., serija
 12:30 Žutokljunac: Otkaz
 12:55 Johnny Bravo, serija
 13:20 Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade

13:45 Ljetna ljubav, serija
 15:15 Ružna Betty 4, serija
 16:00 KS automagazin
 16:35 Mijenjam svijet: Jedna, dvije kave manje
 17:00 Kojak 3, serija
 17:50 Šaptač psima 4
 18:40 Silvestrove i Čičijeve tajne, crtana serija
 19:05 Crtana serija
 19:15 Kod kuće je najljepše
 19:25 Hiromin Liburnija Jazz Specijal
 20:00 Doctor Who 4, serija
 20:50 Provala, američki film
 22:50 Laži mi 2, serija
 23:35 Zovem se Earl 4
 23:55 Retrovizor: Specijalna postrojba 4, serija
 00:40 Retrovizor: Prijatelji 10
 01:05 Retrovizor: Sledge Hammer 2, serija
 01:30 Retrovizor: Sinovi anarhije 1, serija
 02:15 Noćni glazbeni program: Glazbeni spotovi
 05:05 Noćni glazbeni program: Nina & Songkillers
 05:57 Noćni glazbeni program: Do zvijezda zajedno

06:30 Naši najbolji dani, serija
 07:15 Neustrašivi Scooby doo, crtana serija
 07:40 Jumanji, crtana serija
 08:05 Bračne vode, serija
 09:00 Pobjeda ljubavi, serija
 10:55 Bijeg, serija R
 11:50 TV izlog
 12:05 Zauvijek susjedi, serija
 13:20 IB magazin R
 14:00 Pobjeda ljubavi

16:00 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 IN magazin
 18:05 Kad lišće pada, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Ljubav i kazna, serija
 21:50 Večernje vijesti
 22:10 Pobješnjeli Max 2, film
 23:55 Opaki igrači, film
 01:50 Nestali, serija
 03:25 Ezo TV, tarot show
 04:25 Medij, serija
 05:10 Bračne vode, serija
 06:00 Kraj programa

06:10 RTL Danas
 06:50 Dragon Ball Z, film
 07:35 Staklen dom, serija
 08:30 Cobra 11, akcijska serija
 10:50 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
 11:15 Nasljednici, telenovela
 12:10 Vrata raja, telenovela
 13:00 1001 noć, serija
 14:25 Cobra 11, akcijska serija
 17:05 Ne daj se, Nina!, drama
 18:00 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18:30 RTL Danas
 19:05 Staklen dom, serija
 20:00 Zakon i red, serija (R)
 20:50 Mentalist, serija
 21:35 Na licu mjesta, serija
 23:15 RTL Vijesti
 23:30 Zaboravljeni slučaj, serija
 00:20 CSI: Miami, serija
 01:05 Astro show
 02:05 CSI: Miami, serija
 02:50 RTL Danas

**UTORAK
23.8.2011.**

05:55 Najava programa
 06:00 Treća dob: Palijativna skrb i hospicij
 06:45 TV kalendar
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 07:40 Dobro jutro, Hrvatska
 08:35 Vijesti
 08:40 Dobro jutro, Hrvatska
 09:05 Hotel dvorac Orth
 09:50 Vijesti iz kulture
 10:00 Vijesti
 10:10 Prirodni svijet 3: Velika bijela psina - živuća legenda, serija
 11:00 Kod Ane, emisija pod pokroviteljstvom
 11:10 Oprah show
 12:00 Dnevnik
 12:15 TV kalendar
 12:30 Gospodarica tvoga srca, telenovela
 13:15 Capri 2, serija
 14:10 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik

14:20 Putopis
 14:50 Hrvati i kršćanstvo
 15:25 Kulturna baština
 15:55 ZABA - 90 sekundi
 16:00 Alisa, slušaj svoje srce
 16:50 Vijesti
 17:00 Hrvatska uživo
 17:54 HAK - Promet info
 17:55 Sve će biti dobro, serija
 18:40 Ljetna slagalica
 19:30 Dnevnik
 20:04 ZABA - 90 sekundi
 20:10 Capri 2, serija
 21:10 Ciklus komedija: Deset razloga zašto te mrzim, američki film

22:45 Pastel
 22:50 Dnevnik 3
 23:30 Kratki susreti
 23:55 Tajne svjetskih muzeja: Inside the Royal Ontario Museum, serija
 00:45 Obiteljski igrani film
 02:10 Kojak 3., serija
 02:55 Skica za portret
 03:00 Kulturna baština
 03:25 Hrvati i kršćanstvo
 04:00 Kratki susreti
 04:25 Hotel dvorac Orth 7, serija
 05:10 Ljetna slagalica

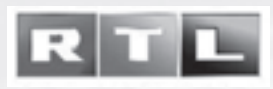

06:50 Kod kuće je najljepše
 07:05 Gospodarica tvoga srca
 07:50 Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija
 08:15 Žutokljunac: Kaskader 2
 08:40 Cijele note, serija
 09:05 Navrh jezika: Pidžinizacija
 09:15 Etika: Homoseksualni brakovi
 09:30 Obična klinka, serija
 10:00 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
 10:40 Puna kuća Raftera 1, serija
 11:25 Tree Hill 6, serija
 12:05 Žderonja 1., serija
 12:30 Žutokljunac: Kaskader 2
 12:55 Johnny Bravo, serija
 13:15 Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
 13:45 Pjenušavi cijanid - Prema romanu Agathe Christie, američki film
 15:15 Ružna Betty 4, serija
 16:00 4 zida
 16:35 Direkt: Viza za ljubav
 17:00 Kojak 3, serija
 17:50 Šaptač psima 4
 18:40 Silvestrove i Čičijeve tajne, crtana serija
 19:05 Kod kuće je najljepše
 19:15 Garaža: Vega
 19:45 Večeras
 19:50 Doctor Who 4, serija
 20:40 Nogomet, LP: Malmö - Dinamo, prijenos
 22:40 Laži mi 2, serija

23:25 Zovem se Earl 4, humoristična serija
 23:45 Retrovizor: Specijalna postrojba 4, serija
 00:30 Retrovizor: Prijatelji 10, humoristična serija
 00:55 Retrovizor: Sledge Hammer 2, serija
 01:20 Retrovizor: Sinovi anarhije 1, serija
 02:05 Noćni glazbeni program: Glazbeni spotovi
 05:13 Noćni glazbeni program: Fiju brij 6
 06:15 Noćni glazbeni program: Garaža - Delirijum

06:20 Naši najbolji dani, serija
 07:05 Neustrašivi Scooby Doo, crtana serija
 07:30 Jumanji, crtana serija
 07:55 Pobjeda ljubavi, serija
 09:50 Ljubav i kazna, serija
 11:50 TV izlog
 12:05 Zauvijek susjedi, serija
 12:40 Zauvijek susjedi, serija
 13:20 IN magazin R
 14:00 Pobjeda ljubavi, serija
 16:00 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 IN magazin
 18:05 Kad lišće pada, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Ljubav i kazna, serija
 21:50 Večernje vijesti
 22:10 Navy CIS, serija
 23:50 Pobješnjeli Max 2, igrani film
 01:35 Nestali, serija
 03:10 Ezo TV, tarot show
 04:10 Medij, serija
 04:55 Bračne vode, serija
 05:45 Kraj programa

06:10 RTL Danas, informativna emisija
 06:45 Dragon Ball Z, animirani film
 07:35 Staklen dom, obiteljska dramska serija
 08:25 Cobra 11, akcijska serija
 10:45 Ekkluziv Tabloid, magazin
 11:15 Nasljednici, telenovela
 12:05 Vrata raja, telenovela
 13:00 1001 noć, dramska serija
 14:25 Cobra 11, akcijska serija (tri epizode)
 17:05 Ne daj se, Nina!, humorna drama
 18:00 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18:30 RTL Danas, informativna emisija
 19:05 Staklen dom, obiteljska

dramska serija
 20:00 Zakon i red, kriminalistička serija
 20:50 Mentalist, kriminalistička serija
 21:35 Uvod u anatomiju, dramska serija
 23:15 RTL Vijesti
 23:30 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
 00:20 Na licu mjesta, akcijska dramska serija
 01:05 Astro show
 02:05 Na licu mjesta, akcijska dramska serija
 02:45 RTL Danas, informativna emisija

**SRIJEDA
24.8.2011.**

06:10 Među nama
 06:45 TV kalendar
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 08:40 Dobro jutro, Hrvatska
 09:05 Hotel dvorac Orth 7, serija
 10:00 Vijesti
 10:10 Prirodni svijet 3: Željezna zavjesa - zeleni pojas, serija
 11:00 Kod Ane
 11:10 Oprah show
 12:00 Dnevnik
 12:11 Sport
 12:13 Vrijeme
 12:15 TV kalendar
 12:30 Gospodarica tvoga srca, telenovela
 13:15 Laži mi 2, serija
 14:10 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:20 Putopis
 14:50 Tragovima pračovjeka: Prvi trag - Spoznati prošlost, serija
 15:20 Kratki susreti
 15:55 ZABA - 90 sekundi
 16:00 Alisa, slušaj svoje srce
 16:50 Vijesti
 17:54 HAK - Promet info
 17:55 Sve će biti dobro, serija
 18:40 Ljetna slagalica
 19:15 LOTO 7/39
 19:30 Dnevnik
 20:04 ZABA - 90 sekundi
 20:10 Capri 2, serija
 21:10 Miris kiše na Balkanu, TV serija
 22:05 Drugi svjetski rat - izgubljene snimke, serija
 23:00 Dnevnik 3
 23:30 Vijesti iz kulture
 23:40 Pasyualino Settebelleze, film
 01:35 Pošiljka, američki film
 03:20 Kojak 3., serija
 04:05 Skica za portret
 04:30 Hotel dvorac Orth 7
 05:15 Ljetna slagalica

06:45 Najava programa
 06:50 Kod kuće je najljepše
 07:05 Gospodarica tvoga srca
 07:50 Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija
 08:15 Žutokljunac: Gusari 2
 08:40 Cijele note
 09:05 Platno, boje, kist: Vitraj
 09:15 Izazovi: Penjač, islandski film
 09:30 Obična klinka, serija
 10:00 Alisa, slušaj svoje srce
 10:40 Puna kuća Raftera 2, serija
 11:25 Tree Hill 6, serija
 12:05 Žderonja 1., serija
 12:30 Žutokljunac: Gusari 2
 12:55 Johnny Bravo, serija
 13:15 Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
 13:45 Muškarac u smedem odijelu, američki film
 15:20 Ružna Betty 4, serija
 16:05 Danny na moru 2, serija
 16:30 Dobro je znati, emisija
 17:00 Kojak 3, serija
 17:50 Šaptač psima 4
 18:40 Silvestrove i Čičijeve tajne, crtana serija
 19:05 Crtana serija
 19:15 Kod kuće je najljepše
 19:25 Garaža: Stillnes
 19:55 Večeras
 20:00 Doctor Who 4, serija
 20:50 Pošiljka, američki film
 22:40 Laži mi 2, serija
 23:25 Zovem se Earl 4, serija
 23:45 Retrovizor: Specijalna postrojba 4, serija
 00:30 Retrovizor: Prijatelji 10, humoristična serija
 00:55 Retrovizor: Sledge Hammer 2, serija
 01:20 Retrovizor: Sinovi anarhije 1, serija
 02:05 Glazbeni spotovi
 04:56 Dvigrad festival 2009. - Muški pravoslavni zbor iz Bugarske
 05:49 Portret umjetnika - Monika Leskova

06:20 Naši najbolji dani, serija
 07:05 Neustrašivi Scooby Doo, crtana serija
 07:30 Jumanji, crtana serija
 07:55 Pobjeda ljubavi, serija
 09:50 Ljubav i kazna, serija
 11:50 TV izlog
 12:05 Zauvijek susjedi, serija
 13:20 IN magazin R
 14:00 Pobjeda ljubavi, serija
 16:00 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 IN magazin
 18:05 Kad lišće pada, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV

20:00 Ljubav i kazna, serija
21:50 Večernje vijesti
22:10 Slučajna avantura, film
00:30 Lijek za nesanicu, film
02:05 Navy CIS, serija R
03:40 Ezo TV, tarot show
04:40 Čuvar pravde, serija
05:25 Bračne vode, serija
06:15 Kraj programa

06.15 RTL Danas
07.50 Dragon Ball Z, film
07.35 Staklen dom, serija
08.30 Cobra 11, akcijska serija
10.50 Ekkluziv Tabloid
11.15 Nasljednici, telenovela
12.10 Vrata raja, telenovela
13.00 1001 noć, serija
14.25 Cobra 11, akcijska serija
17.05 Ne daj se, Nina!, drama
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Staklen dom, obiteljska
dramska serija
20.00 Zakon i red, serija
20.50 Mentalist, serija
21.35 Kost, serija
22.25 CSI: NY, serija
23.15 RTL Vijesti
23.30 Zaboravljeni slučaj,
kriminalistička serija
00.20 Mentalist,
kriminalistička serija
01.05 Astro show,
emisija uživo
02.05 Zaboravljeni slučaj,
kriminalistička serija
02.50 RTL Danas

**ČETVRTAK
25.8.2011.**

06:05 Riječ i život: Što medi-
cinske sestre čeka
u Europskoj Uniji?,
religijski program
06:45 TV kalendar
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
08:35 Vijesti
08:40 Dobro jutro, Hrvatska
09:05 Hotel dvorac Orth 7,
serija
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 Vijesti
10:10 Prirodni svijet 3:
Kukavica, serija
11:00 Kod Ane
11:10 Oprah show
12:00 Dnevnik
12:15 TV kalendar
12:30 Gospodarica tvoga srca
13:15 Capri 2, serija
14:10 Vijesti uz hrvatski
znakovni jezik
14:19 Vrijeme sutra
14:20 Putopis
14:50 Tragovima pračovjeka:
Drugi trag - Vrtlozi
remena, serija
15:20 Kulturna baština
15:55 ZABA - 90 sekundi
16:00 Alisa, slušaj svoje srce
16:50 Vijesti
17:00 Hrvatska uživo
17:54 HAK - Promet info
17:55 Sve će biti dobro, serija
18:40 Ljetna slagalica
19:30 Dnevnik
20:04 ZABA - 90 sekundi
20:10 Capri 2, serija
21:10 Boje turizma
22:05 Reporteri - izbor:

Pakistanske poplave
i njihov liječnik, film
23:00 Dnevnik 3
23:40 Klasici hrvatskog
dokumentarizma: Nikola
Babić
00:25 Ciklus drama: Put slave,
američki film
02:20 Kojak 3., serija
03:05 Tragovima pračovjeka:
Drugi trag - Vrtlozi
vremena, serija
03:40 Skica za portret
03:45 Boje turizma
04:35 Hotel dvorac Orth 7

05:20 Ljetna slagalica
06:50 Kod kuće je najljepše
07:05 Gospodarica tvoga srca
07:50 Moji prijatelji Tigar i
Pooh, crtana serija
08:15 Žutokljunac: Kuba
08:40 Cijele note, serija
09:05 Iznad crte: Međunarodna
škola
09:20 Kokice
09:35 Obična klinka, serija
10:00 Alisa, slušaj svoje srce
10:40 Puna kuća Raftera 2
11:25 Tree Hill 6, serija
12:05 Žderonja 1., serija
12:30 Žutokljunac: Kuba
12:55 Johnny Bravo, serija
13:15 Lagodni život Zacka i
Codyja 2, serija za mlade
13:45 Obiteljski igrani film
15:25 Ružna Betty 4, serija
16:10 Danny na moru 2, serija
16:35 City Folk 2011:
Nizozemska
17:00 Kojak 3, serija

17:50 Šaptač psima 4
18:40 Silvestrove i Čičijeve
tajne, crtana serija
19:05 Kod kuće je najljepše
19:15 Garaža: Zabranjeno
pušenje
19:45 Večeras
19:50 Doctor Who 4, serija
20:35 Ciklus drama: Glory
Road, američki film
22:30 Zatvaranje Dubrovačkih
ljetnih igara, prijenos
00:00 Laži mi 2, serija
00:45 Zovem se Earl 4,
humoristična serija
01:05 Retrovizor: Specijalna
postrojba 4, serija
01:50 Retrovizor: Prijatelji 10,
humoristična serija
02:15 Retrovizor: Sledge
Hammer 2, serija
02:40 Retrovizor: Sinovi
anarhije 1, serija
03:25 Glazbeni spotovi
06:25 Glazbena očaravanja
1991.
06:51 32. festival dalmatinskih
klapa Omiš 1998
06:20 Naši najbolji dani, serija

07:05 Neustrašivi Scooby
Doo, crtana serija
07:30 Jumanji, crtana serija
07:55 Pobjeda ljubavi, serija
09:50 Ljubav i kazna, serija
11:50 TV izlog
12:05 Zauvijek susjedi, serija
13:20 IN magazin R
14:00 Pobjeda ljubavi, serija
16:00 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV

17:25 IN magazin
18:05 Kad lišće pada, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Ljubav i kazna, serija
21:50 Večernje vijesti
22:10 Izgubljeno nađeno, film
23:55 Slučajna avantura, film
02:10 Dr. Huff, serija
03:00 Dr. Huff, serija
03:45 Ezo TV, tarot show
04:45 Čuvar pravde, serija
05:30 IN magazin R
06:05 Kraj programa

06.05 RTL Danas
06.40 Dragon Ball Z, film
07.25 Staklen dom, serija
08.20 Cobra 11, akcijska serija
10.40 Ekkluziv Tabloid
11.05 Nasljednici, telenovela
12.00 Vrata raja, telenovela
12.50 1001 noć, serija
14.25 Cobra 11, akcijska serija
17.05 Ne daj se, Nina!,
humorna drama
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Staklen dom, serija
20.00 Zakon i red, serija
20.50 Mentalist, serija
21.35 CSI: Najbolje od
Grissoma, serija
23.15 RTL Vijesti
23.30 Zaboravljeni slučaj
00.20 Kost, serija
01.05 Astro show,
emisija uživo
02.05 CSI: NY,
kriminalistička serija
02.50 RTL Danas,
informativna emisija

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od pone-
djeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-
televizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice,
emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16
sati a emisija iz kulture »Svjetionik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz
Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrt-
kom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«,
emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 15,25 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov
prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH •
Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični
savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna
glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glaz-
bene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki
majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock
vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche
Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom)
• 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje
dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktuali-
je' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kul-
tur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche
Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena«
- emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i
odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvodanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 Divni novi svijet
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti,
zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu
Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog
radija iz Pitomače (RH)
• 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

NOGOMET

Spremni za natjecanje

SONTA – U okviru priprema za predstojeće prvenstvo Međuopćinske lige Sombor – Apatin – Odžaci – Kula, u subotu 13. kolovoza u Sonti je odigrana pripremna utakmica između domaćeg Dinama i OFK Mladost iz Apatina. Pobjeda gostiju bila je očekivana, no dečki u plavim majicama pokazali su kako više nisu ona nejak ekipa iz prethodnog prvenstva. Iako je rezultat utakmice bio je 1-3, poluvrijeme 0-2, Dinamovci su gostima pružili vrlo jak otpor.

Apatinci su prvi gol postigli nakon pola sata igre iz jedanaesterca, a već u sljedećoj minuti i povećali prednost. U drugom poluvremenu zgoditkom Kmezića Sončani su smanjili na 1-2 i pojačali pritisak, da bi u posljednjim trenucima utakmice iz jednoga protunapada gosti postavili konačan rezultat od 1-3. Prva ekipa se iskristalizirala, a utakmica protiv znatno jačeg suparnika pokazala je koliko će povratak nekolikoiskusnijih igrača doprinijeti stabilnosti igre.

No, čelnike Sončana brine neočekivana pojava, a to je prisustvo u gledalištu, ali ne i na treninzima i utakmicama, nekoliko mladih igrača koje je u prvi plan izbacilo prethodno prvenstvo i koji su ove sezone trebali biti standardni prvotimci, a po njihovim riječima, za igranje nogometa više nemaju volje.

»Ova ekipa ima budućnost. Prvi put poslije duljeg vremena Dinamova je igra imala fizionomiju, a na terenu je pokazala i zavidnu borbenost. Svakako, velike zasluge za ovakvu igru ima

trenerski tandem Goran Matić – Željko Vidaković. Oni su od početnih 12-13 momaka stvorili kadar od dvadesetak igrača, koji imaju dobru perspektivu. Mislim da ćemo ovakvim načinom rada u sljedećih nekoliko godina imati ekipu sposobnu za puno veće domete od današnjih«, rekao je dopredsjednik Upravnog odbora Dinama Razim Hasambašić.

Dinamo: Balog, Krstin, Đanić, Krpljan, Matin, Mihaljev, Duraković, Vidaković, Kmezić, Tadijan i Vučičević, a u igru su ulazili i svi igrači s klupe.

I. Andrašić

Spartak – Crvena zvezda 2-0

SUBOTICA – Derbi susret prvoga kola novoga prvenstva nogometne Super lige Srbije između Spartak Zlatibor vode i Crvene zvezde, posve zaslužen je golovima Torbice i Bratića pripao domaćoj momčadi (2-0). Pred 12.000 gledatelja, u prekrasnom ambijentu Gradskog stadiona u Subotici, Golubovi su tijekom cijelog susreta bili dominantna momčad, ne dopustivši favoriziranim gostima da bliže priđu голу vratara Aleksića.

ROBERT PROSINEČKI, TRENER CRVENE ZVEZDE, EKSKLUZIVNO ZA HRVATSKU RIJEČ

Okrećemo se drugoj fronti

Nakon za mnoge, pa i za njega samoga potpuno neočekivanog rezultata u susretu prvog kola nogometne Super lige i poraza protiv Spartak Zlatibor vode iz Subotice (2-0), živa nogometna legenda

i trener Crvene zvezde *Robert Prosinečki* je odgovorio na našu molbu za mini intervju i ekskluzivno za Hrvatsku riječ izrazio zapažanja neposredno po završetku susreta na Gradskom stadionu. »Moram čestitati momčadi Spartaka na prikazanoj igri i posve zasluženju pobjedi u ovom prvenstvenom susretu. Protivnik je bio brži, više su htjeli, dok mi nikako nismo uspijevali ući u igru, imali smo problema u pas igri, i na koncu nismo iskoristili naše prilike za gol. Ne bih komentirao je li bio penal ili ne, iz kojeg smo primili prvi pogodak, ali sigurno je bila pogreška u postavljanju živog zida kod drugog gola Spartaka. To je bila utakmica u kojoj se takvo što dogodi, ali vjerujem da nam se to ubuduće neće događati. Sigurno je da ne mogu biti zadovoljan rezultatom, niti prikazanom igrom moje momčadi, ali mi se sada okrećemo drugoj fronti i počinjemo razmišljati o susretu kvalifikacija za Ligu Europe koje nas očekuje već u četvrtak (18. kolovoza). Što se tiče željenog rezultata u prvom susretu protiv Rennesa bio bih zadovoljan samo pobjedom s kojom bi nam bilo mnogo lakše u uzvratu u Francuskoj«, rekao je Prosinečki.

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

ITF FUTURES SUBOTICA OPEN (10.000\$)

Dupla kruna za Dina Marcana

Mladi Riječanin osvojio je naslove u singlu i igri parova

Piše: Dražen Prčić

Proteklog tjedna (8.-14. kolovoza) Teniski klub Spartak iz Subotice bio je domaćin međunarodnog teniskog turnira iz serije Futures

tjedan zabilježivši pet pobjeda u pojedinačnoj konkurenciji, uz četiri trijumfa u igri parova skupa s Antoniom Šančićem iz Samobora, stigavši do prve duple krune u profesionalnoj tenisačkoj karijeri. Efektan završetak još jednog osvojenog turnira u njegovoj dosadašnjoj karijeri, Marcan je poentirao pobjedom u nedjeljnom finalu protiv Francuza Mathieua Rodriguesa (6-1, 2-6, 6-3), osvojivši novih 18 ATP bodova i nešto više od 900 eura nagradnog fonda. Trenutačno 480 igrač ATP ljestvice, u nekoliko riječi elaborirao je nastup na Futuresu u Dudovoj šumi:

»Izuzetno sam zadovoljan igrama tijekom cijelog tjedna i osvajanjem naslova u objema konkurencijama u kojima sam nastupao, pa ću zbog svoje prve duple krune Suboticu zauvijek pamti po najljepšem. Uz dobre partije, mogu samo izreći riječi hvale za odličnu organizaciju turnira i gostoprimstvo domaćina. Nastavak sezone donosi mi nastupe na sljedeća tri future-sa koje ću igrati u Hrvatskoj

(Čakovec, Vinkovci, Osijek) i još dva challenger u Banja Luci (BiH), a volio bih se do konca godine spustiti do 300. mjesta što bi mi omogućilo nastupe u kva-

u svijetu profesionalnog tenisa«, pojasnio je pobjednik subotičkog turnira Dino Marcan.

Rezultati Dina Marcana na ITF Futuresu u Subotici:

vrijednog 10.000 \$ ukupnog nagradnog fonda, najnižeg profesionalnog ranga na kojemu mladi tenisači stječu prve bodove za uspon na svjetskoj ranking ljestvici.

Riječanin Dino Marcan najbolje je iskoristio subotički

lifikacijama i za mnogo jače turnire. Mislim da kretanje i dobre noge predstavljaju prednost u mojoj igri, te da ću u skorijoj budućnosti pokazati i dokazati svoj igrački potencijal.

Vjerujem u sebe i to je najvažnije ukoliko se želi napredovati

1. kolo Nicolas Rosenzweig (FRA) 6-1, 6-0, 2. kolo Vladimir Obradović (SRB) 6-1, 6-1, Četvrtfinale Gleb Sakharov (FRA) 6-2, 6-1, Polufinale Adam Kellner (HUN) 6-7, 6-3, 6-0, Finale Mathieu Rodrigues (FRA) 6-1, 2-6, 6-3.

ŽFK Spartak nije uspio

SUBOTICA – Nogometašice ŽFK Spartaka nisu se uspjele plasirati u sljedeću rundu natjecanja u ženskoj Ligi prvaka. Unatoč dvjema pobjedama u skupini 5 (Klakovik 4-2, Mosta 11-0) i samo jednom porazu od Glazgova (4-0), i osvojenim drugim mjestom, prvakinja Srbije ostale su iza prvakinja Škotske koje su izborile plasman među 32 najbolje ženske nogometne ekipe staroga kontinenta.

STOLNI TENIS

Turnirski dan

SUBOTICA – Rekreativski centar »Stadion« imao je bogat sportski program prošloga petka (12. kolovoza) zbog brojnih stolnoteniskih nadmetanja koja su bila upriličena. Od 12 do 15 sati na programu je bilo natjecanje za mlađe kategorije, koje je okupilo 8

mladih stolnotenisača koji su pojedinačno po Bergerovom sustavu, svatko sa svakim, odigrali turnir u 7 kola. Prvo mjesto je osvojio Aleksandar Čalov sa svih sedam pobjeda, drugi je bio Kristijan Ivić (5/2), a treći Danijel Kovač (4/3).

Poslije turnira za mlađe kategorije turnir je nastavljen natjecanjem za veterane koje je bilo međunarodnog karaktera pošto su sudjelovala i dva veterana gosta iz Njemačke. Turnir je bio podijeljen u 3 starosne kategorije: 35-45 godina, 45-55 godina i 55-70 godina. Igralo se također po Bergerovom sustavu svatko sa svakim, a sudjelovao je ukupno 21 igrač u 3 starosne kategorije što je ove sezone najmasovniji turnir za amate.

Rezultati: 35-45 godina, 1. Ištvan Klem (7/0), 2. Momir Vranješ (6/1), 3. Boško Lončar (3/2)

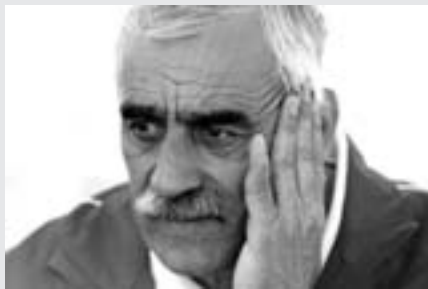
45-55 godina, 1. Dušan Vrnđić (6/0), 2. Mirko Jakovljević (5/1), 3. Dragan Todorović (4/2)

55-70 godina, 1. Bela Bunford (7/0), Mačaš Lakatoš 6/1), 3. Josip Stipić (4/3).

POGLED S TRIBINA

Žetva

Nakon Hrvatske, koja je već odigrala četiri prvenstvena kola, nogometna lopta krenula je s centra i u Srbiji. I odmah na startu, jedan od glavnih favorita za naslov prvaka, beogradska

Crvena zvezda gostovala je Spartak Zlatibor vodi u Subotici. I baš »gostovala«, iako se »golubovi« uopće nisu domaćinski ponijeli prema favoriziranoj momčadi predvođenoj živom nogometnom legendom Robertom Prosinečkim. Golovima Torbice i Bratića, istina iz penala i slobodnjaka, Subotičani su uzeli cijeli plijen i na najljepši mogući način uveličali proslavu Dužijance. Na koncu, ipak su u pitanju žetvene svečanosti, a tri boda na startu, još protiv višestrukog prvaka države i nekadašnjeg europskog i svjetskog prvaka, predstavljaju odličan »prinos«.

Nedjeljni nogometni dan za nama nije bio sretan ni za Ivana Katalinića, još jednu živu nogometnu legendu (vratar Hajduka u najtrofejnijoj generaciji višestrukih prvaka i osvajača kupa Jugoslavije), jer je dobio otkaz na mjestu glavnog trenera RNK Splita, najugodnijeg hrvatskog nogometnog iznenađenja. Proboj iz četvrtu u Prvu HNL, osvajanje trećeg mjesta u prošloj sezoni i plasman u 3. kolo kvalifikacija Lige Europe (poraz od engleskog premierligaša Fulhama) podigli su apetite čelnika kluba koje nije moglo tolerirati seriju slabijih rezultata i nakon remija protiv Osijeka, došlo je do prekida suradnje. Minuli rad očito nije bio dovoljan, ali tako je to u trenerskom poslu.

Hoće li se Krunoslav Jurčić zadržati na klupi zagrebačkog Dinama ostaje nam vidjeti već nakon posljednje runde kvalifikacija za plasman u Ligu prvaka. Za sada mu je pozicija čvrsta, a prođe li švedski Malmö trebala bi biti zacemantirana barem do konca godine i zajamčenih šest utakmica u jednoj od osam skupina. Kiksira li slučajno, što naravno nitko niti ne pomišlja, jer se Dinamu pruža zbilja povijesna prilika, nije sigurno da neće biti potencijalna žrtva nogometne žetve. A najbolje bi bilo da bude »glavni kosac« beričetnog prinosa koji sljedeće svakoj momčadi koja se plasira među 32 najbolje klupske momčadi staroga kontinenta.

D. P.

NOGOMET

Dinamo i dalje maksimalno

Visokom pobjedom (5-0) protiv Karlovca nogometaši Dinama najavili su predstojeći »eurotjedan« u kojem ih očekuje prvi susret posljednjeg kola kvalifikacija Lige prvaka protiv momčadi Malmoa. Gostujućom pobjedom u Puli (3-0) protiv Istre 1961 nogometaši Hajduka su izbili na treće mjesto prvenstvene tablice i polagano hvataju »gas« u utrci s vječitim rivalom.

Ostali rezultati 4. kola: Split – Osijek 2-2, Cibalia – Slaven 1-4,

Zadar – Lokomotiva 0-3, Rijeka – Varaždin 2-0, Inter – Šibenik 2-0, Zagreb – Lučko 1-0.

Tablica: Dinamo 12, Lokomotiva 10, Hajduk 9, Osijek 8, Slaven, Rijeka, Inter, Zadar 7, Zagreb 6, Split 5, Istra 1961, Šibenik, Cibalia, Karlovac 3, Lučko 1, Varaždin 0.

TENIS

Dodigov ranking karijere

Pobjedom protiv Rafaela Nadala i plasmanom u treće kolo ATP turnira iz Masters serije 1000 u Montrealu, hrvatski tenisač Ivan Dodig stigao je do 36. pozicije na svjetskoj ranking ljestvici. Marin Čilić trenutačno zauzima 26. mjesto, a Ivan Ljubičić 30. mjesto, što

Hrvatsku čini jednom od rijetkih država koje imaju tri tenisača među TOP 40. Nakon Montreala svjetska teniska elita seli se u američki Cincinnati, a na još jednom velikom turniru (Masters serija 1000) priliku za nove bodove i uspon na ljestvici imat će, pored spomenute dvojice (Ljubičić pauzira zbog ozljede) i Ivo Karlović, trenutačno 104. svjetski igrač.

KOŠARKA

Cibona u Litvi

Košarkaši Cibone pokušat će u Litvi na kvalifikacijskom turniru Kostvariti plasman u ovogodišnju sezonu Lige prvaka. »Vukovi« se nalaze u skupini A, a na otvorenju turnira igrat će protiv francuskog Choleta. Pobjede li, Zagrepčanima slijedi susret protiv boljeg iz ogleda domaćeg Lietuvosa i Budućnosti. Kvalifikacijski turnir započinje 29. rujna, a finale je na programu 2. listopada.

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovođa i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rse-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

BTB-F1 tim popravljiva i servisira bicikle. Originalni dijelovi, povoljne cijene. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

BTB-F1 tim prodaje briket, domaći i uvozni iz Hrvatske, visoke kaloričnosti, po povoljnoj cijeni. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

Prodajem sijačicu »OLT« Gama 18 redi, rolere (manji 500 din i veći 1000 dinara), kredlike svih uzrasta, špediter, namještaj za čistu sobu, čaršafe za krevete, ponjave, bunjevačka ruha (sukna, sefir, kaputi sa striganom, različite marame (i rojtoš), pregače i slične starine, povoljno. Tel.: 024/ 528-682.

Prodajem zob, traktorske gume (800 x 20 – 2 prednje za Belorusa), vanjske i unutarnje (sve za 1200 dinara), masivnu dvokrilnu drvenu kapiju, ručnu mrvljačicu za kukuruz u stare plugove (4000 po komadu). Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem četverosobnu kuću, visoko prizemlje, s etažnim grijanjem, 5 motika bagrema, bušeni bunar, gradska voda. Tel.: 063/48-96-95

Prodajem kuću od čvrstog materijala s dvorištem, ukupno 629 m², Beogradski put 30. Stambena površina 114 m², podrum 100 m². Tel.: 063 8765 071; 024 520 289.

Prodajem jednosoban stan na Proizivki 37 m², VI. kat, CG, KTV. Obnovljena kupaonica – tuš i svugdje laminat. Cijena 26.000 eura. Tel.: 024/ 553-571.

Prodajem kuću u Maloj Bosni – Kaponja, uz Bajmočku cestu, s etažnim grijanjem, trofaznom strujom, nusprostorijama i placem. Vrijedi pogledati. Tel.: 024/ 521-407; 064/ 34-68-431.

Prodajem katnu kuću u Subotici od 150 m² sa svim priključcima, u mirnom kraju. Okućnica 576 m² u

novogradnji, papiri su uredni. Uveljiva odmah. Može i zamjena za kuću u okolici Zagreba. Tel.: 024/566-898.

Prodajem ležaj za masažu. Tel.: 024/ 566-641.

Prodajem u Subotici kuću 74 m², na odličnoj lokaciji u asfaltiranoj ulici blizu Tesline pijace, dva supermarketa, dvije autobuske linije, vrtića, škole. Dvorište je 400 m², legalizirana, može kreditom banke. Tel.: 063/8016556

Prodajem garažu u centralnoj garaži na Radijalcu, na katu. Tel.: 064/288-72-13.

Iznajmljujem apartmane u blizini mora – Crikvenica. Tel.: +385/ 51/241-053

Izdaje se jednosoban stan na Radijalcu za jednu ili dvije osobe. Tel.: 064/ 2887 213

Prodajem klavirnu autoprikolicu. Tel.: 024/ 566-898

Dvorila bih starije osobe, ili vodila kućanstvo. Svaki dogovor je moguć. Tel.: 060/ 0555-907.

Tražim pouzdanu obitelj koja bi rado prihvatila skrbiti za stariju ženu kao člana obitelji. Osijek, Našice, Bjelovar, Krapina, Toplice i Koprivnica. Hitno! Tel.: +381/ 62-12-93-892.

Izdajem u Kraljevici dobro opremljen apartman s velikom terasom, 150 m od plaže. Tel.: 063 7400209

Izdajem sobe s kupatilom i upotrebom kuhinje u Makarskoj. Parking osiguran. Tel.: 021 6433 – 395; 060 6331 910; 00 385 21 617 909

Prodajem nedovršenu kuću na placu od 400 m² u Tavankutskoj ulici, preko puta Blaškova križa, u blizini centra grada. Tel.: 062 513 798

Izdajem u Novom Sadu, kod Master centra dvosoban namješten stan, 56 četvornih metara, I. kat. Cijena 150 eura, plus depozit. Tel.: 064 3486975

Izdajem poslovni prostor u Subotici veličine 240 m² (radionica/skladište 100 m², 2 ureda 56 m² i 4 prazne prostorije za maloprodaju ili usluge) u Ulici Ivana Ivanića br. 33 (iz Braće Radića). Tel.: 069 754 202.

Izdajem sobu za bruća, ulica Petra Lekovića 13/13. Tel.: 024 522 794

Izdajem jednosobni namješten stan u naselju Tokio za studente ili učenike. Tel.: 024/538-143 ili mob.: 062/538-109.

Izdajem jednosobni namješten stan na Mliječnoj tržnici, na I. katu za studente ili učenike. Tel.: 024/538-143 ili mob.: 062/538-109.

Prodajem vikendicu na Paliću u Vikend naselju, stambeni dio 54 m², a dvorišni oko 400 m². Tel.: 063 502 396 i 063 504 972

Izdaje se namješten stan od 25 m² za dva učenika ili studenta u Zemunu. Tel.: (011) 2104 257

Prodaju se razna bunjevačka ruva, svile, sefiri, žoržet, svilene i druge marame, kožne muške čizme i ženske folklor cipele. Tel.: 024/532570

Prodaje se kombajn 780 Zmaj sa adaptacijom za sunco-kret 142 ili 141. Tel.: 024/532570

Izdajem jednosobni namješten stan u naselju Tokio za studente ili učenike. Tel.: 024/538-143 ili mob.: 062/368-109.

Izdajem jednosobni namješten stan na Mliječnoj tržnici, na I. katu za studente ili učenike. Tel.: 024/538-143 ili mob.: 062/368-109.

Prodajem sveže vrcani med: suncokretov (400 din/kg) i bagremov (450 din/kg). Tel.: 065/ 505 1957.

Kupujem plinske (butan) boce. Plaćam 1000 dinara. Kupujem sve vrste poljoprivrednih strojeva, posebno plug IMT1-Brazda do 50 eura. Tel.: 063/164-6997.

Iznajmljujem sobe u blizini mora u Rovinju. Tel.: +385-98-831070, Predrag.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priložen kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važit će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Preplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

* **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**

* **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

VOJVOĐANSKA LJETOVALIŠTA

Novosadski »Štrand«

Najljepša plaža na Dunavu, novosadski »Štrand«, službeno je svoje kapije otvorio 1911. godine, mada su Novosađani na tom mjestu davno prije toga koristili čari Dunava. Koncem 19. stoljeća bila su popularna Štenglova dunavska kupatila, tzv. »švimšule« ili škole plivanja. Na Dunavu su bile postavljene splave s bačvama vezanim za balvane i bilo je i oko 100 kabina. Kupači kostimi koje su tada oblačili kupači na Štrandu ne sliče onome što se danas može vidjeti na novosadskom kupalištu. Interesantno je da se tada uz ulaznicu dobivao i kupači kostim, koji je morao poštovati stroga pravila ponašanja. Već i tada Štrand je imao organiziranu stražarsku i spasilačku službu, gdje su bili organizirane i škole plivanja.

Novosadska plaža Štrand je ove godine proslavila 100 godina postojanja uz prigodnu manifestaciju. Tako su grad Novi Sad i »Štrand« promovirali akciju »100 dana sporta«, kako bi mladima približili sport i zdrav život.

Za Novosađane se sezona kupanja otvara početkom svibnja i traje do sredine rujna. Pješčana plaža se prostire na 700 metara, gdje posjetitelji mogu uživati u hladovini oko 400 stabala i grmlja. U vrelim ljetnim danima za građane je ovo idealan bijeg od gradske vreve, tako da Štrand u jednom danu posjeti preko 15.000 ljudi.

Ljubiteljima Štranda na raspolaganju je 700 kabina, koje se mogu iznajmiti prije početka sezone. Javni toaleti s nekolicinom kabina, kabine za presvlačenje, mnogobrojni tuševi kao i pipe s pijaćom vodom, boravak na kupalištu čine ugodnim.

Osim kupanja, posjetitelji imaju na raspolaganju i gradsku knjižnicu, gdje mogu iznajmiti knjigu, uz osobnu iskaznicu, kao i dnevni tisak. Za ljubitelje sporta postoje tereni za mini golf, nogomet, odbojku, košarku, dok su za djecu tu velika igrališta, od tobogana do ljuljački, trombolina, klackalica.

Ljetovanje na štrandu može biti idealno, jer imate osjećaj kao da ste na moru. Tijekom cijeloga dana imate na raspolaganju restorane s brзом hranom, kao i kafiće.

Veliki broj građana svoje ljetovanje provede na novosadskom moru, kako zbog aktivnosti koji se nude, tako i zbog same plaže. Za Novosađane je ipak Štrand mjesto na koje se ide »da vidite i da budete viđeni«.

Građani mogu biti mirni u smislu svoje sigurnosti na kupalištu, jer o tome brine spasilačka ekipa. Novi Sad ima još jednu plažu, divlju plažu zvanu »Oficirac« koja se nalazi na petrovaradinskoj strani. Ne možemo točno kazati koliko je dugačka, jer to ovisi o razini Dunava. Smještena je u uvali, tako da ima prednost biti čistija od gradske plaže.

Za Oficirac kažu kako je ipak ljepša plaža od Štranda, da je voda kristalno čista i da kada hodate pijesak škripi pod nogama. Ljubitelji Oficirca opredjeljuju se za ovu plažu jer je manja gužva i žele se odmoriti na miru i u tišini.

Anita Klinac

Jako volim sve što leti

Svi mi imamo svoje omiljene kućne ljubimce, u većini su to psi i mačke. Veseli sedmogodišnji dječak *Josip Trenčin* iz Sonte, od rujna polaznik prvog razreda OŠ »Ivan Goran Kovačić«, na mukama je ukoliko ga netko priupita tko je njegov ljubimac. Od kada zna za sebe, najdraži partneri u igri bile su mu životinje.

»Imao sam i psa i mačku, imao sam i jednog pametnog zeca, a i danas volim dugo sjediti kraj akvarija i gledati ribice kako se igraju, kako jedu. U kući je i kavez s mojim ljubimcem papigom Kićom, koji mi više vremena provede na ramenu nego u svojoj nastambi. No, najviše vremena provodim kod velikih kaveza u kojima žive moji najveći prijatelji, golubovi i grlice. Pravi ljubimci su mi indijske grlice, koje tako lijepo guguču i koje imaju perje lijepe, crvene boje«, priča Josip promatrajući kako majka hrani svoje uvijek gladno mladunče. Ova egzotična ptica, *Streptopelia tranquebarica humilis*, spada u grupu manjih grlica a postojbina joj je područje Tajvana, Pakistana, Filipina i Indije. To je manja, živahna i brza grlica, a preferira život u jatima. Za uzgoj u zarobljeništvu pogoduju joj veće volijere, koje će omogućiti bezbrižan život cijeloga jata. Nije pretjerano zahtjevana glede prehrane i dosta je otporna na niske temperature. Jedino joj smeta izravna izloženost vjetru. Mnogi ovu pticu uzgajaju zbog vrlo neobičnog izgleda. Kod mužjaka glava i dio vrata su plavo-sivi s karakterističnom »kraginom« crne boje oivičenom bijelom crtom. Guša joj je bakarno crvene boje, a donji dio trbuha je siv. Gornji dio leđa je crvenkaste, a prema repu postupno prelazi u plavo sivu boju. Krila su crvene boje s crnim »špicama« tj. ljetnim perima oivičenim bijelom bojom u obliku fine tanke crte. Rep je zagasio braon do crne boje. Kljun i noge su tamno crvene boje. Ženke su slične mužjacima, osim bijele ivice oko njihovog crnog vratnog prstena, tamnije boje na leđima i ramenima, svjetlije boje na prsima. Ženka snese 2 bijela jajeta, a vrijeme inkubacije je oko 14 do 17 dana. Na jajima naizmjenično sjede mužjak i ženka. Mladi mužjak razlikuje se od ženke, kod koje je glava jednolično smeđa, po tome što mu se vrlo rano iznad oka i po glavi od korijena kljuna javlja svijetla boja perja. Vrlo rano počinje mu crvenjeti i perje po krilima, a to je najjasniji pokazatelj spolnosti. Starenjem glava mu postaje svjetlija, sve dok ne dobije karakterističnu sivoplavu nijansu. Duljina joj je od 26 do 30 cm. Hrane se sjemenkama i drugim dijelovima biljaka, a neophodna im je i čista i svježa voda.

»Glavni uzgajivač ovih lijepih ptica je moj stric *Dragan*. Dok sam bio manji, uživao sam s njim ulaziti u kavez i u svojem oduševljenju skakati i pokušavati dohvatiti mladunčad, što bi jako plašilo grlice. Tada bi još dugo poslije mojega izlaska iz volijere uznemireno letjele tamo-ovamo. Kako su godine prolazile, sve više sam od ujaka preuzimao obveze oko grlica. Danas ih samostalno hranim, a nekoliko puta na dan mijenjam im vodu u njihovim posudama. Volijere čisti stric, ja sam u tom poslu još uvijek pomalo nespretna, pa se grlice znaju i uznemiriti. Isto tako stric priprema hranu za njih. Vidim da im izmiješa puno vrsta zrnevlja i ostavi smjesu u jednom škafu. Mislim da bi priprema hrane za mene bila prekomplikirana. Volim promatrati i kako odrasle grlice hrane svoju mladunčad, koja još ne mogu jesti smjesu koju im ja stavim u posude«, priča Josip dok gledamo kako jedna ženka upravo dolijeće u gni-jezdo i počinje hraniti svoje mladunče.

Ivan Andrašić

19. kolovoza 2011.

KOLOVOZ

Hrvatski naziv osmog mjeseca nastao je od sintagme da se u njemu kola voze. Možda je to bilo nekada, u starija i bolja vremena. Danas, kada cijena goriva svakoga dana skače, sve se manje voze kola, pa bi se možda i naziv mjeseca mogao malo modificirati. Ili bi se ponovno mogla uvesti ona stara kola po kojima je i mjesec dobio ime. Tko zna...

San nasušni...

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Zvonimir Roso

Koje je godine i gdje rođen hrvatski kriminalist i psiholog Zvonimir Roso?

Gdje je stekao stručnu znanstvenu naobrazbu?

Koje je znanstvene discipline začetnik u Hrvatskoj?

Kako se zove njegova najčuvenija stručna knjiga?

Što je velika zasluga Zvonimira Rosa?

Koja je škola 1998. godine započela s radom na Policijskoj akademiji u Zagrebu?

Gdje je i kada umro Zvonimir Roso?

Roden je 6. ožujka 1938. godine u Kuniti na otoku Pelješcu. Diplomirao na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, magistrirao u Skoplju. Poligrafije. »Poligraf u kriminalistici«. Da je Zagreb postao svjetski cijenjeno poligrafsko središte. Međunarodna poligrafska škola. U Zagrebu 4. ožujka 1997. godine.

Mama ježica tuče malog ježica, on plače.

- Sine moj, vjeruj mi, ovo mene više boli nego tebe - plačući mu govori mater.

Nije sramota doći doma pijan.

Sramota je kada shvatiš da to nije tvoj dom

- Doktore, što da radimo? Sin nam se nagutao cementa - pitaju zabrinuti roditelji seoskog liječnika.

- Ništa. Samo mu nikako ne dajte da pije vode! - odgovori smireno liječnik.

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

SGINTERNET

brz

moćan

stabilan

jeftin

prvi u
gradu

KAKO ODOLJETI?

24000 SUBOTICA, KARADORĐEV PUT 2 TEL: 024 555-465

JÖVÖ

VODA POWER

ENERGIA

WATER

BUDUĆNOST

VÍZ FUTURE

ENERGIA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

**DINAR NA DINAR -
ZA VAŠU SIGURNOST !**

www.svastara.rs

VOJVODANSKA Svaštara

HR IZJASNI SE! ABRO!

POPIS STANOVNIŠTVA U SRBIJI
1.-15. LISTOPADA 2011.

NA POPISU STANOVNIŠTVA REĆI ĆU TKO SAM!

HRVAT(ICA) PO NACIONALNOSTI,
HRVATSKI JE MATERINSKI JEZIK.

RAZLOGA ZA STRAH VIŠE NEMA.
S NADOM GLEDAMO U BUDUĆNOST!

